

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . K 26.—
za pol leta " " " 13.—
za četrt leta " " " 6.50
za en mesec " " " 2.20
za Nemčijo olozotno " 29.—
za ostalo inozemstvo " 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . K 24.—
za pol leta " " " 12.—
za četrt leta " " " 6.—
za en mesec " " " 2.—

V upravljanju prejemov mesečno K 1.70

SLOVENE

Inserati:

Enostolpna petstvarica (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat " 13 "
za trikrat " 10 "
za večkrat primeren popust.

Poslano in rekl. notice:

enostolpna petstvarica (72 mm)
30 vinarjev.

Izhaja:

vsak dan, izvenredno nedelje in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravišтво je v Kopitarjevi ulici št. 6.
Avstr. poštne bran. račun št. 24.797. Ogrske poštne
bran. račun št. 28.511. — Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 20 strani.

Katoliški svet.

Binokostni prazniki nam kličejo v spomin važen katoliški nauk o sv. Duhu, ki cerkev vodi in krepi, moč, ki daje cerkvi poročstvo, da ostane sredi katastrof človeške družbe varna in nepremagljiva. Umstveni, znanstveni sestavi se spreminjajo čez noč; kar ima danes svet za znanstveno dogmo, zavrne jutri kot prazno marnjo. Revolucije rušijo državne tvorbe in kralji zapuščajo prestole, socialne, gospodarske, politične organizacije propadajo in delajo prostor drugim. Človeški duh tava v zmotah in blodnjah, le cerkev ostane sredi tega človeškega vrvenja in življenja sredi te zmešnjave trdna in močna in kaže kakor svetilnik ob morskem bregu, ob morskih nevihtah pot v varni pristan. Obramba resnice in nje zmagaja v katoliški cerkvi, to je delo sv. Duha.

A tudi človeški element v cerkvi je poklican, da varuje po svojih močeh cerkev, resnico in ohrani človeško družbo na temeljih krščanstva, na fundamentu, kateri je edini sposoben, ohraniti na zemlji primeren red in mir. Predvsem so poklicane tudi katoliške politične stranke, da ščitijo po državah prava cerkve in katoličanov in ustvarijo razmere, v katerih more katoličan neoviran in nemoten izvrševati dolžnosti, ki mu jih nalaga katoliško prepričanje.

Kako izgleda katoliški svet v Evropi?

V Italiji se pripravlja volivna reforma in državni zbor ima predlogo v zbornici na mizah. Število volivcev se pomnoži od tri na osem milijonov po 508 okrajih. Katoličani, ki imajo sedaj komaj peščico poslancev v zbornici, si od te predloge veliko obetajo, in sam ministrski predsednik je moral liberalne stranke v zbornici tolažiti, da ne bo »reakcija« dosegla tistih ciljev, ki se jih liberalne stranke boje. Po volivni prenosni utegne pasti velik del mandatov v Zgornji Italiji v roke katoliških strank. Katoliška organizacija v Zgornji Italiji je silno močna, in kakor vse kaže, utegne tudi laškimi katoličanom prisijati boljši čas!

Na Francoskem so se pretekle dni izvršile občinske volitve, ki pa niso izpadle po želji radikalnih republikanov in zagriženih kulturobojnikov. V več mestih so izgubile radikalne stranke večino in prepustile prostor zmernim republikanom in katoličanom. Francozom manjka praktični

politični duh Angleža in smisel za organizacijo in vojaško disciplino, katera diči Nemca. Na tem bolehajo tudi francoski katoličani, ki so razklani v nešteto strank in stranic in se ne morejo povzpeti do enotnega političnega nazora. A obrača se vendarle marsikaj na bolje. Cerkevno življenje gre kvišku. Samo Pariz je dobil od časa ločitve cerkve od države 23 novih župnij. Tudi organizacija gre naprej. Zveza »Association de la Jeunesse catholique« šteje že 100.000 samih mladih ljudi, med njimi veliko akademikov. Krščanska strokovna društva prav lepo uspevajo in vedno bolj naraščajo; njih delo je bolj notranje in mirno. Veliko si obetajo katoličani tudi od nove volivne prenosne. Francoska zbornica se peča z novo proporcno volivno predlogo, o kateri pa ni prav veliko upanja, da se sprejme, ker ji nasprotujejo radikalne stranke, ki se boje za večino.

Pogled na Španijo ni posebno razveseljiv. Španija je sicer čisto katoliška država, a španski katoličani si žal niso znali ustvariti politične stranke, ki naj bi odločno zastopala koristi katoličanov. Le tako je tudi razumljivo in umevno, zakaj da so brezverski Ferrerovci, liberalci, socialni demokrati in anarhisti politično močnejši, kakor bi v katoliški Španiji smeli biti.

Španski katoličani podpirajo na španskem konservativno stranko, ki jo vodi delavni Maura. Res je, da so si pridobili španski konservativci, ker so odločno nastopili proti revoluciji, med katoličani izven Španske veliko simpatij. Španski katoličani so po razmerah prisiljeni, da podpirajo konservativce in da pri njih iščejo zaslombe za svoje koristi, ker se nim samim še ni posrečilo, da bi se zadostno organizirali ali pravzaprav, ker mesto da ustvarijo mogočno katoliško stranko, pa uganjajo za obliko dlakoceparijo. Španski konservativci zastopajo stališče, da država nadzoruje cerkev in da naj cerkev služi državi. Katoličani pa moramo zahtevati za svojo cerkev tisto svobodo, ki jo rabi kakor ptica zraka, da se more svobodno razvijati in napredovati. Španski konservativci ti pa trmasto zahtevajo, da naj država cerkev nadzira. Ni države na svetu, ki bi bila znala od Filipa II. sem cerkev tako spraviti v okove države, kakor je to storila španska država. Država neomejeno vpliva na imenovanja škofov in cerkvenih dostojanstvenikov. Ni še dolgo, ko so konservativci zahtevali, da naj država odobri vsak cerkveni odlok! Trpeli so konservativci brezverske šole in jih celo podpirali. Nič niso storili, da bi se slabi

dohodki španske duhovščine izboljšali, nasprotno, ko je vladal Maura, je duhovščini še dohodke prikrajšal.

Vatikan je že večkrat opominjal španske katoličane, da naj se lotijo praktičnega političnega dela. Najboljše bi seveda v sedanjih razmerah bilo, če bi se španska konservativna stranka pomladila, opustila svoja načela o državni cerkvi, ne mešetarila z liberalci, si začrtala in izvajala načrt za izboljšanje splošnega blagostanja, seveda v zvezi s povzdigo prave, katoliške ljudske izobrazbe. Špansko ljudstvo je revno, a revščine ni zakrivila katoliška cerkev, marveč tisti, ki izpodkopavajo hote ali ne hote temelj katoliški cerkvi v Španiji.

Kolikokrat kriče in upijejo liberalni in socialnodemokratski listi, kako da je sijajno postljano v španski državi katoliški duhovščini. Kaj pa je res?

Dohodki španske duhovščine so urejeni po konkordatu l. 1851. Že takrat dohodki niso zadoščali potrebam. Državnim nastavljenecem so tudi na španskem v teh šestdesetih letih večkrat dohodke povišali, duhovščina ima pa še danes tiste dohodke, ki so ji jih določili l. 1851., ki so se pa dejansko še znižali. Španski kanoniki, ki se jim njih visoki dohodki tolikokrat predbacivajo, dobivajo letno 3000 peset, t. j. 2800 kron. Španski župniki na kmetih dobivajo letne plače 500 (470 kron), v mestih pa 750 peset. Od te »sijajne« plače pa odteguje vlada nižji duhovščini 4, prelatom pa 20 odstotkov! Španska duhovščina v pravem pomenu besede strada, ker s svojimi pičlimi dohodki ne more izhajati.

O Portugalski je bolje, da ne govorimo. Ta drvi v prepad, ne samo v verski, ampak tudi v gospodarski.

Vesela poročila pa prihajajo iz Velike Britanije. Spodnja zbornica je že sprejela v drugem branju takozvano predlogo »Homerule«, po kateri dobijo Irce svoj lasten parlament in svojo lastno ustavo. Stoletja in stoletja so gnojili katoliški Irce svojo zemljo s svojo lastno krvjo in ječali kot brezpravni sužnji v okovih angleške vlade in angleških lordov, slednjič jim je vendar prisiljala zvezda svobode. Predloga bo gotovo prodrla, ker so angleški liberalci, ki imajo večino v zbornici, navezani na Irce v parlamentu in ne morejo brez njih tvoriti večine.

Belgijski katoličani boré sedaj hud volivni boj proti zakletim združenim svobodnimislencem nasprotnikom katoličanstva. Liberalci in socialni demokrati bi radi strmo glavi katoliško večino, ki šteje v poslaniški zbornici 6, v senatu pa 16 glasov. Boj

je hud. Socialni demokrati delajo z vsemi nasilstvi, povzročajo tepeže in izgrede in razbijajo volivne shode katoličanov.

V tisti Belgiji, kjer je toliko let gospodovalo svobodomiselnost, vladajo zdaj že četrto stoletja katoličani. Njih moč sloni v organizacijah kmetov in v organiziranih katoliških delavskih bataljonih, v katerih je organiziranih skoraj ravno toliko katoliških delavcev, kolikor jih imajo socialni demokrati organiziranih. Organizirani so tudi katoliški srednji stanovi, množe se vedno vrste katoliške akademične mladine, ki se izobraža na katoliškem vseučilišču v Löweni.

Belgijska katoliška stranka je v pravem pomenu besede ljudska stranka, ker obsega vse stanovce. Katoličani so vsi skrb posvečevali delavstvu, ker je v Belgiji industrija zelo razvita. Belgijska postavodaja je omejila otročje in žensko delo, delavsko zavarovanje je izpopolnjevala. Za kmete skrbje katoličani z zadružno organizacijo: Rajfajzenke, gospodarske in zavarovalne zadruge delujejo za kmetovo korist in za kmetov blagor. Podržavila je katoliška belgijska vlada železnice in zgradila 2066 vodnih kanalov, v katerih vozijo ladje. V Antwerpnu so katoličani zgradili velikansko trgovsko pristanišče, ki je naravnost vzor drugim državam.

Samoobsebi umevno so katoličani tudi skrbeli za dobre katoliške šole. Glede na armado so katoličani napravili postavbo, ki določa, da več kakor enega sina rodbini ni treba žrtvovati armadi.

Šole imajo v Belgiji dve vrsti: brezverske in verske šole. Brezverske šole bi morale sicer vzgajati nevtrarno, vzgajajo pa brezverce in bogatajce. Brezverskim šolam ljudstvo ne zaupa posebno, kar dokazujejo številke. Koncem leta 1910 je namreč obiskovalo ljudske šole 929.347 otrok, in sicer 733 tisoč 987 verske katoliške, 195.360 pa brezverske šole, a tudi v brezverskih šolah je obiskavalo krščanski nauk 192.850 otrok, ker so to stariši zahtevali.

Javnih srednjih šol, na katerih krščanski nauk ni obvezen predmet, obstoja v Belgiji 170, ki jih obiskuje 35 tisoč 656 učencev. Katoliški škofje in katoliške verske družbe pa vzdržujejo 453 srednjih šol, ki jih obiskuje 66.649 učencev, kar dokazuje, da je belgijsko ljudstvo po pretežni večini v dejanju katoliško.

Bruselsko po framasonijskih ustanovljeni vseučilišče je obiskavalo l. 1911 le

LISTEK.

Grobarjeva smrt.

(Iz dobe vraž.)

I.

»Jaz bom tvoja smrt!« je imel navado reči stari Ivan Batič grobarju, kadar sta se srečala. Grobar se sicer ni zmenil mnogo za to grožnjo, vendar pa ni imel ravno prijetnih občutkov, ko je umrl Ivan Batič. Kajti pokojnik je bil vražji človek, temnega pogleda, trdega srca, zvit, pravili so celo, da je bil morilec in čarovnik. — Kakršno je bilo njegovo življenje, taka je bila tudi njegova smrt. Ko ga je zapustila duša, so videli, kako je švignil skozi okno črn maček in obenem so začuli grozno tulenje in ropotanje z verigami. Tudi je padel s stola kozarec sam od sebe in blagoslovljena voda se je zlila po tleh.

Grobar je pokopal Ivana Batiča v nov grob. Ko ga je polagal v krsto, mu je zašil skupaj hlačnice, da bi ne mogel hoditi, ako bi vstal iz groba. Grob je pobelil z apnom in v neko malo odprtino je zasadil oster trn, da bi se zbodel, ako bi poizkušal mrtvec vstati in strašiti ljudi.

V noči, ko je Batič umrl, je pobila toča v celi okolici. Kmetje so govorili, da je umrl Ivan Batič gotovo postal volkodlak. — Komaj dva dni za tem so v vasi umrli

trije otroci. Matere so zatrjevale, da so čule nad hišami Batičev glas, kako je klical otroke — — — Stara Katarina, Matejeva žena je pripovedovala, ko je prišla s trgovca domov, vsa prestrašena, da se ji je prikazal Batič in ji je rekel, da jo že davno pričakujejo na onem svetu. »Mislila sem, da se šali — — — Šele na poti sem se spomnila, da je nedavno umrl.« Katarina je tri dni nato umrla.

To je zadoščalo. Vsa vas je govorila, da se mora Ivana Batiča prebosti v grobu z ostrim kolcem, če ne, bo spravil pol vasi na oni svet. Celo sinaha Ivanova se je bala mrtvega tasta.

»Povej mi dragica, ali se mogoče ne povrne kdaj domov, odkar je umrl?« vprašala je stara Monda, Jurijeva žena, Ivanovo sinaho Jelo.

»Moja tašča mi nikdar ničesar ne pove o tem. Vendar pa ne morem zaspati vsled samega strahu. Več, bil je že za žive dni ves muhast — — — in jaz mu nič ne zaupam.«

»Veš, jaz ti hočem nekaj povedati, vendar pa ne smeš nikomur izdati. Moj mož mi je pripovedoval, da bo grobar napeljal od pokojnika do zvona vrvice in ga prebodel s kolcem.«

»Prebodel?« — je vzkliknila Jela vsa prestrašena.

»Da, da, prebodel. Ljudje pravijo, da se mora to zgoditi; kajti ni večje nesreče na svetu, kakor če kdo hodi iz groba. Toča

nam bo vedno vse pobila. Nihče se ne bo upal ponoči iti iz hiše, kajti noben človek ne premeja volkodlaka — — — Pravijo, da se pokaže samo posameznim iz množice, medtem ko ga drugi ne vidijo — in to je ono, kar pokončava ljudi, ki ga vidijo. Morejo ga videti tudi drugi, toda za to je treba, da se tistemu, kateremu se prikaže, položi roko na ramena, z nogo pa stopi na nogo koga drugega ter oči ostro vpre tja, kjer je videti prikazen. Na ta način je mogoče vse videti. — Toda prebodeli ga bodo gotovo. Grobar je bil večeraj trikrat pri župniku, toda o tem noče nikomur ničesar praviti. Zakaj pa bi pravzaprav priznali Devki, ki ni nikogar plašila, zakaj naj bi priznali njemu?«

»Kdo je bil Devka?«

»Stari ljudje vedo mnogo povedati o tem. Bila je v vasi vdova, ki ji je bilo ime Devka. Imela je dva mala otroka, Devka pa je pozimi nenadoma obolela in umrla. Ubogi siroti ste ostali zapuščeni sredi ceste. Mrz in lakota ju je mučila. Otroka sta vedela, kje je bila mati pokopana, obiskala sta njen grob. Tamkaj sta jokala in klicala mater. Bog se je usmilil otrok in naenkrat se je odprl grob. V njem je sedela Devka živa — — — Od tedaj sta prihajala otroka vsako noč k svoji materi. Šivala jima je v grobu obleko ter gojila siroti. V vasi so se naenkrat začeli začudeno izpraševati, kdo skrbi za otroke.

Vprašali so mlajše dekletce, ki pa je vse v svoji nespameti povedala. Še isto noč so šli kmetje na pokopališče. Odprli so grob. Devka je krpala v njem pri svitu sveče srajko — — — Nato so jo ubili — — —

Da jih ni bolelo srce? — — —

Tu je prišel nenadoma iz vasi mož Jele in napodil ženo domov. »Kaj klepetas tu, ali nimaš nobenega drugega dela?« jo je vprašal. Povedala mu je vse, kar je slišala.

Nekaj dni pozneje je zopet padala toča — — — Kmetje so šli k župniku in zahtevali, naj Batiču prepove; hoditi iz groba. Župnik jih je odpravil z lepimi in grdimi besedami.

Ko pa so hoteli pokopati staro Marijano, se je zgodilo nekaj, kar je šele zbudilo pravi strah.

Prinesli so Marijano na pokopališče. Naenkrat je pritekel Nikolaj Mijin in sporočil grobarju, da ni na Ivanovem grobu nobenega apna več. Vsi so skočili kvišku. Grobar si je ogledal grob. Trna ni bilo več v njem zasajenega. Vzel je rovnico, dvignil kvišku kamnito ploščo, jo prevrnil in vsi so gledali prestrašeni v temni prazni grob — — — Samo nekakšna čepica je ležala v globini — — — Poklicali so župnika, dobrega starčka. Toda tudi ta je postal zmeden.

1236 vseučilišnikov, katoliško vseučilišče v Löwen u pa 2510.

Mirno in zaupljivo korakajo belgijski katoličani v volilni boj. Mogočna organizacija katoliških kmetov zadržuje razširjenje brezverskih načel in strank po kmetih. Po mestih in po industrijskih krajih pa vodijo boj s socialno demokracijo sledeče organizacije: »Ligue Democratique« s svojimi 200 tisočimi člani, krščanska strokovna društva, ki štejejo 50.000 članov in »Alliance nationale«, ki ima v svojih 4000 blagajnah organiziranih 600.000 članov.

Nemčija je v zvezi katoliškega sveta. V sosedni Švici so se zadnje čase vsi katoličani združili v enotno katoliško politično stranko. Katoličani so v svobodni Švici svobodni. Njih stanovske, izobraževalne in gospodarske organizacije lepo napredujejo.

Slabo se godi katoličanom v Rusiji. Delna ruska ustava z ustanovitvijo dume stanja katoličanom ni izboljšala. Pravoslavni carizem tlačijo katoličane, kar le more. S krvjo je pisana povestnica trpljenja ruskih katoličanov. Puhlo pravoslavje, ki životari od protestantske teologije, samo ni plodovito. Zato pa katoličanom ruski pravoslavni carizem ne dovoljuje tiste svobode, ki jo katoličanstvo potrebuje.

Pri nas v Avstriji! Ni vse, kakor bi moralo biti. Zadnja zmaga dunajskih krščanskih socialcev je navdahnila novega ognja in novega poguma nemškimi krščanskimi socialcem, ki so bili po lanskem junijskem porazu nekoliko poparjeni. Močne, zavestne katoliške politične stranke si želimo med Čehi, Rusini in tudi med Poljaki. Najbolj je razvita katoliška zavest, hvala Bogu, med nami Jugoslovani.

Na Ogrskem pa ni razgled vesel. Tu vladajo liberalci in kalvinci, tisti ljudje, ki so uvedli na Ogrskem razpoko in civilni zakon. Tako na Ogrskem kakor na Hrvaškem se bodo morali katoličani socialno in politično organizirati. Čimpreje, tem bolje!

Liberalna zveza slovenskih zadrug v Ljubljani

Ima te dni enkrat svoj občni zbor, kateri obeta zanimiv pogled za kulise tega pogrebne podjetja za zadrugo.

Liberalno »Zvezo slovenskih zadrug« so ustanovili kot bojno organizacijo — ne proti liberalnim kapitalistom, bankam itd., temveč proti naši zadrugi organizaciji, ker so videli, da nam papirnate bombe »Slovenskega Naroda«, obrekovanja, denunciacije pri raznih oblastih itd. ne morejo dosti škodovati. — S takim blagim namenom ustanovljena »Zveza slovenskih zadrug« je res šla takoj v boj, a ne proti nam, temveč proti liberalni »Zadrugi zvezi« v Celju, katera je bila nekdanji reprezentantinja vsega liberalnega zadrugištva. Ker je liberalna »Zveza slovenskih zadrug« v Ljubljani liberalni »Zadrugi zvezi« v Celju vzela najmočnejše stebre, je začela celjska zveza propadati in dela svoj testament.

Po tem uspehu se je »Zveza slovenskih zadrug« začela lotiti svojih lastnih zadrug, katere eno za drugo polaga na mrtvaški oder, tako da bo v uradnem listu kmalu

potrebna posebna priloga za te mrtvaške razglase.

Tako delovanje »Zveze slovenskih zadrug« se še bolje razume, ako se pogleda njene voditelje. Podpredsednik »Zveze slovenskih zadrug« je Ivan Knez, glavni reprezentant slovenskih kapitalistov — a pravi gospodar v Zvezi je dr. Ivan Tavčar, od nekdanj načelni sovražnik vsakega zadrugištva. »Zveza slovenskih zadrug« je postala orodje v rokah kapitalizma in vseh sovražnikov zadrugištva — v boju proti zadrugištvu; s pomočjo »Zveze slovenskih zadrug« upajo ubiti zadrugištvo — ker našega ne morejo, pa ubijajo svoje.

Kot prva žrtev je moral pasti Agro-Merkur. Z veliko modrostjo in vsemi mogočimi sredstvi so delali na to, da pri tem zadene liberalno »Zvezo slovenskih zadrug« samo tem večja izguba, saj ta izguba odpade na zadrugo, ki so pri liberalni Zvezi — in jih največ z Zvezo vred uniči — ostale pa oslabi — a vsem pa vzame veselje do zadrugištva.

Smilijo se nam poedine zadrug, ki so se dale izvabiti v »Zvezo slovenskih zadrug«, ker niso videle njenega pravega namena in so pričakovale celo zadrugišno delo, saj sta stala začetkoma Ivan Knez in dr. Tavčar lepo v ozadiju in sta stopila v ospredje, ko je bilo že vlovljenih dosti žrtev v mrežo liberalne »Zveze slovenskih zadrug«. Posebno pa se nam smilijo primorske zadrug, ki so šle v »Zvezo slovenskih zadrug«, pa se vsled velike oddaljenosti ne udeležujejo Zvezinega občnega zbora, da bi na istem čuvali svoje koristi in svoj obstanek.

Po Ljubljani se odkrito priznava, da znaša izguba »Zveze slovenskih zadrug« pri Agro-Merkurju že sedaj več stotisočev kron, akoravno bi Zveza ne imela prav nobene izgube, ako bi sama ne silila v to izgubo. Morebiti se vendarle dobi na občnem zboru »Zveze slovenskih zadrug« pametne ljudi, kateri ne bodo slepo prikimali v nesrečo svojih zadrug, temveč bodo od Ivana Kneza in dr. Ivana Tavčarja energično zahtevali pokritje cele izgube, katera »Zveza slovenskih zadrug« po Agro-Merkurju zadene. Ako Ivan Knez in dr. Tavčar tega pokritja ne dasta, bi morala Zveza takoj v konkurz, ker v svojo bilanco sme svojo terjatev pri Agro-Merkurju le v tistem znesku staviti, ki ga — morebiti — dobi.

Na pomirjevalne obljube, češ, »saj bo nekdanji Zvezin predsednik Lenarčič vse plačal« — se ne more nič dati, ker bo to stvar morebitne dvomljive pravde.

Ako se Ivan Knez in dr. Ivan Tavčar popolnoma zanašata, da bo res Lenarčiča mogel kdo v plačilo cele izgube prisiliti, potem bi se občni zbor lahko zadovoljil, da Ivan Knez in dr. Ivan Tavčar pokrijeta vso izgubo le za toliko časa, da pride plačilo od Lenarčiča.

Radovedni smo, če bodo zadrug »Zveze slovenskih zadrug« na občnem zboru to zahtevale in to tudi dosegle, ali pa slepo prevzele na svoje rame vso neopravičeno izgubo po Agro-Merkurju in tako same sebi prizadele nevaren — za mnoge in Zvezo pa celo smrten udarec.

Da je liberalno zadrugištvo le od danes do jutri, to smo vedeli, — da ga bodo pa kar lastni voditelji in tako naglo uničili, tega nismo pričakovali.

: Naročajte „Slovenca“ :

Od tedaj je vsakdo videl Ivana Batiča — — — Toda tudi iz sosednjih vasi so prihajale vesti, da so ga videli z gosto brado poraščenega.

II.

Kmalu nato, v neki pomladni noči, od petka na soboto, je vstal grobar s svoje postelje in vzel s seboj rovniko, sekuro in viničarski nož.

Njegova žena ga je prosila in svarila, naj ne gre iz hiše. On jo je miril. Ker ga ni mogla zadržati, mu je obesila okoli vrata nekaj talisman — — —

Grobar je odšel iz hiše, prekrizal se in šel k bližnjemu griču. Tamkaj je posekal s sekuro mlado drevo, ki je rastlo že dalje časa na križpotu. Z nožem ga je porazal in mu naredil ostro konico.

Nato je odšel na pokopališče, počasi in oprezno. Noč je bila svetla in jasna, zrak mrzel. Grobar je pazil, če ne zagleda kje kake prikazni. Grobar je vedel, da bi mrtvec pobegnil, ako bi ga zagledal s kolcem, zato se je sklonil in iskal temo. Naenkrat se mu je zazdelo, kako da nekaj šumi za njim, ni se pa zmenil za to, kajti slabo bi bilo zanj, ako bi se ozrl — — —

Prišel je do grobnice Batičeve in jo odprl. Postavil se je k odprtini, skril se za ploščo in držal kolec pred seboj — — — Grobar je napenjal svoje možgane in oči. Polnoč je bila že proč, — toda prišel ni nihče. Grobar se je naveličal čakati. Stopil je iz svojega skrivališča ter stopil na kopico peska v bližini.

Njegove oči so zrle oprezno v daljavo. Svetla mesečina, ki je ležala nad pokrajino, mu je branila prost razgled, ker so predmeti izginjali v negotovih obrisih. Zaman je napenjal trudne oči, da bi zagledal kaj sumljivega.

Na vzhodu se je blesketalo morje kot živo srebro. Naenkrat se mu je zazdelo, kakor bi se začela vzdigovati morska površina v ogromno steno visoko pod nebo.

Grobar je kriknil vsled groze. Zazdelo se mu je, da se morje dviga in dviga, da drvi naprej z neznansko naglico in da bo preplavilo vso pokrajino. In morje je naraščalo in naraščalo vedno višje na vzhodu. Mrzel veter je vel neslišno preko obraza.

Stal je ves trd od groze ter strmel v bližajočo se morje — — — Naenkrat je začul lahek šum, kakor da bi morje kaj trgalo in požiralo. Prestrašen vsled šuma je pričel bežati. Naenkrat ga je obdala gosta megla. Krčevito je držal kolec in skušal priti naprej. Toda kraj mu je postal nena doma tuj in neznan. Noben korak ni bil gotov.

Pojavila se mu je misel: »Sedaj pride Ivan Batič. Videl me je in se skril v morje; njegove kletve so povzročile valovanje morja, ki ga bo sedaj priplavilo v grob. — Prihaja in jaz sem sam — — —«

Mrzla megla mu je hladila obraz. Ne-prozorni blesk megle ga je pripravil skoro do obupa. Skušal je najti pot, toda zadel se je ob nekaj in se spodtaknil — — —

Naenkrat je zagledal nekaj! Pred njim je stala nekaka postava v dolgi halji — — —

Državni nastavljenici.

Marsikdo je brezdomno radoveden, koliko ljudi ima zaposlenih naša državna polovica po uradih in raznih podjetjih. Evo tukaj številke, posnete iz poročila odseka za državne nastavljenice na podlagi državnega proračuna za leto 1912:

Državni uradniki, državni učitelji in sodniki: Državnih uradnikov 46.453, stroški 176.742.000 K; državnih učiteljev 9521, stroški 53.220.000 K; sodnikov 5348, stroški 28.862.000 K; praktikantov 4204, stroški 3.361.000 K; avskultantov 1174, stroški 1.789.000 K. — Skupaj 66.700 nastavljenec, 263.974.000 K stroškov.

Poduradnikov in služabnikov 28.868, stroški 49.830.000 K.

Straže: Število finančne straže 11.040, stroški 16.858.000 K; število varnostne straže (policije) 8.161, stroški 13.483.000 K; število orožnikov 14.045, stroški 19.311.000 kron. — Skupaj 33.246 nastavljenec in 49.652.000 K stroškov.

Po pogodbi nastavljeni: Pisarniških oficiantov 8.003, stroški 12.619.000 K; pisarniških oficiantin 508, stroški 664.000 K; poštinih oficiantov 4960, stroški 7.516.000 kron; poštinih oficiantin 7186, stroški 9.070.000 K; poštarjev in poštaric 3665, stroški 8.584.000 K; pisarniških pomočnikov 4065, stroški 4.351.000 K; pisarniških pomočnic 1903, stroški 1.437.000 K; pomožnih slug 6602, stroški 7.296.000 K; davčnih eksekutorjev 942, stroški 1.275.000 kron; davčnih pomožnih eksekutorjev in kazenskih potov 306, stroški 266.000 K; poštinih aspirantov 2369, stroški 932.000 kron; poštinih aspirantkin 4253, stroškov 1.627.000 K; poštinih ekspedientov 1120, stroškov 1.067.000 K; poštinih ekspedientkin 1365, stroškov 1.331.000 K; deželnih poštinih slug 6568, stroškov 5.327.000 K; deželnih pismonoš 1561, stroškov 795.000 kron; dostaviljavcev 764, stroškov 508.000 kron; mehanikov 372, stroškov 627.000 K; pomožnih kazniških paznikov 325, stroškov 325.000 K; pomožnih kazniških paznic 107, stroškov 113.000 K; merosodnikov, pomočnikov in predstojnikov merosodnih uradov 347, stroškov 133.000 K; število uslužbencev raznih kategorij (pogodbениh) 1868, stroškov 2.797.000 K. — Skupaj 59.159 nastavljenec in 68.660.000 kron stroškov.

Število stalnih delavcev 64.000, stroški 53.000.000 K.

Državni železniški uslužbenci: Uradnikov državnih železnic 14.879, stroškov 55.965.000 K; poduradnikov 25.216, stroškov 51.881.000 K; služabnikov 68.141, stroškov 97.131.000 K; oficiantov 17, stroškov 38.000 K; oficiantin 1338, stroškov 2.065.000 K; delavcev 66.000, stroškov 70.853.000 K. — Skupaj 175.591 nastavljenec in 277.933.000 K stroškov.

Vseh uslužbencev v celoti je 427.564 in stroškov 763.049.000 kron.

Ameriška bolezen.

Pod tem naslovom je prinesel meseca decembra pr. leta Vaš list kratek, a za nas pomemben članek. Ni moj namen, odgovarjati v celoti, pač pa odgovarjam le nekaj malega. Sicer pa se mi zdi takratni članek le nekak poziv na nas, poziv na delo. V kolikor se z Vami strinjamo, naj potrdi moj »Odgovor«.

Bolesten, leden mraz je prevzel njegove kosti — — — Lasje so mu vstali pokonci — — — Hotel je reči: »Krščanska duša — — —«, a ni spravil niti glasu iz grla. Končno je zbral z muko vse svoje moči in sunil s kolcem v prikazen. Zgrudil se je nezavesten na tla — — —

Zjutraj so ga našli ležati v grmovju s kolcem v roki. Prevrtal je z njim svojo lastno suknjo, ki jo je bil prej obesil na grm in ki jo je odložil, ko se je skril pri grobu.

Osem dni je ležal v nezvesti doma. Končno se je zavedel, skušal se je dvigniti s postelje, toda le malo življenja je bilo v njegovih udih. Nobenemu tujcu ni hotel praviati, kaj se je zgodilo.

Živel je še en mesec, nato pa je umrl, izmučen od neprestanih groznih sanj. Njegova žena je pozneje pripovedovala, da se je izjavil, kako se je boril z Ivanom Batičem. Ta da mu je rekel, da ne sme več ostati na tem svetu ter da ga bo poslal z dušo in telesom k vragu. Ivan mu je hotel strgati talisman z vratu, a ga je preje grobar prebodel.

Ivan Batič mu je nato zasadi svoje nohte v obraz ter mu rekel: »Ti si me premagal, vedi pa, da sem vendar tvoja smrt.« — — —

Ivan Batič ni od onega časa nič več strašil.

III.

Nedavno so kopali kmetje v bližini grobnic nove grobove. Naenkrat so zadeli na človeško okostje. Zbrali so jih skupaj in hoteli vreči v skupen

Klic za dober tisk, za dobro katoliško časopisje se ponavlja dandanašnje po vsem katoliškem svetu. Ta klic čujemo tudi mi v Ameriki. Dober, odločen katoliški časopis nam je prepotrben v Ameriki, list, ki bi odgovarjal časovnim razmeram. Ne moremo sicer trditi, da nimamo katoliškega časopisa, toda povdarjati moramo precej v začetku, da naš edini katoliški list, ali kakor so ga nedavno imenovali nekateri naši listi, »emiuentno katoliški«, ne napreduje, pač pa nazaduje. Kar je bilo pred leti dobro, danes ne zadostuje več. Razmere se izpreminjajo, a z razmerami moramo tudi mi računati. Naš edini katoliški list, »Amerikanski Slovenec«, nam prinaša zadnje čase stvari, ki niti za nas v Ameriki živčajo rojake nimajo nikake posebne vrednosti, kaj še za rojake onkraj morja!

Vse to kaže, da list ni v pravih rokah. Dolžnost urednikova je, po naših mislih, si pridobiti dobrih člankov, dopisov, sploh pridobiti si dobrih sodelovalcev. Namesto tega vidimo v listu od tedna do tedna ponatise starih, ne posebno vrednih stvari, v naglici, za silo skovane prestave, dopise, da se Bog usmili! In to naj bi bila duševna hrana našemu že precej izobraženemu narodu? Za naše rojake dandanašnje vendar ni vse dobro! Naš narod napreduje tudi v Ameriki, zato moramo tudi mi napredovati v tem smislu, ter oskrbeti narodu res dobrega, poučnega, časovnim razmeram primerne berila. Delati moramo za narod, ne samo za — — — žep! Da, naravnost rečemo, ako je »Ameriški Slovenec« glasil največje katoliške organizacije v Združenih državah ameriških, je tem večja dolžnost urednikova, da Jednotnim članom nudi tudi dobrega berila. Dobrih, prepričevalnih, tehtnih člankov mi potrebuje, ne pa suhoparnosti, ki dolgočasijo malo da ne vsakega čitatelja. Na tak način ne bomo napredovali, pač pa zaostali, ako ne celo nazadovali!

Prav ste imeli, da ste dne 2. decembra pr. leta zapisali na nas opominjevalne besede: »Kar je tam katoliškega, je ali jako šibko, ali pa sploh ni v resnici naše.« Res šibko je, šibko, a zraven tudi zaspano! Nositelji katoliške misli so zaspani. Delavcev ne manjka, toda, žalibog, ti ne delajo, ker ne smejo, a tudi nimajo kje delati!

Je pa še drug vzrok, da ne moremo v katoliškem smislu napredovati. Pri nas hočejo mnogi posebne vrste katolicizem. Ta se mora ločiti seveda od starokrškega, »specielno« »kranjskega«. »Mi ne maramo kranjskega prepira«, čuje se sem pa tje po naših časnikih. Saj je glavni dopisnik »Amer. Slovenca« v New Yorku nedavno zapisal jako značilne in »duhovite« besede, češ, da se ni nikoli brigal ne za liberalce ne za klerikalce.

»Kranjski prepir« je oni bav-bav, ki preveča tudi naš res »eminentno« katoliški list. Seveda nihče noče prepira, tudi mi ne. A medtem ko se sučemo okoli tega »strahu«, se nam nasprotniki v pest smejejo. Ako vidimo, da so brezverskemu socializmu vrata povsod na stečaj odprta, da se gnjili liberalizem vedno bolj širi med našimi rojaki, da se naši Slovenci kar trumoma odtujejo sveti katoliški veri, ne smemo več molčati.

Tu pa je bil slučajno navzoč tudi sin Ivana Batiča ter rekel:

»To je moj oče. Jaz in moj brat sva ga v oni noči, ko je umrla stara Marijana, dvignila iz grobnice in ga tukaj zakopala, ker so ga hoteli pribiti v zemljo. Bila bi to za večne čase sramota za našo družino — — —«

Kosti Ivana Batiča so prenesli v njegov stari grob.

H. Sienkiewicz:

V peščeni puščavi.

Prevedel dr. Leopold Lénard.

(Dalje.)

M'Rua je stopil pred vrsto, toda ne več kot na tri korake. To je bil že prileten zamorec, visok in krepke postave, toda ki menda ni imel preveč poguma, kajti bedri sta se mu tresli, da je moral započiti ostrino sulice v zemljo in se opreti za leseni držaj, da bi zamogel stati pokonci. Po njegovem zgledu so tudi drugi vojevnikji započili sulice v zemljo v znamenje, da hočejo mirno poslušati glas prišlecev.

Kali je pa še enkrat dvignil svoj glas:

»M'Rua in vi, M'Ruovi ljudje! Slišali ste, da govori k vam sin kralja Vahimov, čegar krave pokrivajo tako na gosto gore okrog Bassa-Narok, kakor pokrivajo mravljinci telo ubite žirafe. A kaj vam govori ta Kali, sin kralja Vahima? Naznanja vam veliko in

Sicer pa, ako smejo naši nasprotniki po svojih časniki vzgojevati ljudstvo v svojem smislu, zakaj pa bi mi ne mogli, ne hoteli ljudstva vzgojevati in utrjevati v katoliškem smislu, da, zakaj pa bi mi ne smeli ohraniti ljudstvu še ono malo katoliškega prepričanja, kar ga ima!

»Kranjski preprič« je samo pretveza naših nasprotnikov, a tudi pretveza nekaterih ljudi, ki bi radi vodili naše ljudstvo, pa ničesar zanj ne storili. Pač žalostna resnica, ki spodjeda, da, zatira toli potrebno katoliško zavest med našimi rojaki.

Končno ne smemo prezreti žalostnega dejstva, da je nesloga med slovensko duhovščino v Ameriki mnogo kriva na tem, da ne pridemo nikamor. S pokojnim Rev. F. Šušteršičem je še ona pičila sloga, ki je bila med nekaterimi slovenskimi duhovniki, legla v grob. Nečemo o tem razpravljati, pač pa dodamo le še to, da je vendar le med slovenskimi duhovni v Ameriki najti za delo sposobnih, a tudi voljnih delati, a kje so? Zakaj se ne oglasijo, zakaj ne delajo! Nekje mora biti temu vzrok! Na to naj nam odgovore oni, ki bi hoteli biti voditelji brez — dela. Kaj lahko je obdelovati ameriško slovensko duhovščino z »mutastimi psi«, a sedeti doma brez dela, a še to delo, kar ga je, opravljati le v svojo lastno korist!

Stat nominis umbra!

S čim razpolaga hrvaški ban.

Hrvaški avtonomni deželni proračun.

Deželni proračun Hrvaške za leto 1912, ki je dobil vladarjevo predsankcijo, izkazuje v celoti 29.446.186 K potrebnosti, ki se pokrije s 44% tangento direktnih in indirektnih davkov, ki je v skupnem državnem proračunu določena na 28.000.000 K, ostanek 1.446.186 K se pokrije iz avtonomnih dohodkov.

Proračun se deli na naslednja poglavja: 1. sabor 220.920 K, 2. ban 81.600 kron, 3. deželna vlada: notranji oddelek 14.644.337 K, oddelek za nauk in bogočastje 7.368.454 K, justični oddelek 7.130.875 K. Posamezna poglavja izkazujejo naslednje postavke: Sabor: Dijete in potni stroški za poslance ter stroški saborske pisarne 210.000 K, stroški za osebje v saborski pisarni 10.920 K. Ban: plača 24.000 K, reprezentacijski pavšal 17.600 K, dispozicijski fond 40.000 K. Deželna vlada, notranji oddelek: osrednje vodstvo 771.460 K, stavbeni oddelek 119.440 K, računski oddelek 286.900 K, statistični urad 128 tisoč 540 K, deželni arhiv 19.730 K, deželna blagajna 73.948 K, županijske (komitatne) in okrajne oblasti 3.122.791 K, zdravstvo 989.370 K, deželna in okrajna poslopja 213.777 K, orožništvo 1.925.231 kron, cestne zgradbe 2.555.280 K, narodno gospodarstvo 2.067.574 K, ustanove in podpore 118.000 K, nepredvidjeni izdatki 535.562 K, delavsko zavarovanje 270.000 K, pokojnine 1.446.734 K. Naučni oddelek: osrednje vodstvo 248.520 K, bogočastje 570.287 K, vseučilišče in deželni muzej 924.166 K, tehnika 81.474 K, srednje šole 1.572.768 K, visoke šole 736.110 K, ljudske šole 1.807.540 K, ustanove 404.669 K, deželna in šolska po-

slopja 320.686 K, pokojnine 702.234 K. Justični oddelek: osrednje vodstvo 151 tisoč 336 K, stol sedmorice 252.518 K, banski stol 443.910 K, višje državno in državno pravdnitvo 235.280 K, sodišča I. instance 4.079.372 K, kaznilnice 597 tisoč 891 K, deželna poslopja 204.110 K, pokojnine 1.166.458 K.

Za kmečke gozdove.

Važna panoga narodnega gospodarstva v naši deželi je gospodarstvo z gozdom. V skrbi za gospodarski napredek ljudstva so začeli obračati merodajni faktorji po vsej pravici svojo pozornost tudi na to plat, na gozdno posest kmetovo.

Da ne brez vzroka, nam kaže najbolj statistika o gozdovih na Kranjskem.

Po stanju iz leta 1900 je gozd pokrival 441.966 ha, to je 44% cele Kranjske.

Državnih gozdov je 29.222 (66%), deželnih in okrajnih 32, občinskih 34.180 (77%), javnih zakladov 13, cerkvenih 2511 (06%), fidejkomisnih 45.215 (102%), zadružnih 11.854 (27%) in drugih gozdov, ki so last zasebnikov, 318 tisoč 939 (722%) hektarjev.

Potemtakem je skoro dve tretjini gozda v privatnih rokah. Med tem je 117.565 ha, to je 258% združenega v veleposestvu, ki pa je precej raztreseno, drugo, to je 201.374 ha odpade na manjše posestnike.

Kolike vrednosti je gozd za našega kmeta! Gozd pomaga kmetu v najhujši sili, v denarnih stiskah in drugih neugodah. Seveda si kmet pomaga, kakor ve in zna in navadno ne gleda na to, ali je to v prid njegovemu gozdu ali ne. Posledica tega je, da so kmečki gozdovi v vedno slabšem stanju. Splošni znaki tega slabega gospodarjenja so, da dragoceno iglato drevje polagoma izginja, ostaja pa listnato, ponajveč bukovje za drva.

Imamo sicer gozdno postavbo, ali žalibog da se ozira ta samo na gozd, premalo pa na kmeta in njegove potrebe. Zato je treba najti pot, da se spravi v pravo razmerje sedanje kmečko stanje in pa zahteve, ki se stavijo v sedanjem času na upravo in izrabo gozda, upoštevajoč vse faktorje, ki njega vrednost večajo ali manjšajo. Za to panogo se kaže sedaj precej zanimanja.

To nam kaže XXIV. avstrijski gozdni kongres, ki se je vršil 26. sušca tega leta na Dunaju. Enega glavnih referatov, o »gospodarski organizaciji gozdnih posestnikov«, je imel dr. Trubrig, c. kr. gozdni in domenski ravnatelj v Gorici.

On je mnenja, da je taka organizacija nujna, zlasti za male posestnike; edino tako je mogoče varovati interese celega gozdnega posestnega stanja napram sedaj vedno bolj gospodarsko samostojno nastopajoči lesni industriji. Tudi v gozdnopolitičnih vprašanjih bi bila ta organizacija velike važnosti, ker bi gozdno veleposestvo prisililo, da bi se oziralona malega posestnika, ki ima v svojih rokah skoro 44 odstotkov celega gozdnega površja v Avstriji.

Vprašanje je le, kakšna naj bo ta organizacija. V Avstriji jih imamo že veliko: gozdna društva (n. pr. kranjsko-primorsko) in različne gozdne zadruge v mnogovrstne gozdne namene. Pravzaprav jih je dvoje vrst: prave gozdne zadruge, ki imajo v prvi vrsti namen, skrbeti za gozd v gozdnotehničnem oziru, in pa prodajne zadruge, ki skrbijo, da zadružniki svoj les lahko na trg spravijo in ga spravijo v denar za pravo ceno v najugodnejšem času dobre tržne konjunktura. Kar so za poljedelca rajfajznovke, to bi bile za gozdnega malega posestnika te zadruge. Potem kmet ne bi bil prisiljen oddati les, kadar bi ga nujno dovedlo do tega zle nesreče in denarne stiske, ampak dobil bi v zadruzi ali potom nje lahko kredit na svoj gozdiček, ki bi ga ob primernem času prodal za večjo ceno. Te zadruge bi potem lahko še razširile svoj delokrog kot pridobitne zadruge za svoje člane. Lahko bi tudi same v svojem delokrogu oskrbele predelovanje gozdnih surovin potom žag itd. — Skrbele bi tudi za zboljšanje gozdnega gospodarstva.

Dr. Trubrig se zavzema za te prodajne zadruge, ki se naj ustanavljajo kot zadruge z omejenim poroštvom. Poroštvo naj se določi po gotovi velikosti gozda ali pa letni množini izsekane lesa. Visočina porošstva naj pa bo 5- do 20kratna vsota zadružnega deleža.

Tako bi bile te zadruge velikega vzgojnega pomena v gospodarskem oziru. Gospod referent je še sestavil za take prodajne zadruge vzorna pravila, naslanjaje se na druge poljedelske zadruge. Dalje predlaga, naj bi se vse te organizacije združile v gozdno deželno zvezo v smislu pridobitnih in gospodarskih zadrug z omejenim poroštvom. Ta zveza naj oskrbi za strokovno in finančno revizijo svojih podzadrug, daje naj smer ustanavljanju zadrug in kolikor mogoče preskrbuje tudi nakup in prodajo gozdnih potrebščin.

Slednjic naj se združijo še deželne zveze v centralno zvezo, ki naj bi v prvi vrsti zastopala gozdne zadruge pri vseh državnih in drugih gospodarskih vodilnih mestih.

Na podlagi teh izvajanj je kongres sprejel od dr. Trubriga predlagane resolucije:

24. avstr. gozdni kongres sklene:

1. Gospodarska organizacija gozdnih posestnikov je nujno potrebna; predvsem potrebujejo mali gozdni posestniki lokalne združitve v obliki prodajnih zadrug.

2. Deželnim gozdnim društvom se priporoča, naj organizacijo lokalnih prodajnih zadrug dejansko podpirajo in izkušajo ustanavljati gozdnodeželne zveze tako, da zlasti sami in potom kmetijskih zadružnih organizacij zahtevajo od kompetentnih oblasti sredstev za nastavljanje organov, ki naj bi v prvi vrsti delovali kot gozdni zadružni inštruktorji in potovalni gozdarji v smislu sklepov gozdnih kongresov leta 1905 in 1909.

3. C. kr. poljedelsko ministrstvo se naproša, da dovoli deželnim gozdnim društvom primerne podpore za usta-

navljanje gozdnoprodajnih zadrug, in sicer za pospeševanje gozdnega združništva.

Naredil se je torej v tem oziru velik korak naprej. Stvar merodajnih činiteljev je, da to tudi udeležujejo. Treba pa je, da se kar najhitreje prične na tem polju delati, ker posledice pametnega gozdnega gospodarstva se ne pokažejo v par letih kot pri poljedelstvu, kjer se lahko na leta zopet poizkusno drugače začne gospodariti, ampak se raztezajo na več človeških dob.

Zato je z veseljem pozdraviti sklep deželnega zbora kranjskega (v letošnjem zasedanju), da nastavi dežela gozdnega potovalnega učitelja.

Se par misli. To bode prvi pričetek udeleževanja zgoraj stavljenih resolucij. Pri nas lahko trdimo, da je ljudstvo, zlasti kmečko, prepričano o velikem pomenu zadružnega gibanja, torej bi imel gozdnoprodajni inštruktor v tem oziru lahko delo, težje bode drugo, in to važnejše polje, na katerem bode moral zastaviti vse svoje moči, da se bodo sčasoma pokazali uspehi, blagodejni in dobrodošli kmetu in gospodarskemu razvoju naše dežele. Mislim na gozdnotehnično stran. Pametno se bode z gozdom gospodarilo le z ozirom na lokalne razmere. Zato bode moral dotičnik natanko poznati kmečke in gozdne razmere in le z ozirom na te voditi lesorejo drevesnih vrst. Skrbel bo v malem za pogozdovanje in zboljšanje opustošenih gozdov. Vodil bo napravo gozdnih drevesnic, oziroma ceno dobavljenih gozdnih sadik in skušal tem potom ustvariti gozdove s takim lesovjem, ki bode nudilo lokalnim kmečkogospodarskim zahtevam največ koristi. Zraven bode gozdove urejeval po zahtevah modernega gozdnega gospodarstva, delal gospodarske načrte in na podlagi teh vodil pametno iskavanje lesa. To delo se bode lažje vršilo v večjem obsegu v gozdnih zadrugah, v katere se združi več malih gozdnih posestnikov, da s skupno pomočjo zmorejo stroške, ki so nujno s tem zvezani, kot n. pr. nabavljanje sadik in semen, naprava potrebnega orodja, potrebnih gozdnih poti, oskrba zadružnega posestva potom posebnega varstvenega oziroma upravljalnega osebja.

Upajmo, da bode tudi na tem polju rastlo zanimanje in rodilo uspehe v blagor kmeta in dežele.

Zaliranje hroščev.

Deželni odbor kranjski je naročil vsem županstvom skrbeti za to, da se pridno zatira rjavi hrošč. Kako je postopati pri zatiranju, je podrobno obrazloženo v uradni okrožnici deželnega odbora z dne 18. marca 1912, št. 4782. Mnoge občine se ne ravnavajo po teh navodilih, ampak sklenile so drugačno postopanje, ki pa ne obeta mnogo uspehov. Slišijo se številne pritožbe, da se po nekaterih občinah hrošč sploh ne zatira, po drugih pa le nezadostno. Županstva se opozarjajo na neizmerno škodo, ki jo je črv napravil zadnja leta po vseh nasadih, njivah, travnikih, vrtovih in vinogradih. V živo korist prebivalstva je, da kar najpridneje po-

srečno novico, da prihaja v vašo vas dobri Mzimu!

Potem je zaklical še glasneje:

»Tako je. Dobri Mzimu! Ooo!»

S tišine, ki je nastala, je bilo mogoče spoznati, kako neizmerno velik vtis so naredile Kalijeve besede. Vrsta vojevnikov je zavalovala, kajti eni so se vsled radovednosti pomaknili za nekaj korakov naprej, drugi so se umaknili od strahu. M'Rua se je oprl z obema rokama na sulico — in nekaj časa je trajalo gluho molčanje. Šele potem je šel šum med vrstami in posamezni glasovi so začeli ponavljati: »Dobri Mzimu! Mzimu!«, tuintam so se pa razlegli kriki: »Yancig, yancig!«, kar izraža obenem slavo in pozdrav. Toda Kalijev glas je spet zavladal nad šumom in kriki:

»Glejte in veselite se! Glejte, dobri Mzimu sedi tam v oni beli koči, na hrbtu velikega slona, a veliki slon ga posluša, kakor suženj posluša gospoda in kakor otrok posluša mater. O! Niti vaši očetje, niti vi še niste videli nič podobnega...!»

»Nismo videli! Yancig, yancig!»

In oči vseh vojevnikov so se obrnile proti »koči« ali proti baldahinu.

A Kali, ki je ob času verouka na Lindejevi gori slišal, da vera premika gore in je bil globoko prepričan, da zamore molitve bele bibi vse izprositi od Boga, je z največjim prepričanjem govoril o dobrem Mzimu dalje sledeče:

»Poslušajte! Poslušajte! Dobri Mzimu jaha na slonu proti onemu kraju, kjer solnce vstaja za gorami izza vode; tam bo povedal dobri Mzimu Velikemu

Duhu, naj vam pošlje oblake in ti oblaki bodo ob času suše z dežjem polivali vaše proso, vaš maniok, vaše banane in travo na džungli, da boste imeli veliko jesti in da bodo vaše krave imele dobro pašo in dajale gosto in tolsto mleko. Ali hočete veliko jedi in mleka, o ljudje?»

»He! hočemo, hočemo!»

»... in dobri Mzimu bo povedal Velikemu Duhu, da vam bo poslal vetra, ki bo odpihal iz vaše vasi vso ono bolezen, ki spreminja vaše telo v obliž medu. Ali hočete, da bi jo odpihal, o ljudje?»

»He! Naj jo odpiha!»

»... in Veliki Duh vas bo na prošnjo dobrega Mzimu obvaroval napadov in sužnjosti in škod na vaših poljih... in leva in pantra in kače in kobilice...»

»Naj naredi!...»

»Poslušajte torej in glejte, kdo sedi pred kočjo med ušesi strašnega slona! Tam sedi Bvana Kuba — beli gospod, veliki in močni, katerega se boji slon...»

»He!»

»... ki ima v roki grom in ubija ž njim hude ljudi...»

»He!»

»... ki ubija leve...»

»He!»

»... ki izpušča ognjene kače...»

»He!»

»... ki drobi skale...»

»He!»

»... ki vam pa ne bo storil nič hudega, ako boste častili dobrega Mzimu!»

»Yancig! yancig!»

»... in ako mu boste prinesli suhe moke in babanon, kurjih jajc, svežega mleka in medu.»

»Yancig, yancig!»

»Torej približajte se in padite na obraz pred dobrim Mzimu!»

M'Rua in njegovi bojovniki so se zganili in ne da bi niti za trenutek prestali »yancigovati«, stopili so nekaj korakov dalje, toda storili so to previdno in babjevni strah pred Mzimu in naravnost strah pred slonom sta zadrževala njihove korake.

Pogled na Sabo jih je prestrašil iz nova, kajti smatrali so ga za »vobo«, to je, za velikega, rumenega leoparda, ki prebiva v ondotnih krajih in v južni Abesiniji in katerega se prebivalci boje bolj kot leva, kajti človeško meso čišla nad vsako drugo in z neizrečeno predrznostjo napada celo oborožene može. Vendar so se pa umirili, videč, da mali trebušasti zamorček drži strašnega vobo na vrvi. Toda dobili so še večje občudovanje moči dobrega Mzimu in belega gospoda ter so pogledovaje zdaj na slona, zdaj na Sabo, šepetali med sabo: »Ako so očarali celo »vobo«, kdo na svetu se jim zamore upreti?« Toda najslovesnejši trenutek je šele prišel, ko se je Stanko obrnil k Nelki, se najprej globoko poklonil, potem pa potegnil razoben steno baldahina, ki so bile narejene kot zastor — in se je pred očmi navzočih prikazal »dobri Mzimu«. M'Rua in vsi vojevniki so padli na oblake, da so njihova telesa tvorila dolg živ most. Nikdo se ni upal ganiti, a strah je zavladal v

srceih tem večji, ko je King, bodisi na Stankovo povelje ali iz lastne volje dvignil trobec kvišku in pričel mogočno trobiti, po njegovem zgledu se je pa odzval tudi Saba z najglobokejšim basom, ki ga je mogel spraviti iz sebe. V tem trenutku je priklopilo iz vseh prsi prosečemu jeku podobno: »Aka! aka! aka!« — in trajalo je toliko časa, dokler ni spet spregovoril Kali:

»O M'Rua in vi M'Ruovi otroci! počastili ste dobrega Mzimu, vstanite torej in glejte in napolnite si ž njim vaša srca, kajti kdor to stori, nad njim bo blagoslov Velikega Duha. Preženite strah iz vaših prsi in iz vaših trebuhov in znajte, da tam, kjer prebiva dobri Mzimu, se ne sme preliti človeška kri.»

Pri teh besedah, zlasti pa na zagotavljanje, da pri dobrem Mzimu ne sme nikogar zadeti smrt, se je dvignil M'Rua, za njim pa ostali vojevniki in začeli so gledati boječe, toda radovedno na dobro božanstvo. Ako bi jih bil Kali vprašal v drugič, bi bili morali priznati, da niti njihovi očetje, niti oni še niso videli nič podobnega. Njihove oči so bile namreč navajene na strašne, iz lesa in iz kosmatih kokosovih orehov narejene postave malikov, a sedaj je stalo pred njimi na slonovem hrbtu jasno božanstvo, milo, sladko nasmešno, podobno belemu ptiču in obenem beli cvetici. Torej jih je zapustil strah, prsi so se oddahnile svobodno, debele ustnice so se začele nasmehovati, a roke so se nehote iztegale proti čudni prikazni.

»O yancig, yancig, yancig!»

(Dalje.)

končuje škodljivca. Zategadelj se županstvom najnujnejše priporoča, da postopajo natančno po navodilih uradne okrožnice deželnega odbora. Ljudstvo pa, bodisi odrasli ali pa otroci, naj pridno podpira županstva pri zatiranju hroščev.

Avstrijska avtomobilna tekma v Ljubljani.

Ko se je avtomobilizem šele razvijal, prirejale so se tekme, pri katerih so tekmovali razni športniki le za hitrostne rekorde in take tekme so zahtevale skoro vedno človeške žrtve. Hitrostne tekme so bile najbolj v navadi na Francoskem in v Ameriki in so dosegle dvakratno hitrost ekspresnih brezovlakov. Polagoma pa so izgubili ti rekordi zanimanje in vrednost avtomobilnih športnikov in zadnja leta prirejajo se le tekme, pri katerih pride v prvi vrsti v poštev kvaliteta in trpežnost voza in seveda tudi moštrska spretnost in velikanska vztrajnost vozača. Hitrostni rekordi ne odločujejo več, ampak le pravilno nadvladanje motorja in volanta, in to le pri vozovih, ki kljubujejo vsakemu, tudi najtežavnejšemu terenu. Vsled tega pa so take tekme zelo zanimive in so velika privlačna sila za avtomobilsko industrijo, ki je danes ena največjih. V boju za najboljši in najtrpežnejši izdelek nastale so mogočne tovarne, v katerih ima samo Angleška nad več sto tisoč delavcev, in še vedno se spopolnjujejo modeli z raznimi iznajdbami, ki se pri sedanjih tekmah uporabljajo. Kako velikanska je razvita avtomobilna industrija, dokazuje statistična tabela Angleške, ki je izvažala leta 1911 nad 23 tisoč avtomobilov, kar reprezentira približno 300 milijonov kron dohodkov.

Letošnja avstrijska avtomobilna tekma je torej boj velikanskih avtomobilskih tovarn in ima v prvi vrsti industrijsko važnost. Zanimivo je torej zasledovati prijave te tekme. Avstrijske avtomobilne tovarne so prijavile 45, tovarne iz nemške države 36, francoske 6, belgijske 3 vozove. Tudi Angleška, Italija in Zjedinjene države v Ameriki bodo zastopane po najboljših tovarnah. Med avstrijskimi tvrdkami je zastopana znamenita tovarniška marka »Austro-Daimler« z 10, »Fiat« z 11, »Puch« z 7, Praga s 3 vozovi. Izmed nemških tovarn je zastopana sloveča marka »Mercedes« z 7 vozovi, medtem ko je Francoska poslala njeno najboljšo marko »Dion Bouton«. Prijavljenih je sedaj 100 in ker je zaključek prijavnega termina šele 6. junija, se z gotovostjo pričakuje, da bo de ta tekma največja letošnja avtomobilna prireditelj v Evropi. Tekma se vrši od 16. do 23. junija t. l., traja torej osem dni in vozi po 2400 km dolgi progi. Tekmovalni predpisi so jako strogi in je naloga vsakega tekmovalca, da vozi predpisano dnevno etapno progo brez presledka. Sedeti torej nad 10 ur na dan pri volantu avtomobila ter voziti sam (ne morda po soferju) po strmih prelazih, raznih slabih terenih, ne oziraje se na vreme je gotovo težka naloga, kateri kos zna biti le izurjen vozač. Dne 21. junija prispejo tekmovalci v naše glavno mesto, kjer tudi prenočujejo.

Pasi dnevi.

»Letas sa se pa hmal začel pasi dnevi,« me je naguvuru te dni enkat Kurejne — tu je tist Kurejne, ke je za tatermana pr »Dane«.

»Ja, res je! Tku je pa salamensk uroče, da use iz mene curla, če mejhn bl hitr stopm. Buh pumagi, kua u šele kela u kres! Tu uma lohka kar na sonc angleške pifteke pekl. Oh, če b mogu člouk en mal tela uručine za zima pršparat, kuku b blu tu luštn in kuristn.«

»Ne, ne, Pepe! Jest ne mislem, de b bli glih zatu pasi dnevi, ke je tku uroče. Uručina se že še prenese tku al pa tku. Člouk se lohka mal bl luhku ubleče in pa vsak dan ene par krugle pera izpije, pa se prec mal uhladi . . «

Garaža za vse avtomobile se priredi na nekdanjem dirkališču Tivoli. Vstop na garažo bo dovoljen ta večer tudi ljubljanskemu občinstvu. Ker pride nad 300 avtomobilistov, je Kranjski avtomobilni klub izvolil posebni stanovalski odsek, ki skrbi, da se poleg hotelskih sob zasigurajo še sobe pri privatnih stanovanjih. Dne 22. junija zjutraj med 6. in 7. uro odpeljejo se v skupinah proti Kranju čez Ljubelj, ki je vsled velike strmine ena najtežavnejših točk letošnje tekme.

Tudi naša dežela je pokazala zanimanje za to velikansko prireditev in so poklonili c. kr. avtomobilnemu klubu na Dunaju krasna častna darila, dežela Kranjska, stolno mesto Ljubljana in Kranjski avtomobilni klub.

Krvavi izgredi v Budimpešti.

Uradno se poroča, da se je včeraj popoldne razburjena množica pomirila. Tudi zasebna poročila trde, da je po 12. uri včeraj opoldne bilo v Budimpešti precej mirno. Sinoči ob deveti uri zvečer je bilo v Budimpešti mirno.

VČERAJSNJI IZGREDI. Demonstranti požigali.

Včeraj zjutraj je 500 izgrednikov poizkušalo vdreti v Phöbus elektrarno. Izgredniki bi bili radi tvornico zažgali. Nosili so posode napolnjene s petrolejem. Pri neki stavbi na Engelfelder cesti so izgredniki podrli oder, les polili s petrolejem in ga zažgali. Zažgali so tudi del asfaltne tvornice na Waitzener cesti. Vozove, ki so vozili moko iz mlinov, so izgredniki ustavili, vreče odprli in raztresli moko. Nekaj voz so zažgali, iz drugih pa zgradili barikade. V cerkev na Kalvarijski gori so izgredniki metali kamne. Ob deseti uri dopoldne je bilo požarni brambi naznanjenih 38 požarov. Zažgali so tudi Schlickovo železno tovarno. Izgredniki so tudi zažigali plin, ker so podrli plinove kandelabre. Po cestah so zažigali smolo, ki so jo ukradli v tvornici asfalta.

Boji s policijo in z vojniki.

Na Waitznerjevi cesti so orožniki in vojniki včeraj zjutraj podrli barikade. Na Angeljskem polju se je bila huda bitka med izgredniki in vojniki za barikade. Vojaki so večkrat ustrelili za strah v zrak. Neki policist je ustrelil z revolverjem neko 16letno dekle. Kroglica je deklici prodrla srce. Izgredniki so nasproti vojakom zavzemali prijazno stališče in so jih celo z Eljen klici pozdravljali. Opazili so namreč, da so nastopali vojniki obzirno in da so streljali v zrak. Huzarji so na pozdrave celo odzdravljali.

Shodi.

Ob 11. uri dopoldne so soc. demokrati prosili min. predsednika naj upli va na to, da bi delodajalci preklicali izključitev od dela. Lukacs je obljubil, da hoče vplivati in je dovolil popoldne tri javne ljudske shode. Shodi so se vršili mirno. Govorniki so delavce pozivali, da naj prično zopet delati.

Izgredi in boji po shodu.

Po shodu je del izgrednikov napadel zabavišče »Angleški vrt«. Metali so kamne na vrt in hoteli vlomiti. Policijo

so pozdravili s kamni. Policija na konjih je streljala iz revolverjev. Enega delavca je zadela kroglica v trebuh, drugega na stegenj, ranjenih je pa bilo več oseb. Izgredniki so napadli celo neki voz rešilne družbe, v katerem so tri nevarno ranjene osebe peljali v bolnišnico. Izgredniki so opoldne četrtič napadli tvornico Ogrsko-angleške asfaltne družbe na Waitzener cesti. Za tvornico so napravili velike gromade in jih zažgali.

Poškodovane plinove svetilke.

Ravnateljstvo plinarne poroča, da so izgredniki predvčerajšnjim razbili nad 5000 svetilk, razbili več sto kandelabrov, izkopali na več krajih plinove cevi in plin zažgali. Kolikor je bilo mogoče, so do devete ure zvečer škodo popravili, osobito v notranjem mestu. V predmestjih so pa izgredniki streljali iz revolverjev na monterje, ki so hoteli popraviti škodo. Plinarne so včeraj zasedli vojniki. Včeraj dopoldne so izgredniki na Waitzener cesti zopet izkopali plinove cevi in streljali na monterje, ki so končno s pomočjo vojakov popravili škodo.

Zadnji izgred,

o katerem se poroča, se je izvršil včeraj ob peti uri popoldne. Na Waitzner cesti je razgrajalo 300 oseb. Orožniki so napravili red in aretirali 140 oseb, pri katerih so našli revolverje, nože in kamne. Na otoku Gelse se je zbralo več tisoč izgrednikov, ki so nameravali ponoči vdreti v mesto. Policija je vse storila, da to prepreči.

Približno deset mrtvih, 85 nevarno ranjenih, 500 zaprtih.

Na Huba cesti so streljali izgredniki na vojake, ki so streljali nazaj. En deček je bil ustreljen. Deželnemu sodišču so izročili že 50 aretirancev, 500 aretirancev izroče, ko jih policijski uradniki zaslišijo. Včeraj in predvčerajšnjim je bilo ob izgredih usmrčenih 7 oseb, trije se bore v bolnišnicah s smrtjo, 85 jih je pa nevarno ranjenih.

GROF ŠTEFAN TISZA, OGRSKI ZBORNICNI PREDSEDNIK.

Naša slika kaže grofa Tisza, ki kot znano v političnem življenju Ogrske že leta igra veliko vlogo. Rojen leta 1861. kot sin bivšega ministrskega predsed-

nika Kolomana Tisza, je bil Štefan Tisza od leta 1886. član ogrske poslanske zbornice ter leta 1903.—1906. ministrski predsednik.

GLASOVI O BUDIMPEŠTANSKIH IZGREDIH.

S krvavimi dogodki v ogrski prestolici se časopisje umevno zelo bavi. »Reichspost« ostro napada socialne demokrate, ker so s silo pognali delavce na ulico, kjer so prelivali svojo kri. Ostro tudi šiba vodstvo socialne demokracije, češ, da ni mogla ogrskim plemičem napraviti boljše usluge, ki jo je napravila z budimpeštansko revolucijo in da je le škodila volilni preosnovi in da se grofa Tisza in Andrássy lahko veselita, ker so jim dali gradiva za boj proti splošni volilni preosnovi. Ogrska oligarhija bo zdaj kričala, kaj, tolpam, ki se ne strašijo nikakega zločina, naj bi dovolili volilno pravico. Škoda bo trpelo tisto ljudstvo, ki ima pravico, da dobi splošno volilno pravico. »Arbeiter Zeitung« se raduje revolucije v Budimpešti in hvali pogum delavcev, ki so šli na ulico, da izvojujejo splošno volilno pravico. Veseli se, češ, ljudstvo je bilo močnejše kakor policija in vojaštvo. List graja, ker se že od l. 1905 sem obeta preosnova volilne pravice na Ogrskem. Vso krivdo zvraca na ogrsko oligarhijo, ki noče dati ljudstvu, kar mu gre. »Neue Freie Presse« sodi, da se mora razširiti volilna pravica na Ogrskem in da naj se mažarska oligarhija ne igra z ognjem. V istem smislu pišejo tudi drugi listi. Naše stališče je glede na dogodke v Budimpešti jasno: Obžalujemo izgrede, ker ti nikomur ne koristijo. Gotovo je pa, da prej na Ogrskem ni miru, dokler se ne da ljudstvu, kar mu gre: pravična enaka, splošna in tajna volilna pravica.

AVSTRIJSKI ZUNANJI MINISTER V BEROLINU.

Avstrijski zunanji minister grof Berchtold se predstavi nemškemu cesarju v Berlinu. Nemško vladno glasilo »Norddeutsche Allgemeine Ztg.« našega zunanjega ministra toplo pozdravlja in opozarja na njegov govor v delegacijah, v katerem je zelo toplo govoril z ozirom na Nemčijo.

NOVI PREDSEDNIK FRANCOSKE ZBORNICE.

Deschanel je star 57 let. Od l. 1898 do leta 1901. je predsedoval francoski zbornici. Kakor znano, se je mudil pred dvema tednoma Deschanel na Dunaju, kjer ga je naš cesar sprejel v posebni avdienci. Deschanel je bil po poklicu časnika, predno se je posvetil politiki. Ni bil še 30 let star, ko je bil za poslanca izvoljen. Rojen je bil v Bruselju, ker je Napoleon III. njegovega očeta, leposlovnega zgodovinarja Emila Deschanel, izgnal iz Francije.

Tedenski pregled.

V parlamentu je bilo te dni na dnevnem redu drugo branje službene pragmatike za državne uradnike. V razpravi se je oglasil tudi dr. Verstovšek, ki je v triurnem slovenskem govoru stvarno pojasnil vse hibe predloženega načrta. Liberalci zato napadajo naš klub, češ, da ovira rešitev pragmatike, — tisti liberalci, ki imajo toliko povedati čez dr. Šusteršiča in hrvatsko-slovenski klub, češ, da so to izdajalci, ker nočejo obstruirati radi Cuvaja na Hrvaškem. Notranji minister Heindl pa je v svojem govoru pri razpravi sam naštel mnogo točk načrta, ki da so nesprejemljive za vlado. Glavno pa je pri tem še to, da dokler se ne reši finančna preosnova, službena pragmatika

ih morma punujat in silit, kokr bounike iz arcnijam.«

»Tu je pa res narodn; pa na morte dubit bl brihtneh ldi, de b pr »Dane« pumagal?«

»Pena z luč! Misleš, de brihtn lde pr nas tku raseja ket šparglni? Sej viš, de je med leberalcem eden več teleban ket ta druh. Če se pa glih narajma, de se kermo mal bl blšču u glau, t pa na u šou h »Dane« brunda toučt in sline pužerat; gre pa raj tku kam, de mu kej zaleže. Puglej Pirčuga Fronca! Ke je »Jutr« zatisnu svoje kremežlave uči, t je šou raj spet nad kače, kokr pa, de h se pr »Dane« fretaru. Druh sa pa glih tak. Sevede, mal hedu je že Pirčumu Fronce, ke na more nekamer tu odlučit, kar se mu tkula u glava natepe. Srumak ma zdej že tku nabasana glava, de mu ni nubedn klubuk več prou; zatu more revež zdej guluglou ukul pu meste letat in klubuk u rukah iz saba nost, tku de b lde glih na mislel, de še klubuka nima. Ja viš, tku je, prjat! Zdej nam pa ti nasvetvi, kuga nam je za strit. Tku na more jt več naprej. Ne ki morma ukrent, de pridema iz te šlamastike.«

»Kokr zdej sprevidm, ste pa res začel zajfa peglat pr »Dane«, udkar sa . . «

»Holt, holt! Ze vem kua čš rečt. Kar mouč pa tih bod in nekar m ga u misu na jemi. Dobrga tku vem, de na uš nč ud nega puvedu, zatu s zamerki enkrat za useli: »de mortuis nil nisi bene!«

Boltatu Pepe iz Kudeluga.

s povišanjem plač uradništva nima nobenega pomena, ker nima kje vzeti višjih izdatkov. — Na Ogrskem so veliki kravali. Splošna in enaka volilna pravica je pokopana. Predsednik zbornice v Budimpešti je postal sovražnik splošne volilne pravice grof Tisza. Sedaj je bilo vsakemu jasno, da je boj za volilno reformo v zbornici nemogoč; socialni demokrati so zato poskrbeli za boj na ulici. Napovedali so štiridnevni splošni štrajk in 23. t. m. uprizorili v Budimpešti velikanske demonstracije. Demonstranti so pobijali šipe, prevračali plinovne svetilke in električne vozove ter gradili barikade. Na redarje in vojske so metali kamene in streljali iz revolverjev. Nato je tudi vojskovo rabilo orožje in streljalo. Tekla je na obeh straneh kri. Kolikor je dosedaj znano, je bilo ubitih 7 demonstrantov, 135 pa ranjenih. Ustreljen je bil tudi nek izleten šolar. Vse peštansko vojskovo je bilo poveljavano na ulico, da napravi in vzdržuje red. Tudi iz drugih garnizij so poslali vojskovo v Pešto. Pozno zvečer je imelo vodstvo socialnodemokratske stranke sejo in sklenilo, da se takoj konča štrajk. To so delavstvu razglasili s plakati. Medtem ko so se vršili po ulicah krvavi boji, je pa Tisza v zbornici vodil nekrvavo vojno proti opoziciji. Ko je donenje strelav prodiralo tudi v zbornico in so opozicionalci burno zahtevali, naj se seja odgodi, je Tisza odgovoril, da tega ne stori, četudi v zbornici sami pade magari 50 oseb. — Pruski deželni zbor ima na dnevnem redu zakon, ki dovoljuje novih 100 milijonov mark za nakup poljskih posestev na Poznanjskem in za naselitev Nemcev na njih. Poljedelski minister je izjavil, da hoče vlada v bodoče še brezobzirneje izvajati ponemčevanje poljskih krajev. — Dedni princ Cumberlandski je 20. t. m., ko se je peljal k pogrebu svoja strica, danskega kralja, v Friesacku na Brandenburškem z avtomobilom zadel v neko drevo in se ubil. Mrtev je tudi njegov sluga. — Strokovne izkušnje železničarjev na Primorskem se bodo smele odsej vsled posredovanja poslanca Mandiča, polagati tudi v slovenskem ali hrvaškem jeziku. — Tržaška porota se je sedaj sestavila tako, da je med porotniki pol Slovanov, pol Lahov. — 23. t. m. se je vršila slovenska razprava proti Josipu Gabrovcu in Vižovelj, in je to prva slovenska razprava, odkar obstoji v Trstu porotno sodišče. — V stvari hidroelektričnih konkurenčnih načrtov deželnega odbora in družbe Leykam-Josefsthal je c. kr. okrajno glavarstvo v Ljubljani prisodilo prednost deželniemu načrtu. Ker je ista družba prijavila drug načrt za Verje, se bo vršila nova obravnavna, ki bo pa tudi nedvomno izpadla v korist dežele. — Nadvojvoda Friderik se je 23. t. m. pripeljal v Ljubljano, da prisostvuje tekmovalnemu streljanju. Nastanil se je v »Unionus«. Te dni je bilo v Ljubljani navzočih tudi več podmaršalov in drugih visokih vojaških dostojanstvenikov. Streljanje se je udeležili tudi vojni minister Georgi. — Hranilnica kmečkih občin v Ljubljani je imela te dni sejo upravnega odbora. Tekom desetih mesecev svojega obstoja je imel zavod 2.881.287 K 37 h denarnega prometa; hranilni vlog je že nad 1.100.000 kron. »Agro-Merkur« je izgubil ta teden dve veliki pravdi: prvo proti nekemu peštanskemu mlinu za 20.000 K, drugo pa proti šentjanskemu premo-govni družbi radi članstva. — Japonski profesor dr. Heikicki Sakasi iz Tokia potuje te dni v študijske namene po naših deželah; ustavljal se je tudi v Ljubljani in Kočevju. — Lov na strupene kače se je vsled razglašanja deželnega odbora prav krepko razvil. Največji plen je doslej imel Janez Kralj iz Sel pri Bučki, ki je sam nalovil 62 modrasov. Toda zadnji ga je pičil in mož je prestopil hude bolečine, sedaj mu je pa že bolje. — Sleparski agenti s križi in podobami, ki imajo napravo za godbo, se zopet potikajo po Kranjskem. V Idriji so več delavcev opeharili za prvo odplačilo po 14 K. — Kartel je sklenil cene železu s 1. julijem t. l. zvišati. Cene popru se zvišajo od 5 do 10 odstotkov. — 1600 učiteljev in učiteljic je na Češkem brez službe, ker dežela vsled nemške obstrukcije v deželnem zboru nima denarja, da bi jih nastavila. — Velika železniška nesreča se je 19. t. m. zvečer pripetila pri postaji Marmadet na Francoskem; zadela sta drug ob drugega dva osebna vlaka ter je bilo pri tem mrtvih 13 oseb in do 100 ranjenih. — V žrelo Vezuvusa sta se po vrhov spustila do 220 metrov globoko ravnatelj observatorija na Vezuvu prof. Mallada in njegov sluga. Mallada je zbiral znanstvena opazovanja. Vsled vročine, žveplene sopare in padajočega kamenja sta bila v veliki nevarnosti, vendar sta čez dve uri srečno zopet dospela na plano. — Najmočnejši vojni ladji na svetu so 18. t. mes. spustili v morje: »Texas« v Newportu v Virginiji (Amerika), ki je dolga 573 čevljev in obsega 28.367 ton, v Barrowu pa japonsko križarico »Kongo«, ki je dolga 704 čevljev in obsega 27.500 ton. — »Gigantic« se bo imenoval najnovejši parnik družbe White Star Linie, ki bo dolg 305 metrov. Za njim zgradi »Nad-Gigantic«, ki bo dolg 465 m, širok 134 m, bo imel 20 nadstropij in bo imel prostora za 30.000 oseb. — 4 milijone dolarjev za pohabljen otroke je daroval filadelfijski milijonar Widener v spomin svojemu sinu in vnuku, ki sta ponesrečila na »Titanicu«. — Dvekronski srebrnjaki so izšli.

Godovi prihodnjega tedna.

26. nedelja: Binkošti.
27. ponedeljek: binkoštni. Magdalena Pac.
28. torek: Avguštin, škof.
29. sredo: Kvatre. Maksim.
30. četrtek: Ferdinand, kralj. Feliks I., papež.
31. petek: Kvatre. Kancijan in tov.
1. junij, sobota: Kvatre. Juvencij, m.

Jeseniške novice.

j Nad birmo na Jesenicah se je zne-sel »Narodov« dopisnik, ki je s strupom svojega grdega jezika osikal vse, ki so se udeležili sprejema presvetlega g. kneza in škofa, dasi smo med občinstvom pri sprejemu opazili tudi njega. Birmo samo imenuje »blato klerikalizma«. Potem pa hoče z gnojnico obliiti občinski odbor, Orle, požarno brambo, veterance, celo šolsko mladino in g. Schreya. Zakaj? Zato, ker so kot dostojni ljudje pozdravili škofa. Pote-guje pa se za naše slovensko učiteljstvo, ki je sklenilo, udeležiti se škofovega sprejema v najvsakdannejši delavni obleki in je nad-učitelj Sedlak v šoli škofa pozdravil iz »vi-sokih« sfer, tako da je pozabil med govor-jenjem sneti klobuk z glave. Da to kon-statiramo, naj se nadučitelj zahvali »Naro-

dovemu« dopisniku. Posurovelemu dopis-niku, ki hvali surovost in graja dostojnost, bodi povedano, da si bomo prizadevali, čimprej vso tako surovost pognuti z Je-senic.

j Uboj. Dne 19. t. m. ob pol 3. uri zju-traj je prišlo na cesti pred kolodvorom do prepira med tovarniškim delavcem Fran-cetom Pipan in železniškim kurjačem Jo-žefom Jurič. V prepiru je baje Jožef Jurič udaril Pipana s paličko, nakar je Pipan po-tegnil nož in Juriča na mestu zaklal. Ker mu je prerezal glavno srčno žilo, je v par trenutkih nastopila smrt. Pipana imajo v zaporu v Kranjski gori.

j Tečaj za župane in druge občinske funkcionarje, ki ga je priredil na Savi de-želni odbor, in ki ga je vodil dež. odbornik in poslanec dr. Pegan, se je obnesel kaj povoljno. Okrog 50 udeležnikov je z naj-večjo pozornostjo sledilo temeljitim govo-rom, v katerih so se obravnavale vele-potrebne občinske zadeve.

Tržiške novice.

t Društvo sv. Jožefa obhaja letos pet-najstletnico obstoja. Telovadni odsek »Orel« praznuje svojo petletnico. Sloves-no se bosta praznovala pomembna jubileja na nedeljo 16. junija. Pripravila se že večja slavnost, h kateri se bodo povabila prijateljska društva in telovadni odseki gorenjski. Tudi bo ta dan prireditve javne telovadbe. Natančnejši spored se bo pravočasno objavil in razposlala se bodo va-bila raznim društvom, katere že sedaj vljudno prosimo, da ne prirede 16. junija kake večje slavnosti.

t Majniški izlet. V torek so obiskali Tržič pod vodstvom g. profesorja in kano-nika dr. Svetine sedmošolci prve državne gimnazije iz Ljubljane. Dopoldne so si ogle-dali graščino barona dr. Karola Born v Puterhofu, popoldne črevljarsko tovarno Kozina pri kolodvoru. — Isti dan so prišli na izlet dijaki prvega gimnazijskega raz-reda iz Kranja z gosp. prof. Mencejem.

t Krajni šolski svet je v svoji seji dne 21. t. m. odobril načrte, ki jih je izdelal g. dvorni svetnik Böltz za prezidavo obeh šol. Dekliška šola bi imela po tem načrtu tri nadstropja, deška dve. Imeli bi dovolj sob za posamezne razrede, obširno sobano za risanje in prepo-trebno telovadnico. V stranišča bi se na-peljala voda in se tako poskrbelo za snago in red. Vsa poprava bi stala blizu 100.000 kron. Sedanja štirirazrednica bi se po-vzdignila v osemrazrednico. Krajni šolski svet je soglasno pozdravil ta načrt in skle-nil, ga predložiti občinskemu odboru. Prenovljeni šolski poslopji bi bili v kras trga. Če bodo prizadeti zastopi odobrili načrte, se bo pričelo z delom že tekoče leto.

t Izlet. Telovadni odsek Orel poleti ob ugodnem vremenu na binkoštni pone-deljek v Vintgar. Odhod zjutraj ob 4. uri skozi Begunje, ondi udeležitev sv. maše ob 6., dalje na Bled skozi Zasip v Vintgar. Obed v gostilni g. Žumra. Popoldne zopet na Bled, na Otok in odhod v Lesce. Od tu po železnici do Podnarta in potem peš v Tržič. — Ženski odsek društva sv. Jožefa odide na izlet binkoštni ponedeljek v Velesovo. Odhod z vozovi zjutraj okrog 7. ure. V Velesovem ima odsek ob 10. uri sv. mašo.

t Trški občinski odbor, seveda še sta-ri, ker novi še ni poln, je sklical za sredo po polletnem odmoru zopet sejo. K tej so došli skoro vsi še živi odborniki, nekaj jih je zadnji čas že pomrlo. Če se bodo volitve tako zavlačevale kakor sedaj, je nevar-nost, da pomrjejo še ostali. Gosp. tovar-nar Deu je protestiral proti sklicanju, češ da je seja nepravilna in torej tudi more-bitni sklepi neveljavni. Po polurnem pre-kekanju med županom in odborniki so se občinski možje razšli, ne da bi bili kaj sklenili. Občinski odbor je pa sklical zopet sejo v četrtek 23. t. m. Ker se je pa doka-zalo, da je bila razlaga g. Deua neuteme-ljena, se je vršila seja naslednji dan in rešila mirno vse točke dnevnega reda. V mirovno sodišče so bili na predlog g. žu-pana izvoljeni gg.: župnik Potokar, tovar-nar R. Mally, posestnik Ivan Kavčič. Izvo-lil se je poseben odbor, ki bo pregledal načrte glede prezidave šole oziroma po-iskal svet, na katerem bi se zgradilo novo šolsko poslopje.

Idrijske novice.

i Okrožje naših Orlov je imelo prete-čeno nedeljo tu svoj občni zbor. Ob 8. uri so že dohajali iz Črnege vrha, Žirov, Spod-nje Idrije in Otaleza. Ob pol 9. je bilo pre-davanje, kratka debata, in že je prišel čas iti k sv. maši. V kroju je korakalo 52 Orlov v župno cerkev. Po kratkem skupnem ko-silu je trajal občni zbor skoraj do 4. ure. Sedaj so se začeli pa že zbirati prijatelji naših fantov v veliki dvorani, nastopi 60 grl broječi mešani zbor katol. delavske družbe. Ko se po odpetih par pesmih plos-kanje poleže, je že govornik pripravljen, da predava o domači in šolski vzgoji. Po zanimivem govoru kratka debata, še par pesmi in gostje nas zapuščajo, korakajo zopet v svoje kraje. Ob 6. uri pa je bila

dvorana skoraj zopet izpraznjena. Polival-no moramo omeniti tudi vedenje naših nasprotnikov. Do sedaj se niso mogli vzdržati nekateri vročerkvnik, da bi ne bili zabavljali čez Orle, letos pa se ni čula nobena opazka ali kaka zbadljiva zabav-ljica. Počasi se bomo že privadili eden drugega.

i Električno centralo razširjujejo. Ko-maj so sezidali novo poslopje in postavili stroje, pa so že spoznali, kako bi se ta moč še vse drugam porabila. S stroji na par vzdigujejo iz globoke jame rudo, za te se porabi silno obilo drv in premoğa. Elek-trični tok pa bi bil ceneji in lažje za oprav-ljati. Zato se bode poizkusilo zbrati toliko moči, da bode elektrika sama gonila naše orjaške stroje.

i Zida se precej po našem mestu. Ob-čina uravnava kanale, dela pri nekaterih hišah na svoje stroške trotoar. Drugod mora vsak hišni posestnik sam preskrbeti pri svoji hiši tudi hodišče, naš rudnik je pri novejših svojih stavbah povsod to na-pravil, privatnim ljudem bode pa občina omislila potrebno napravo, da se človek v slabem vremenu toliko ne omaže ali pa umakne ob drenju voz in živine na zavaro-van kraj trotoarja.

Društva.

Vrhnjsko - logaška podružnica »Slomškove Zveze« vabi svoje člane k zborovanju, ki se vrši dne 28. maja t. l. na Vrhniki v Društvenem Domu. Za-četek ob 3. uri popoldne. Na dnevnem redu so med drugim tudi praktični raz-govori, za katerih raznovrstnost naj blagovolijo p. n. člani skrbeti z raznimi podatki in nasveti.

Telovadni odsek »Orel« v Morav-čah vabi k slavnosti, katero priredi »Kamniško okrožje Orlov« v Moravčah dne 2. junija 1912. Spored: 1. Ob 8. uri na Trznu sprejem bratov Orlov, ki pri-dejo z vlakom iz Ljubljane, Vač itd. 2. Ob 1/10. uro pozdrav in sprejem kam-niškega okrožja pred Ljudskim domom. 3. Ob 10. uri sv. maša. 4. Obhod po Mo-ravčah s kamniško godbo na čelu. 5. Ob 12. uri kosilo. 6. Ob pol 4. uri javna te-lovadba. Po telovadbi veselica, srečolov in dr. Prireditve se vrši ob vsakem vre-menu. Odseki, kateri se udeležijo, naj naznani svojo udeležbo najkasneje do 30. t. m., kakor tudi, ako pridejo z zastavami.

»Slomškova podružnica za postojn-ski okraj« zboruje zopet v četrtek, dne 30. maja t. l. pod Premom, žel. postaja Kilovče. Ker je spored zelo važen in se bode tudi posvetovalo, kako praznu-jemo spomin na 50letnico smrti veli-kega pedagoga škofa A. M. Slomška, je prav želeli polnoštevilne udeležbe. Po-sebno pa še vabimo cenjene člane in članice iz Vipavske doline. Nadaljuje se tudi predavanje preč. gosp. kateheta Ažmana o »svobodni šoli«.

V Domžalah priredi ljublj-an-sko katoliško društvo roko-delskih pomočnikov na binko-štni ponedeljek, 27. maja 1912 v Dru-štvenem domu gledališko predstavo. Pred igro nastopi društveni pevski zbor. Spored prireditve je: 1. Aljaž: Na dan. Poje društveni zbor. 2. Aljaž: Dneva nam pripelji zar. Društveni zbor z bariton-solo, poje g. Ivan Erman. 3. Emil Adamič: Na vasi! Društveni zbor. 4. Iv. pl. Zajec: Seljanka dušo draga (iz opere Lisinka), tenor-solo, poje g. F. Rus. 5. Govor. 6. Kuplet: Dolgi, ozki Longin in mali, debeli Benjamin. Po-jeta gg. J. Ložar in Fr. Pajk. 7. Okrog zemlje v 80 dneh. Veseloigra v šestih slikah. — Po Jules Verne. — Začetek točno ob pol 4. uri popoldne. Vstopnina: Sedeži po 1 K, stojišča zadaj 60 vin., ob strani 40 vin. — K obilni udeležbi vabi najvljudnejše odbor.

Društvo vpok. učiteljstva je usta-novljeno in šteje že lepo število udov. Dragi tovariši, cenjene tovarišice, va-bimo vas vljudno, da blagovolite vsi (vse) pristopiti k društvu, kajti čim večje število članov, tem večji bode podpora dedičem. Po § 6. b. prištevamo društvu tudi podporne in častne ude. Prosimo torej vse naše in prijatelje šol-stva, da nas blagovolijo s poljubnimi prispevki podpirati. Članarina za prave ude 1 K pristop, 2 K za prvi slučaj smrti in event. druge prispevke poslati je g. S. Punčuhu (blagajniku) nadučitelju v p., Marmontova ulica 18. Ljub-ljana. Druga pisma pa tajniku J. Boz-ja, nadučitelju v p., Rakovniška ulica 5, Ljubljana.

Slov. kat. izobraževalno društvo pri Sv. Heleni ob Savi vabi vsa sosedna bratska društva k slovesnosti blago-slovljenja nove društvene zastave dne 27. maja 1912 ob 2. uri popoldne.

p Ženska podružnica »Slovenske Straže« v Trstu priredi na binkoštni ponedeljek v Marijinem domu ulica Risorta 5 ob 5. uri popoldne veliko Slomškovo slavnost. Slavnostni govor ima gospod dr. M. Malnerič. Predstav-lja se igra: »Dve materi«.

Gospodarstvo.

Gozdarski tečaj na Grmu. Kmetij-ska šola na Grmu priredi v ponedel-jek, dne 10. in v torek dne 11. ju-nija gozdarski tečaj s sledečim spore-dom: V ponedeljek od 1. do 3. ure popoldne: Pomlajevanje in oskrbova-nje gozdov. Od 3. do 7. ure popoldne poučni izlet v gozdno drevnico v Brš-ljuno in v mestni gozd s praktičnimi demonstracijami o pomlajevanju goz-dov. V torek od 6. zjutraj do 4. ure popoldne poučni izlet v šolska gozda na Vrhovskem in Podljubnem, kjer se vrše praktične demonstracije o oskrbo-vanju gozdov. — Kdor se želi tega te-čaja udeležiti, naj se priklasi po dopis-nici pri ravnateljstvu kmetijske šole na Grmu pri Novem mestu (pošta Kan-dija) do 4. junija t. l. Oddaljenim in podpore potrebnim udeležencem iz Kranjskega se dovoli povrnitev potnih stroškov do Novega mesta in podpora za prehrano po 2 K na dan. Podporo dobi pa le, kdor zanjo pravočasno prosil in se mu izrecno dovoli.

Čebelarški tečaj se priredi na Grmu v nedeljo in ponedeljek, dne 16. in 17. junija t. l. s sledečim sporedom: V ne-deljo, dne 16. junija od 2. do 4. ure popoldne: Življenje in razvoj čebel. So-vražniki in bolezni čebel. Od 4. do 6. ure: Izdelovanje domačega in dzierzov-novega kranjskega panja ter razkazo-vanje raznih panjev s premakljivimi satniki. V ponedeljek, dne 17. ju-nija od 7. do 11. ure: Oskrbovanje če-bel. Najvažnejše čebelarstvo orodje. Če-belna paša. Pitanje čebel. Popoldne od 2. do 4. ure: Razni roji. Vzgoja matic. Izdelovanje okvirčkov, vlivanje umet-nega satja in pritrevanje z žico. Upo-raba medu in voska. Pouk bo združen s praktičnim razkazovanjem v šolskem čebelnjaku. — Kdor se želi tega tečaja udeležiti, se priklasi po dopisnici pri ravnateljstvu kmetijske šole na Grmu pri Novem mestu (pošta Kandija) do 10. junija t. l. Oddaljenim in podpore potrebnim udeležencem iz Kranjskega se dovoli povrnitev potnih stroškov do Novega mesta in podpora za prehrano po 2 K na dan. Podporo dobi pa le, kdor zanjo pravočasno prosil in se mu tudi podpora izrecno dovoli.

Vinogradniški tečaj na Grmu. Kme-tijska šola na Grmu priredi v petek, dne 14. junija in v soboto, dne 15. junija vinogradniški tečaj s sledečim spore-dom. V petek od 2. do 5. ure popold-ne: Najvažnejša dela v vinogradu. Trtni škodljivci in bolezni. V soboto od 8. do 11. ure dopoldne: Zeleno cep-ljenje in ravnanje s cepljenimi trtami. Iz-bira gumijevih travkov. Praktično raz-kazovanje zelenega cepljenja. Popoldne od 2. do 5. ure: Praktične vaje v po-letnih delih v šolskem vinogradu v Ce-rovcih. Razkazovanje škroplnic in žveplalnikov. Vaje v zelenem cepljenju. — Kdor se želi udeležiti tega tečaja, naj se priklasi po dopisnici pri ravnateljstvu kmetijske šole na Grmu pri Novem mestu (pošta Kandija) do 6. ju-nija t. l. Oddaljenim in podpore potrebnim udeležencem iz Kranjskega se do-voli povrnitev potnih stroškov do No-vega mesta in podpora za prehrano po 2 K na dan. Podporo dobi pa le, kdor zanjo pravočasno prosil in se mu tudi podpora izrecno dovoli.

— Razstava risarskih izdelkov v št. Vidu nad Ljubljano. O Binkoštih priredi obrtno-nadaljevalna šola v St. Vidu nad Ljubljano običajno vsako-letno razstavo risarskih izdelkov v ri-salni dvorani poslopja. — Ker je risal-na dvorana v novi šoli povsem jako okusno in namenu zelo prikladno ure-jena, se je letos veliko več narisalo, izdelki pa so tudi v vsakem oziru hval-evredni. Dvorana, v kateri bodo risbe razstavljene na vpogled, bo odprta Binkoštno nedeljo in ponedel-jek od 8. ure dopoldne do 6. ure zve-čer. Poleg tega se p. t. obiskovalcem nudi prilika ogledati si naše novo šol-sko poslopje.

Zavarovalnica za življenje in rente »Anker« je imela dne 22. aprila svoj 53. letni redni zbor. Glasom računskega posojila se je vložilo v minolem poslov-nem letu 11.920 ponudb z zneskom 93.245.724 K kapitala in 284.715 K rente in izdalo 10.526 polic z 82.189.992 K ka-pitala in 279.565 K letne rente. Dosegla se je torej največja delavnost družbe od njenega obstoja sem. Sklepoma leta je bilo v veljavi 92.127 pogodb s 623.227.767 K kapitala in 1.900.477 K rente. Čisti prirastek zavarovanj za slučaj smrti in mešanih znaša 4708 pogodb s 44.399.850 zavarov. kapitala. Družbeni dohodki so znašali v letu 1911 36 milj. 645.075 kron, izplačalo se je 18.467.038 kron. Od obstoja sem je družba izpla-čala 427.021.774 K. Skupna aktiva znašajo 201.439.460 kron; čisti dobiček pa 1.166.121 K. Kot dividenda zavarovan-cem se je nakazala vsota 1.891.669 K, akcionarji dobe kot lani po 240 K.

Porotna razprava pred celjskim porotnim sodiščem

zaradi volitev v trgovsko in obrtno zbornico leta 1909.

Drugi dan.

Nadaljevalo se je zaslišanje priči.

Josip Hauptmann, oficial trg. in obrtne zbornice pravi, da se je konstatiralo kakih 200 potvorenih davčnih postavkov. Slišal je Eržena Golobu priznati: »Jaz sem svojo nalogo izvršil, sedaj bom zahteval, da drugi držijo svojo obljubo«. Brez informacij Eržen potvorb ne bi mogel storiti. Pravice do ključa od zbornice ni imel. Kmalu po Erženovem priznanju Golobu, mu je zadnji povedal, da je Eržen delal za Kregarja.

Vlado Štamcar, sedaj vojak, je bil istočasno v službi pri zbornici. Šele po izstopu iz službe mu je Eržen tožil, kako slabo se mu godi, da so tega krivi klerikalci, katere bo pa že »notri potunkal«. Imenoval je Kregarja in rekel: »Kregar in Štefe bosta tako notri skočila, da bosta kar črna«. Da se je delalo za S. L. S. je zvedel šele kasneje. Eržena smatra za pridnega, a nezasluživega človeka. Določenih oseb, ki so sodelovale pri tej zadevi, Eržen v začetku ni imenoval.

Svetnik Ivan P. Vencajz. Pred kakimi tremi ali štirimi leti, ga je Eržen prosil za službo pri Vzajemni zavarovalnici. Ni bilo prostora, pa tudi za uradnika primeren ni bil, ponudili pa so mu mesto potovalca. Leto kasneje ga najde na nekem shodu v Dravljah z načelnikom Mizarske zadruge v Št. Vidu, Bergantom. Vsled deževnega vremena je povabil Eržena naj prisede na voz, kjer je ta samo o tem govoril, kako slabo gospodarstvo da vlada pri zadrugi, ki nima nobene prihodnosti. O Arharju je pravil, da je bil nereelen. Svetnik Vencajz je bil pravni zastopnik zadruge, zato so prišli k njemu, ko je Eržen ponaredil Bergantov podpis. Na prošnjo Erženove žene je pisal Vencajz dvema stricema, ki sta tudi za Eržena plačala tistih 250 K. Kakih Erženovih zaslug za stranko se ne spominja. Eržen obupno razlaga, kdaj, kod in kako mu je pravil o svojem delu, nakar svetnik Vencajz odločno izjavi, da sploh ni vedel, za kako stranko se je šlo, ker ga niti poznal ni; ker ga ni vsprejel kot strankarja, ampak kot človeka, ki išče službe. Dr. Vrečko vpraša svetnika Vencajza, ali se je res proti Erženu izrazil, da je stranka grdo ravnala z njim. Svetnik Vencajz: »Človeku, ki ga ne poznam, takega ne bom rekel«. S Kregarjem je govoril o njem, ko je bil Eržen že pri Vzajemni zavarovalnici odklonjen.

Predsednik nato prebere ovadbo na državno pravdnitvo. Sestavil jo je gospod Radoj Korene, odgovorni urednik »Jutra«. V »Jutrovem« uredništvu se je govorilo: Te falsifikacije je naročila S. L. S. Delalo se je v trgovski zbornici in zaprtem stanovanju. Jože Drenovec je rekel, da je Eržen izjavil, da mu ni nič, če je zaprt, saj mu je dr. Pegan podpisal menico za 1000 K. Pismo, ki ga je baje pisal Kregar, kot navodilo za falsificiranje, se smatra za lastnino liberalne stranke in ga hočejo nazaj imeti. Gospod Korene naveda nato osebe, ki bi državnemu pravdnitvu lahko dale natančnejših podatkov.

Vladni svetnik Kulavics pojasnjuje volitve za trgovsko zbornico. Volilni imeniki so razporejeni po davkarjih po deželi na ogled. Občinski kataster je samo pomožno sredstvo in se rabi za vse mogoče namene in se marsikaj v njem spreminja. Za volitve leta 1909 se spominja, da je bilo nekaj glasovnic podpisanih z isto roko, pa tega se ni preiskavalo naprej. Volitve v zbornico razpiše ne vlada, ampak volilna komisija. Predpriprave bi morale voditi komisija, pa tega ne stori, ker je preveč volilcev. Na dr. Zanggerjevo vprašanje izpove, da je šele zelo kasno po volitvah izvedel, da se s tem spravlja v zvezo Kregarja in Štefeta.

Rudolf Šturm je bil istočasno z Erženom v službi, iz katere je tudi kak mesec kasneje po Erženu izstopil. V zbornici ni nič slišal, da bi se govorilo o teh falsifikacijah. Ob volitvah je bil brez službe in je pri Kregarju v delavnici pisal imena kandidatov na glasovnice. Ni pazil, da bi bila kaka prav tesna zveza med Kregarjem in Erženom. Eržen trdi, da bi Šturm moral slišati v zbornici te reči; nakar pravi Šturm, da ni vedel, da se je šlo za falsificiranje. Laž je tudi Erženova trditev, da je Šturm pri Kregarju podpisoval tudi imena volilcev. Vedel je, da hodi Eržen h Kregarju večkrat, ker mu je Eržen to sam pravil, tudi sam ga je časih spremljal. Nato vpraša dr. Vrečko Šturma, če je zadnje dni govoril kaj z Erženom. Šturm: »Da. Menda v tork.

Malo potrj se mi je zdel.« Kregar: »Povejte ali Vam je rekel, da me je mislil s tem samo pozgečkati, da bi dobil denar.« Predsednik: »Povejte jasno in razločno!« Šturm: »Dobila sva se pred »Slonom«. Eržen mu je rekel: »V petek bo obravnava. Kaj misliš, da bom jaz Kregarja notri tlačil? O, ne. Nisem ga mislil ovaditi. Moja žena je šla v stiski v uredništvo »Jutra«. Pa jaz nisem imel namena, hotel sem ga le malo pozgečkati zaradi denarja. Če bi vedel, da bo prišlo za stvar državno pravdnitvo, ne bi tega storil.« Eržen pozvan odgovori na to: Neljubo mi je bilo, da se je stvar začela brez moje iniciative. Liberalnemu časopisju je dajal zato podatke, da bi za občinske volitve v Ljubljani bil to volilni manever, da bi Kregarja zopet spomnil nase in na obljubo službe. Na državnega pravdnika vprašanje Šturm še enkrat potrjuje, da je Eržen povedal dve stvari: da je hotel Kregarja pozgečkati in da je Erženova žena šla v uredništvo »Jutra«. Štefeta gospe pri Kregarju pri pisanju glasovnic ni videl. Morda je bila, ker on ni bil vsak dan doli in je delal v delavnici, drugi pa v pisarni.

Kuharica Nežika Testin, ki je bila pri Kregarju v službi 11 let ve o volitvah toliko, da so se pisale glasovnice. Štefeta gospa pride redko k Kregarju, pisala je menda enkrat popoldne, enkrat zvečer. Eržen je večkrat prihajal. Zvečer navadno krog sedme ure, pa je redko dobil gospoda doma, ki dostikrat doma ne večerja, če pa večerja, pa skoro prav vsak večer odide po večerji, ne pa kakor drugi pravijo, da so bili zvečer vedno pri njemu. Mogoče, da so prihajali čez dvorišče. Ona je hodila po vino, po en liter za celo družino. Predsednik ji pokaže listino — navodilo za falsifikacijo. Testin odločno zanika, da bi bila to Kregarjeva pisava. Gospa hodi najkasneje že ob 9. uri spat. Eržen ni bil pri Kregarjevih na večerji in tudi za domačega ga niso imeli, kakor je včeraj Eržen trdil. Kolikrat prilično na teden je Eržen prihajal, ne more vedeti.

Kregar pojasni, ker je Eržen pravil, da je videl isti čas v Kregarjevi pisarni pisati nekega mladega človeka, da je tisti mladi človek začel pisati šele po 15. decembru 1908. in je pisal do konca volitev, kar se zaradi božičnih praznikov dobro spominja.

Državni pravdnik nato vpraša Eržena, ali je Štefeta gospa vedela, da je on radiral davčne postavke in potem potvorne narekoval. Eržen to trdi.

Zasliši se gostilničar Ivan Dachs, ki od volitev leta 1909 sploh nič ne ve, pač pa od volitev leta 1906. Ker je bil takrat sam kandidat S. L. S. Že takrat je videl Eržena pri Kregarju, pa ga ni poznal in se tudi ni brigal zanj. Za časa volitev leta 1909 je bil enkrat ali dvakrat pri Kregarju in je zopet videl Eržena. Vprašal je Kregarja, kdo je ta človek, nakar mu Kregar odgovori, da nek slabo plačani uradnik trgovske zbornice. Vedel ni, pač pa si je mislil, da gre Eržen Kregarju na roko. Lansko leto ga ustavi na cesti Eržen in mu začne tožiti o svoji stiski in naštevati svoje zasluge za stranko, nakar pravi Dachs: »Bom pa jaz stopil h Kregarju, če ima kako službo za Vas«. Res sem šel, nakar mi Kregar odgovori: »Saj je imel službo, pa ni hotel prav delati«. Druzega z Erženom nista govorila, ravno tako se mu ni ničesar pravilo o teh manipulacijah. Listke občinskega katastra je videl šele pri preiskovalnem sodniku. Ni rekel Erženu: Sedaj boste pa službo izgubili. Tega sploh ni mogel reči, ker sploh nič vedel ni, da jo je imel. Eržen je trdil v preiskavi, da je bil pri teh manipulacijah tudi Dachs zraven. Že ko je bil Dachs zaslišan, dobi Eržena na cesti in ga ustavi zaradi tega, kar je Dachs povedal preiskovalni sodnik: Kako morete Eržen trditi, da sem bil tudi jaz zraven, ko se je manipuliralo s temi listki, ko to ni prav nič res. Eržen sicer prizna resnico teh izpovedi, pristavlja pa, da je zraven Dachs govoril tudi reči, kakor je izpovedal. Dachs odločno zanika vse to. Če se je skliceval na svoje zasluge, sem mu jih morda na njegovo besedo potrdil. Ne vem pa, v koliko je Eržen pomagal Kregarju. Eržen je v preiskavi rekel, da je Dachs videl dvakrat pri vpisovanju glasovnic; nakar mu Dachs že skoraj razražen odvrne: V novi Kregarjevi hiši se midva nisva nikdar videla. To je od leta 1906. In to je res! Dr. Vrečko pove, da je Eržen pravil Golobu, da je videl Dachs stati pri teh manipulacijah na straži in sicer pred Unionom, kjer se je pisalo tudi v S. K. S. Z. Dachs to z ogorčenostjo zavrne. »Ni res in ni res.« Eržen tudi sam zanika, da bi kaj takega trdil.

Kanonik Josip Šiška:

Po izstopu iz službe pri Naglasu je prišel Eržen k njemu prositi za službo pri Ljudski posojilnici. Svoj slab položaj je

tako drastično slikal, da se mu je smilil in je priča začel misliti, kako bi se mu pomagalo. Pri seji je Kregar rekel o njem samo, da je marljiv človek, drugega nič. Po odklonitvi vsprejema je prišla h kanoniku Erženova žena dvakrat in iz usmiljenja ga je kanonik kot odbornik priporočal pri Zadrugi zvezi, in na njegovo priporočilo so ga sprejeli, da je vsaj začasno imel nekaj kruha. Čez par mesecev pa je že šel v Št. Vid. Eržen je kanoniku sicer mnogo govoril, da je delal za stranko, toda za kanonikovo priporočanje je bil edini razlog Erženova revščina. Zasluga proti stranki mu nisem priznal, ker nisem resnično vedel zanje. Morda sem mu pogojno priznal: Če ste delali, potem zaslužite. Saj to se navadno reče v takih slučajih. Že po odklonitvi Erženove prošnje je Šiški povedal Kregar, da je Eržen veliko pisaril. Votant svetnik Erhartič: Kaj je rekel Kregar, da je Eržen pisal. Kanonik: Menda je rekel, da volivne imenike.

Leopold Puhar, tipograf v Katoliški tiskarni:

Eržena je vpeljal k Puharju knjigovez Klepec. Eržen se je izrazil proti Puharju, da je prisiljen nastopiti nasilno pot, ker mu drugače klerikalci nič ne preskrbijo. Predložil bo menico, in če mu je ne podpišejo, bo izdal nekaj skrivnosti. Na Puharjevo vprašanje: Kakšne akte je nosil Kregarju, je rekel Eržen, da volivne akte glede Barjanov. Če Eržen trdi, da je bil pred poldrugim letom pri Puharju v Šiški, je to izključeno. Eržen je bil pri njem v stanovanju v Križevniški ulici. Puhar je kot črkostavec in zaupnik vedel tudi marsikatero skrivnost v stranki in zato je Eržen svetloval Puharju, naj si tudi on na ta način pomaga, kar je Puhar odločno zavrnil in tudi Erženu odsvetoval, ki je trdil, da se mora te ljudi imeti v rokah. Lansko leto pred občinskimi volitvami je Puhar tudi opazil, kako je imel Eržen zaupen pogovor z urednikom Malovrhom od »Slov. Naroda« in kmalu nato so začele pogostje prihajati v »Slov. Narod« notice o teh manipulacijah. Vse te stvari je Puhar takoj povedal Štefetu in ta Kregarju. Dr. Zangger vpraša Kregarja, ali je res nato prišel kdo z menico. Kregar: Da, par dni nato je prišla Erženova žena z biancomenico. Eržen pravi, da je mogoče, da je kaj takega grozil, ker v privatnih pogovorih o političnih stvareh se marsikaj reče. To se je zgodilo v jeseni. Puhar pravi takrat, ko je bil Eržen pri Zadrugi zvezi.

Ivan Klepec, knjigovez v književniški Katoliškega tiskovnega društva:

Eržen je bil nekaj časa pri njem na stanovanju. Doma je večkrat imel listke volivnega imenika in je pisal naslove za tuje trgovce za postranski zaslužek. Eržen mu je o teh stvareh večkrat pravil, pa vedno je rekel, da so glasovnice ponarejali. Na kak način da je Kregarju pomagal, ni pravil. Z Erženom sta bila on in žena pri Puharju; pa na njihov pogovor ni pazil, ker je največ govoril s Puharjevo materjo, ki je bila bolna. O tem, da bi udrlj v zbornico, mu ni pravil, pač pa je rekel, da je dobil že okrog 400 K za falsifikacije.

Margareta Klepec. Pri obisku pri Puharjevih ni slišala pogovora o menici, ker se je zgovarjala z bolno Puharjevo materjo. Eržen ji je pripovedoval, da so goljufali pri volitvah in je imenoval Kregarja, njegovo in Štefeta ženo. Rekel je, če mu ne dajo službe, bo vse spravil na dan.

Alojzij Lubič, član tajništva liberalne stranke pravi, da je lansko spomlad prišel Eržen v tajništvo liberalne stranke, kjer so bili jurist Bole in knjigovez Breskvar in je tam rekel, da je Kregar od njega zahteval ključ od trgovske in obrtne zbornice, katerega mu pa on kot pomožni uradnik ne more dati. Zahteval da je Kregar tudi od njega original volivcev. Pravil je tudi, da so delali pri zagrnjenih oknih Kregar in žena, Ložar, Štefe in žena. Kaj ravno da so delali, se priča Erženove izpovedi ne spominja. V tajništvu je Eržen tudi pravil, da se je Kregar žaljivo izrazil nad dr. Peganom, ker tisto noč ni hotel priti.

Popoldne se je obravnava nadaljevala ob 4. uri. Priči Martinu Jančigaj se vabilo ni moglo dostaviti. Prebere se njegova izpoved. Prišel je mesto Eržena v službo k trg. in obrtni zbornici. Eržen je povedal, da je preskrbel za S. L. S. duplikat popravljenega katastra, ki ga je dobil Kregar v shrambo. Sploh Eržen ni vedel povedati, pri kakšnih dejanjih so bili udeleženi oba Kregarja in Štefeta žena, o katerih je pa rekel, da bodo vsi trije prišli v »zos«. Zlasti Štefeta žena je bila urna.

Prebere se izpoved Jelke Bretl, lastnice Naglasove tovarne za pohištvo, ki je bila vesela, da se je Eržena znebila. Ne spominja se, kaj ji je pravil o imenikih.

Priča Jože Pogačnik, sluga v zbornici, je umrl.

Jože Drenovec je zadržan priti in se prebere izpoved. Ob času prve notice v »Jutru« je srečal Eržena na stopnicah k uredništvu »Jutra« in tu mu je Eržen rekel, da se prav nič ne boji, če bo zaprt. Omenil je, da so prizadete one ose-

be, katere je imenovalo »Jutro«. V tem uredništvu se je o teh stvareh veliko govorilo in tu je tudi Eržen rekel, da mu je dr. Pegan podpisal menico za 10.000 K.

Eržen pravi, da so to bile le govorice drugih, o tej »Peganovi« menici pa on nikdar ni govoril.

Franc Breskvar, knjigovez v Ljubljani, je bil v tajništvu liberalne stranke in izpove isto kakor Lubič.

Ravnatelj Zadruga zveze Ivan Traven je izpovedal, da se ne spominja, da bi nanj kdo vplival, naj sprejme Eržena v službo, najmanj pa je to storil Kregar. Zadruga zveza je zadrugi v Št. Vidu na njeno prošnjo, naj ji nasvetujejo kakega knjigovodjo, priporočila Eržena zato, ker je bil že prej pri mizarski tvrdki Naglas v službi.

Deželni odbornik dr. Lampe je bil kot odbornik Zadruga zveze proti vsprejemu Eržena, ker ga je smatral kot bivšega uradnika trg. in obrtne zbornice za nesprejemljivega. Eržen je bil tudi pri njem v dež. odboru, a mu dr. Lampe ni dal nobene obljube.

Fran Brozovič, član »Jutrovega« uredništva, je izpovedal, da je od Eržena slišal marsikaj, kakor tudi to, da je Kregar zahteval od Eržena ključ od trg. in obrtne zbornice, da bi na kak način spravili glasovnice vanjo.

Gostilničar Jakob Bole je bral o falsifikacijah v listih. Eržen mu je enkrat v njegovi gostilni razlagal, kako se je to vršilo. Eržen je pravil, da je to delal pod Kregarjevim terorizmom, ki se je mogočno obnašal v zbornici. Bole ni vsega razumel, posebno ne od ključa in posebnih uhodov. Nato mu je Eržen rekel: A saj to je čisto drugače. Kregar mi je čez dan naročil: »Prinesite mi volivne imenike in glasovnice«; zvečer sem jaz to prinesel in delali smo celo noč. Kregar je po Erženovi izjavi tačas tudi rekel: »Jaz nisem noben klerikalec, ampak pristaš S. L. S. Ko bomo zmagali, bomo farje ven zmetali.« Ko je Eržen zahteval službo, mu je eden rekel: Molči, če ne te damo zapreti. Eržen je Boletu tudi pravil, da z družino že tri mesece spi na slami. Bole je na nekem shodu pozival vsled tega Kregarja in Štefeta, naj dasta izjavo, da nista v preiskavi. Če nista, dá Bole 100 kron za ljubljanske reveže, drugače pa naj jih dasta ona dva. Bole je namreč od gospoda Koreneta vedel, da se preiskava vodi proti Kregarju in Štefetu. Na njegov poziv je res drugi dan neka oseba prosila drž. pravdnitvo za tako izjavo, pa jo ni dobila.

Bivši župan Ivan Hribar je izpovedal, da je Erženova žena pri njem naravnost govorila o ponarejanju glasovnic v prostorih zbornice. Svetovalo se mu je, naj ne stopa v nobeno zvezo z Erženom.

Eržen pravi, da je izjava njegove žene površna. Odkritostno priznava, da se je Kregar res zelo brigal, da bi mu preskrbel službo, toda višje glave tega niso hoteli, ker niso nič vedele o teh manipulacijah, ker jih je Kregar vodil čisto na svojo roko. Kajti najbrže je hotel v stranki reussirati.

Alojzij Prek, akviziter pri I. anončni pisarni, bivši knjigoveški vajenec v književniški Kat. tisk. društvu, je slišal Eržena govoriti o teh manipulacijah pri Klepcu. Eržen je dobil od liberalne stranke ponudbo, naj ji pove natančnosti o tej zadevi, za kar mu bodo liberalci preskrbeli službo, če jo izgubi pri Zadrugi zvezi. Eržen je nato šel k dr. Peganu in ta mu je podpisal menico in zabičal, naj molči.

Ravnatelj Ljudske posojilnice Ivan Kastelic izpove o Erženovem posojilu 200 K iz l. 1906., za katere je bil Kregar porok in kateri menični dolg je posojilnica 6. aprila 1909 prepisala na Kregarja. Ta dolg je Kregar plačal 26. junija 1911.

Dr. Vrečko nato zahteva, da se še enkrat zasliši Margareta Klepec, ki mu je ravno rekla, da se je še nečesar spominjala.

Margareta Klepec izpove: Resnica je, da je Eržen rekel, da bo dal dr. Peganu podpisati menico za 1000 K. Če jo ne bo podpisal, bo izvajal konsekvence. Eržen pravi: »Mogoče je, da sem rekel, da bom dal podpisati; v resnici pa je nisem dal podpisati.«

Prebereta se izpovedi Silvestra Škrbinca in Avgusta Tosti o menici 200 K pri Jadranski banki, na kateri je Eržen ponaredil Kregarjev podpis, kar ta prizna.

Bivši ravnatelj Zveze slovenskih zadržan Ivan Rožman izpove, da je Eržen ob istem času, ko je pri Kočevski posojilnici iskal posojilo 2000 K, pravil načelstvenemu ravnatelju te zveze dr. Žerjavu o teh manipulacijah, nakar je dr. Žerjav vzklil: »No, hvala Bogu, da so jo klerikalci »pokidali«; če bodo zvedeli kaj o nas, bodo vsaj pri miru.« Dr. Žerjav je bil teh razkritij zelo vesel.

Kregar in dr. Zangger predlagata, da se Rožman zasliši o tem, ali se je iz zbornice nosilo uradne listine v Zvezo slov. zadržan in tam manipuliralo z njimi. Dr. Kulkovec ugovarja zaslišanju. Drž. pravdnik ne ugovarja in tako Rožman izpove, da je vse predpriprave pri liberalcih za zbornične volitve vodil dr. Žerjav. In to delo

se je izvršilo v prostorih Zveze slov. za-
drug. Predsednik vpraša: Ali so se uradne
listine nosile iz zbornice. Rožman: »Iz
zbornice so dali na razpolago volivne ime-
nike za en večer.« To je Rožmanu pove-
dal dr. Žerjav.

Nato začne prebirati predsednik raz-
na pisma o Erženovem posojilu 2000 K pri
Kočevski posojilnici, kjer je Eržen na za-
dolžnici ponaredil podpis svojega strica-
župnika.

Priča Izabela Lemaire potr-
di izpoved prejšnjih prič glede zneska
8 K, ki si ga je Eržen pridržal.

Priča Ivan Bergant izpove:
Eržen je nastopil službo pri mizarski
zadrugi v St. Vidu meseca septembra
1909. Eržen je bil pri zadrugi sprejet
tako, da je Bergant pri Zadrugi zvezi
v Ljubljani prosil enega uradnika in
ker je slišal, da je Eržen dober knjigo-
vodja, se ga je sprejelo z začetno me-
sečno plačo 120 K. Sam ne ve, pač pa
je od svojih sočlanov slišal, da se je
Eržen izjavil, da bo vse knjige zmešal,
da se ne bo noben hudič več izpoznal
iz njih. Da bi prej zapustil samo od se-
be službo, se mu je plača znižala. Ker
tega sam ni storil in se je poleg drugih
nerednosti zvedelo tudi za to njegovo
grožnjo, da bo knjige zmešal, se je za-
deva predložila v sejo in se ga je takoj
odslovlilo ter izplačalo za tri mesece
naprej. Glede zneskov, katere si je Er-
žen na škodo zadruge prisvojil, izpove
isto kakor prejšnje priče. O vadbe od
16. julija 1911 na deželno sodišče v
Ljubljani ni napravil priča, kdo jo je
napravil, ne ve. Od Eržena prilasčene
svote sta poplačala njegova dva strica,
pa ne popolnoma, plačanih je bilo ne-
kaj kron premalo, za katere se pa za-
druga potem ni več brigala. En znesek
za plačilo prilasčenih svot je prišel po
pošti in ga je morda res poslal Eržen
sam, o čemur se pa natančno ne spo-
minja; ostalo svoto pa je poslal odvet-
nik Vencajz, ki jo je izposloval od Er-
ženovih stricev.

Priča Jože Arh izpove, da je Er-
ženu prepovedal hoditi na pošto, pa je
ta vseeno hodil. Napram njemu se je
izjavil Eržen, da bo tako storil, da bo
imel še on od zadruge terjati in priča
je to naznanil v seji, nakar je bil Eržen
odslovljen iz službe.

Priča Novak Ivan, blagajnik
mizarske zadruge, tudi izpove, da je
napram njemu Eržen grozil, da bo
knjige zmešal.

Priča knjigovodkinja Mar. Šve-
ger izpove, da je ona vodila glavne
knjige, pomožne knjige pa je imel na-
čelnik. Korespondenco je opravljala
ona in Eržen. Tedaj, ko je Eržen si pri-
lastil razne svote, je bila ona v filijalki
pri zastopniku mizarske zadruge gosp.
Černetu v Ljubljani, kjer se ravno tako
vodijo knjige, kakor pri centrali sami.
In tedaj je mogla iz knjig konstatirati,
da znesek po 328 K ni bil vpisan v bla-
gajniški knjigi, pač pa v glavni knjigi.
Ker se je terjalo, sem vprašala Černe-
ta, če je ta svota zabilježena v blagaj-
niški knjigi, in tako smo prišli na to,
da Eržen te svote ni vpisal v blagaj-
niško knjigo. Potrdi tudi, da je Eržen
priznal svojo krivdo glede zneska 8 K,
ki ga je poslala Izabela Lemaire in se
zavezal popraviti. Isto potrdi tudi glede
drugih zneskov. Zlasti pri tvrdki Pe-
ternel je ona mnenja, da si je Eržen na
vsak način onih 100 K pridržal in jih
ni odposlal.

Priča Reschitz izjavi, da je bil
Eržen pri tvrdki Tauscher & Zhuber
sprejet vsled priporočila gospe Galle s
plačo 120 K na šestmesečno odpoved in
je bil tam od 15. februarja pa do avgu-
sta 1910. Priča potrdi izjavo prejšnjih
prič glede zneska 30 K, katerega je po-
tem Eržen poravnal na ta način, da se
mu je zabeležil kot predujem v breme.
Ko je pri Kavčiču inkasiral onih 416 K
60 h, je kakih osem dni pozneje izginil
nanagloma in odšel v Sarajevo ter od
tam pisal, da si je to svoto samo izpo-
sodil.

Priča Edmund Kavčič ni pri-
šel na razpravo, vsled česar se je samo
prebrala njegova izjava v preiskavi.

Priča Ivan Bole, jurist, izjavi,
da mu je Eržen rekel, da je on nosil
listke h Kregarju in da so tam delali
tudi Puc, Ložar in Dachs. Ali so bili ti
listki kataster ali kake druge vrste, te-
ga mu ni povedal; najbrže so bile to
glasovnice. Eržen mu pač ni natančno
razložil, ali se je manipuliralo z gla-
sovnici ali katastrofom.

Priča Nalfk izpove, da je Eržen
bil le dvakrat pri Kregarju, in sicer en-
krat prej in drugokrat pa dva dni pred
volitvami. — Nato pripomni Eržen, da
se je dostikrat delalo, ko ni bilo niko-
gar v delavnici in torej priča njega ni
mogel videti pri Kregarju. Nakar priča
opozori, da je ravno v tistem času imel
mnogo posla, ker je bilo veliko naročil,
in da je moral večkrat delati pozno v
noč v delavnici, ki se nahaja tik pisar-
ne, v katero se iz delavnice lahko vidi

vse, ker ima stekleno steno in stoji de-
lavnici ravno nasproti.

Priča Ivan Ogrin izpove: Leta
1909 sva bila v uradnih prostorih Obrt-
ne kreditne zadruge v Ljubljani, kjer
mama je rekla neka gospodična urad-
nica, da je prišel Eržen zahtevati 300 K
na menico in je dostavil, da mu bode
menico pa Kregar podpisal. Kregar je
vprašal gospodično: »Zakaj naj bi pa
jaz podpisal?« Ona: »Če ne podpišete,
bo pa Eržen neke tajnosti izdal.« Kre-
gar: »Kar izda naj, jaz pa mu ne pod-
pišem menice.« — V trgovski zbornici
je videl priča Ogrin, da so tam urad-
niki nekaj prepisovali in da so tam na
mizah ležali razni kupčki listkov raz-
nih barv, največ je bilo rumenih. On
je mnenja, da se je tam podpisovalo
glasovnice. To je bilo par dni pred vo-
litvami.

Priča Ivan Štefe. Najprej dr.
Kukovec protestira, da bi se Štefeta
zaslišalo pod prisego, ker je osumljen,
da je tudi sam skrivaj teh manipulacij.
Sodni dvor sklene pričo zaprisoči in
Štefe izpove: Neko popoldne pride k
meni iz tiskarne g. Puhar in mi pravi:
»Sliši, včeraj sem pa nekaj zanimive-
ga zvedel. K meni je prišel Eržen, men-
da me ni poznal, in mi je pravil, da bo
Kregarju predložil v podpis menico, in
če je ne bo hotel podpisati, ga bo napa-
del v javnosti, pa ne samo Kregarja,
ampak tudi z dr. Šusteršičem in dru-
gimi voditelji S. L. S. bo tako naredil.«
Štefe je šel takoj h Kregarju in ga
vprašal, kaj je na tem. Kregar mu ni
vedel nič povedati. Nato je Štefe šel
tako v pisarno dr. Pegana in je tega
prosil, naj gre z njim, ker se je nekaj
nečuenega zgodilo. Šla sta v prvo nad-
stropje in poklicala Eržena iz sohe na
koridor in tam mu je priča rekel: »Kaj
ste se pa Vi, Eržen, izmislili! Jaz ho-
čem, da poveste takoj, kaj veste vi o
Kregarju nepravilnega, kaj mislite, da
bodete morda izsiljevali! Če veste kaj
slabega, pojdite k državnemu pravdni-
štvu, če pa ne greste, potem bom pa jaz
vas naznanil.« Medtem je pa že prišla
Erženova žena h Kregarju in zahteva-
la podpis menice. Eržen mu je tudi ob
Peganovi navzočnosti rekel, da nič ne
ve slabega o Kregarju.

Eržen nato pripomni, da je prišel
že prej enkrat k Štefetu v uredništvo
»Slovenca« in ga prosil, naj bi vplival
pri Kregarju ali kakem drugem vodite-
lju S. L. S., da bi dobil Eržen kako
službo, torej ga je moral Štefe poznati.

Nato Štefe: Je že mogoče, da je
bil kedaj v uredništvu, saj jih pride k
meni vsak dan po šest, deset in še več
strank poleg tega stavci itd. Štefe pra-
vi dalje: Naša stranka ni dobila volil-
nih imenikov na razpolago; pozneje
sem slišal, da bo te imenike preskrbel
Eržen. Vem pa, da so bila okna trgov-
ske in obrtne zbornice ob volilnem ča-
su pozno v noč razsvetljena. Pozneje
mi je profesor Jarc pravil, da mu je
Rožman povedal, da so se neke mani-
pulacije vršile tudi v prostorih Zveze
slovenskih zadrug in da so se tja pre-
našali iz trgovske in obrtne zbornice
uradni spisi. Lenarčiču priča ni pisal
nobenega pisma, če ga je Kregar, ne
ve. Priča tudi ni Lenarčiča prosil, naj
ne izvaja konsekvenc, ker za tako pro-
šnjo ni bilo prav nobenega povoda. Re-
kla sva mu le, naj pove in pojasni res-
nico z ozirom na vesti o vlovu v trg.
in obrtno zbornico. Tega tudi predse-
dnik Lenarčič ne bi mogel trditi in če je
to trdil, se je zlagal, sicer pa je to po-
znejše, kakor sem čul, popravit; sicer
pa sploh ne verjamem, da bi bil tako
rekel. Na vprašanje zagovornika dr.
Vrečkota, če je večkrat govoril s svojo
soprogo o volitvah, izjavi priča Štefe,
da mu žena ni nikdar o tem pravila,
da hodi h Kregarju kaj delat, pač pa je
priča sam svojo ženo prosil, naj gre z
njim h Kregarju pomagat pisat glasov-
nice. O Erženu je priča šele pozneje
zvedel, da je prepisal imenik. Imena
»kataster« ni priča nikdar od Kregarja
slišal. Na dr. Kukovo vprašanje, kako
bi bilo mogoče falzificirati toliko
podpisov, če se ne bi poznalo političnih
razmer, to je kateri stranki dotične
osebe pripadajo, odvrne priča, da tega
ne ve, pač pa ve, da je volilni imenik
pri trgovski zbornici v silnem neredu.
To bo treba na vsak način urediti.

Državni pravdnik Štefetu: Kedaj
Vam je Puhar povedal o namerah Er-
ženovih? Ali takrat, ko se je pričelo že
pisati o vlovih v trgovsko in obrtno
zbornico?

Štefe: Eno leto ali vsaj pol leta
prej.

Priča dr. Dermastija izpove,
da je Kregar in njegova družina na do-
dobrem glasu, da je splošno znana kot
dobrosrčna družina, da se Kregar za
vsakega, ki je potreben, brez ozira na
politično mišljenje rad potegne in da
sploh njegova družina podpira, da si je
sama ne ravno preveč premožna, vse
dobrodelne naprave. On je s Kregarjem

veliki prijatelj in zato si ne more mi-
sliti, da bi bil Kregar kriv, ker če bi bil
kedaj kaj napravil, kar se mu tukaj
očitno, bi bil to prav gotovo njemu za-
upal. Meni je Kregar vse zaupal; pred-
no se je kaj pisalo po časopisih, mi je
povedal, da volilnih imenikov ne bo
mogoče dobiti, pač pa jih bo on dobil
od nekega Eržena, ki mu jih je prina-
šal na majhnih listkih. Takrat, ko se je
začelo pisati, da se je vdrlo v trgovsko
zbornico in je bil Kregar pred preisko-
valnim sodnikom zaslišan, je prišel k
meni in mi je rekel: »Preiskovalni sod-
nik mi je rekel, da me Eržen dolži teh
dejanj in me je opozoril izrecno na to,
da je zato neobhodno potrebno, da Er-
žena diskvalificiram, če se hočem re-
šiti. Ko sem mu tudi jaz to svetoval, je
imel Kregar še vedno pomisleke, češ,
meni se pa človek vendar smili. Ko sem
mu jaz prigovarjal, je potem rekel: »No
to bo kaj lahko, saj se liberalci sami
oglašajo pri meni in so mi že poprej
navedli različne stvari proti Erženu.«
— K temu pripomni Eržen, da je to ne-
mogoče, ker je preiskovalni sodnik nje-
mu rekel, da je prepričan o njegovi ne-
dolžnosti in da so drugi ljudje za njim.

Nato se ob tri četrt na 12. uro za-
ključi dokazovanje.

BUDIMPEŠTANSKI IZGREDI IN OGR- SKI DRŽAVNI ZBOR.

Državni zbor so včeraj stražili vojaki
in policija. Večina sklene, da se izključi
Kovacs za 30, Rath pa za 8 sej. Sledi tajna
seja. Ob pol 2. uri je seja zopet javna.
Sklene se, da se skliče prihodnja seja v
29. t. m. Nato prične zbornica razpravljati
o izgredih. Antal (vladna stranka) naglaša,
da so izgrede povzročili tisti, ki delajo že
10 mesecev na anarhijo v zbornici. Justho-
vec Györfy pravi, da so socialni demo-
krati sami sklenili stavkati in demonstri-
rati za splošno volivno pravico. Izgrede je
zakrivila vlada, ker ni dovolila shodov. V
istem smislu govori Justhovec Mecösy.
Lukacs: »Ni vlade na svetu, ki bi 50.000
do 60.000 osebam dovolila zborovati pred
državnim zborom.« Upa, da delodajalci ne
bodo svojega sklepa, delavce od dela iz-
ključiti, izvršili. Glede na volivno pre-
osnovo ni vzel niti besedice nazaj z ozirom
na dane obljube. Če se pogajanja z opo-
zicijo niso uspešno izvršila, nima nihče za-
to pravice, delati nemir in požigati, kakor
tudi ne zato, ker je zbornica izvolila dru-
gega predsednika. Odgovor Lukacsev se je
vzel soglasno na znanje. — Magyar Hir-
lap« poroča, da namerava Tisza tajne seje
preložiti na čas, ko poteče čas za rešitev
dnevnega reda. Če to izpelje, izvije zopet
obstrukciji nevarno orožje iz rok, ki ji ne
preostane drugega, kakor hrupna obstruk-
cija. Lukacs se je včeraj zvečer odpeljal
na Dunaj. — Včeraj popoldne ob 4. uri sta
se streljala v kavalerijski vojašnici pod-
predsednik Beöthy in Polonyi. Ranjen ni
bil nihče. Duelanta sta se spravljena po-
slovlila.

OMEJITEV DVOBOJA V NEMČIJI.

Kakor se poroča iz Berolina, name-
rava cesar Viljem s kabineto odlo-
čiti dvoboje častnikov v nemški armadi.

NEMIRI V ALBANIJI.

Turški notranji minister je odklonil
predlog skopeljskega valija, da se poga-
janja z Albanci prekinijo in da nastopi vo-
jaštvo s silo. Minister še vedno upa, da se
z Albanci pogodi.

LAŠKO-TURŠKA VOJSKA.

Iz Turčije izgnani Lahij.

Turška vlada je javila carigraskemu
nemškemu poslanstvu, da je izgnala iz
Turčije laške podanike. V Neapelju se je
že pripeljala veliko izgnanih Lahov. Kra-
ljica mati Marjeta je darovala 20.000 lir
za laške izgnance. Laška vlada namerava
izgnance zaposliti pri javnih delih, tiste, ki
ne bodo zaposleni pri javnih delih, jih bo
pa iz javnih sredstev podpirala. Laški listi
prirejajo zbirke za laške izgnance. »Cor-
riere« je daroval 10.000, milansko prebi-
valstvo je pa že zbralo 30.000 lir.

Lahij kličejo trozvezo na pomoč.

Neapeljski »Matino« objavlja članek,
ki poziva Avstro-Ogrsko in Nemčijo, da
naj kot zaveznici Italije priskočita Lahom
na pomoč, da se trozveza v ognju preiz-
kusi. Francija in Angleška morata Italiji
priznati v Sredozemskem morju popolno
pariteto.

Lahij bombardirali Debo.

Neka laška vojna ladja je bombardi-
rala ob jemenskem obrežju Debo. Dve la-
ški ladji sta iz strojnih pušk streljali na
turške vojake.

Mohamedanci proti kristjanom.

Odkar so Lahij zasedli otok Rod, so
mohamedanci strašno razburjeni. Turška
vlada vpliva na mohamedance, da še niso
pričeli klati kristjanov.

Našega ženstva ne moremo z
nobenim delom bolj razveseliti, kakor
z novo knjigo S. M. Felicite Kalinšek
»Slovenska kuharica.«

Dnevne novice.

+ **Cenjenim zunanjim naročni-
kom!** Grda denunciacija v zvezi z
okostnelo birokracijo sta se sinoči za-
rotili proti »Slovincu« in povzročili, da
nisimo mogli doposlati napovedanega
in že vložnega ter zavitega »Voznega
reda« obenem s »Slovincem«. Cenjeni
naročniki ga prejmo danes kot posebo-
no pošiljatev pod križnim zavitkom;
kdor bi ga ne prejel, naj ga izvoli rekla-
mirati po dopisnici. Poskrbeli bomo,
da nam v bodoče ne bo delal v tem ozi-
ru nihče več takih — versnih.

+ **Masaryk pa sita.** Današnja šte-
vilka »Dneva« pravi, da je »globoko veren
človek in je svaril mladino pred ateizmom,
in jo skušal rešiti iz verske krize, v katero
jo je vrgel ravno sedanji klerikalizem«. Ni-
kar ne imejte svet za norca! Ni še dolgo
tega, kar je Masaryk sam trobil v držav-
nem zboru, da »Boga išče, pa da ga ne
more najti«. To je prav posebne vrste
vera. Če kdo govori o »masarykovi veri«,
se mu bo svet smejal ravnotako, kakor če
bi govoril, da imajo v Učiteljski tiskarni
polne skrinje tolarjev.

+ **Liberalna »moč« v Mokronogu.**
Dični Ribnikar je ustanovil »Kmečko
moč« za mokronoški okraj. To društvo
naj bi organiziralo tiste elemente, ki so
pri zadnjih volitvah kakor divje zveri
razbijali shode Slovenske Ljudske
Stranke. V nedeljo je bil ustanovni
shod te liberalne »moči«. Zbralo se je
17 ljudi. Ker niso mogli trditi, da so
kmetje, so konstatirali, da so »prijate-
lji« kmetov, n. pr. Prijatelj od Sv. Tro-
jice in propadli župan šentruperski Zu-
pančič: Seveda je moral priti govoriti
»kmet« iz Ljubljane in je bil za govor-
nika naznanjen ustanovnik te »moči«
Ribnikar. Prišel pa ni on, ampak na-
mesto njega dr. Ravnihar, ki je sporo-
čil, da je gospod ljubljanski tržni nad-
zornik uradno zadržan udeležiti se te-
ga velevažnega shoda, in zato je poslal
njega kot svojega namestnika. Ob skle-
pu so pobirali pristopnino k »moči« po
1 krono. To je bilo pa zborovalcem pre-
več in jih je več izjavilo, da plačajo pa
ne nič za tako »moč«. Le po Ribnikar-
jevih stopnjah hodite, dr. Ravnihar in
tovariši, pa boste daleč prišli! Imen
odbornikov pa niso objavili, zato pro-
simo naše ljudi, naj jih zasledijo, da zve
naš kmet, kdo so tisti možje, ki hočejo
kmeta vleči.

+ **Špijonaži in »špijoni«.** Tržaška
»Edinost« piše o tem: Na Goriskem kar
mrgoli vojaštva; kosarne, pretepi in »špi-
joni« rastejo kakor gobe. Vojaki so se tako
navdušili za posel izsledovanja vohunov,
da lovijo, kar jim prihaja pod roko. Gorški
sodnik je n. pr. šel na izprehod proti Kr-
minu. Medpotoma je srečal vojake, jih
opazoval, povprašal kje so nastanjeni in
— fertig! Gnali so ga vklenjenega v Bilja-
no in od tod v Krmin kakor nevarnega
špijona, kjer so ga tudi gledali kakor kako
nevarno žival, dokler se niso prepričali,
da je oni gospod res sodnik iz Gorice. —
Neki agent Steiner iz Gradca je vprašal
vojaške, kako težka so njih dvokolesa, ka-
ko se zlagajo, in sedaj je kakor vohun že
par tednov v preiskovalnem zaporu. — G.
Pauluza, bivši videmski mestni odbornik,
je šel na izprehod proti mostu pri Barki,
gledal divno okolico, se vrnil na postajo; v
Krminu so ga ustavili in c. kr. komisar ga
je začel povpraševati z vso natančnostjo,
kje je bil, kaj je delal itd. Radi te sekature
je moral prenočiti v Krminu, ker je za-
mudil vlak. — Prav je, ako love špijone
okoli trdnjav in drugod, ali sum bodi opravi-
čen. Naše mnenje je, da je smešno iskati
špijonov na Goriskem, ko so v Rimu itak
že bolje informirani o vojaških stvareh,
nego marsikateri naš podčastnik, ki lovi
goriške sodnike in štajerske agente. Tudi
prekasno je že in nam se dozdeva, da pri
nas nimajo špijoni nič več iskati, ker so-
sednji prijatelji in zavezniki so menda itak
že — vse našli.

+ **Militarizem in socialni demo-
kratje.** Socialni demokratje postanejo
kar besni, kadar govorijo o »moluhu
militarizmu« in imajo že cel besednjak
psovk, s katerimi obkladajo tiste, ki
glasujejo za vojaške stroške. Neprene-
homa mečejo okoli s frazami o »žrtvah«
militarizma. Danes pa, ko je v Budim-
pešti en tucat mrličev, par sto težko ran-
jenih v bolnišnicah in več sto ljudi
zaprtih po ječah, doma pa družine brez
kruha in stotisoče škode, pa socialna
demokracija, ki je ljudi nahujskala k
izgredom, noče nič slišati o žrtvah so-
cial. demokracije. Rane, ki jih je zadala
ta revolucija v Budimpešti, se bodo še
leta poznale, posebno na delavcih in
njih družinah. Voditelji so se lepo
umaknili, delavce pa poslali pred pu-
ške. Tukaj govorite o žrtvah!

+ **Obrambno društvo in liberalno
časopisje.** Obrambno društvo je raz-
poslalo 1432 obvestil za leto 1911 in 585
obvestil od 1. januarja do 20. maja leta
1911. Kakor te številke kažejo, se ni li-
beralno časopisje tekom let prav nič

poboljšalo in osebni napadi nič zmanjšali.

— **Umrli** je včeraj v Vel. Laščah Janez Gruden, posestnik in gostilničar. Zadel ga je mrtvoud.

— **Poštna vest.** C. kr. poštni urad v Trebelnem je dobil ta mesec pismo-noša.

— **Izpremembe poštne okrajev.** Ker je dobila pošta v Trebelnem svojega pismonoša, so se vasi: Cerovec, Velika in Mala Strmica izločile iz poštne okraja šmarjatskega ter spadajo posihdov k poštnemu uradu v Trebelnem.

— **Čehi za naš Kamnik.** Znano je, da Čehi hodijo radi v naša letovišča. Na Jezerskem, v Kranjski gori itd. jih je od leta do leta več. Jako jim je všeč tudi Kamnik, zato dela »Česki Dennik« tole laskavo reklamo zanj: »Svojim bralcem lahko pove-mo, in to napravimo z veseljem, da je ta čarobni, dosihdob malo znani planinski kotiček (Kamnik) v Slovencih, ki nas bodo vselej po bratsko sprejeli.«

— **Blejski grad tujcem odprt.** Družba, ki je kupila blejski grad, je letos zopet odprla občinstvu vsa gozdna pota, ki so bila sedaj za javnost zaprta. Na udobnih krajih se bodo postavile klopi. Na gradu pa se je otvorila restavracija. To je za naše zdravilišče jako važna pridobitev. Vsak izmed tukajšnjih gostov si rad ogleda grad ter se naslaja z rajskim razgledom od tod, in ne prenehoma so se čule sedaj tožbe letoviščarjev, da se ne morejo sprehajati po prijetnih gozdnih potih. Ta veliki nedostatek je sedaj odpravljen.

— **Iz Bele Krajine.** Suhor pri Metliki. Volitve. Deželna vlada je v dogovoru z deželnim odborom postavila na Suhorju zaradi nereda pri občini gerenta v osebi g. J. Klemenčiča. Zdaj pa c. kr. okrajno glavarstvo g. gerentu nagaja kar se da. Kliče ga na nepotrebne odgovore v Metliki, ko bi bilo lahko pismeno zadeve opravilo. — C. kr. okr. glavarstvo je oskrbelo celo revizijo pri suhorski občini in vposlalo že dotični revizijski račun. Vprašamo, ali je to avtonomija občine? Saj ima vendar deželni odbor revizijo v svojem področju. Dokler je bil liberalni Tomec za župana, je bilo vse prav. In vendar je njegovo gospodarstvo pokazalo do 1200 kron deficita. Tedaj je bilo c. kr. okrajnemu glavarstvu vse prav, sedaj je pa nad gerentom, ki si prizadeva občino spet spraviti v pravi tir. — Ste že slišali, da bi kje c. kr. žandarmerija dobila volilni imenik v roke in bi imela poročati o njem c. kr. okrajnemu glavarstvu? Menda še ne. To se je zgodilo pri nas v Suhorju, tako se čuje vsepovsod po občini. Bli-zu hrvaške meje smo. Mogoče zato. — **Volitev za občino Suhor** se more razpisati v 14 dneh, tako tirja okrajno glavarstvo. Župan je bil odstavljen zaradi nereda v občini, in da se napravi red v občini, je bil postavljen gerent. Tak nered, kakor je bil tu, pa se ne da tako hitro popraviti. Zato je pač čudno, da okr. glavarstvo tako sili z novimi volitvami. Ali ima prejšnji župan Tomec res tolike prijatelje v Črnomlju? Mislimo pa, da ima deželni odbor tudi za Suhor svojo veljavno besedo in tudi visoki prijatelji bivšemu županu ne bodo več pomagali.

— **Dijaški izlet na Adrijo,** ki ga, kakor znano, priredi ljubljanska podružnica Avstrijskega mornarskega društva, se vrši v četrtek, dne 30. maja 1912, in se ga udeleži 500 učencev, učiteljev in družin učencev. Izletniki se odpeljejo iz Ljubljane s posebnim vlakom ob 5. uri zjutraj in dojejo v Trst ob 8. uri 33 minut. Nato si ogledajo prosto lukko, Canal grande, Piazza grande, Corso, predor Montuza, Stabilimento technico, vojne ladje »Viribus unitis« (dreadnought), »Tegetthof« in »Panther«, potem odhod po obrežju ob lep-pih nasadih Sv. Andreja v notranje mesto. Vkrčavanje za triurno vožnjo se vrši ob 2. uri popoldne na Molo Pescatori in se bodo lahko ogledali Koper, Grače, ladjedelnica v Trzinu in Miramar. Iz Trsta se odpeljejo pozno zvečer in se vrnejo v Ljubljano o polnoči. Tukajšnji podružnici se je posrečilo dobiti znaten popust, tako da skupni stroški, in sicer za vožnjo po železnici in po morju, obed in večerjo in dvakratno malico najbrže ne bodo presegali 10 K za osebo, v to je všteti tudi nameravani godbeni koncert pri obedu in na krovu.

— **Umrli** je v Dravljah v 25. letu dolgoletna cerkvena pevka na šentviškem koru gdčna. Francka Florjančič.

— **Vzoren živinorejec** Z Viča: Gospod Franc Pavlič, posestnik na Glincah, je pretečeni teden prodal telico, staro tri leta, ki je tehtala 740 kg. Kupil jo je gosp. Franc Gutnik, mesar na Glincah, za ceno 700 K.

Kdo bo zadel glavni dobiček turških srečk? To se bo izvedelo dne 1. junija, prav gotovo pa je, da ne bo nič zadel, kdor nima turške srečke. Vsakdo naj tedaj hiti z naročilom, da bo deležen že žrebanja dne 1. junija. — Več je razvidno iz današnjega oglasa »Srečke v korist Slovenski Straži«.

— **»Zlata Doba« — oživljena.** Po večmesečnem presledku smo zopet dobili v roke 3. številko »Zlate Dobe«. Zakaj je nastal v izdajanju lista ta neljub intermezzo, nam urednik pojasnjuje v prvem članku: Ali nadaljujemo ali nehamo? Upamo, da bo g. urednik nadaljeval, ne pa prenehal voditi svoj meč na tem važnem polju. Vse pa, ki jim je napredek našega ljudstva pri srcu, bo ta korak razveselil.

Današnji številki je priložen prospekt I. slovenskega pogrebne zavoda Jos. Turk v Ljubljani.

Ljubljanske novice.

Ij **Nadvojvoda Friderik** se je odpeljal sinoči ob 9. uri 53 minut iz Ljubljane. Visoki gost se je udeležil razdelitve nagrad častnikom v slavnostni dvorani deželne vlade. Radi dežja nadvojvoda Friderik ni obiskal ljubljanskega gradu. Deželni muzej je obiskal nadvojvoda Friderik od 4. do pol 6. ure popoldne. Pri razdelitvi daril so bili navzoči deželni glavar dr. Šusteršič, deželni predsednik baron Schwarz, župan dr. Tavčar, v Ljubljani navzoči generali in veliko drugih dostojanstvenikov s svojimi damami. Ob razdelitvi daril je nagovoril nadvojvoda navzoče takole: »Z velikim veseljem sem se udeležil letošnjega tekmovalnega streljanja gorskih čet. Kranjska dežela, mesto Ljubljana in njeno prebivalstvo je v vojaško patriotičnem duhu naravnost tekmovalo, naklonilo vojakom dragocena častna darila, bogato okinčalo hiše z zastavami in z drugimi prireditvami opešalo vojaško slavnostno streljanje. Zdi se mi potrebno, da se na tem mestu deželi, mestu in lojalnemu prebivalstvu za to patriotično delovanje najtopleje zahvalim. Zelo obžalujem, ker sem bil vsled žalostnega slučaja (dvorno žalovanje radi smrti danskega kralja) zadržan, se udeležiti lepih patriotičnih slavnosti ljubljanskega prebivalstva. Z velikim zadovoljenjem sem se zopet prepričal o velikem veselju za streljanje in o izobrazbi gorskih čet. Moštvo kakor tudi gospodje častniki so pri streljanju dosegli odlične uspehe. V imenu Najvišje službe se zahvaljujem vsem prizadetim častnikom in vojakom za njih požrtvovalnost v tej velevažni stroki vojaške izobrazbe. Predno razdelim zaslužene nagrade, se spominjamo v vsej zvestobi in navdušenju Najvišjega darovalca potujočega tekmovalnega darila, našega Najvišjega vojne gospoda in dobrega vladarja. Njegovo Veličanstvo cesar in kralj Franc Jožef I. naj živi! Navzoči so se navdušeno odzvali in klicali vladarju navdušeno: »Živio! Slavnosti je zaključil ples v kazini. Danes zapuščajo častniki in vojski Ljubljano, ki jo gotovo ohranijo v dobrem spominu.

Ij **Nadvojvoda Friderik** za ljubljanske uboge. Njega cesarska visokost nadvojvoda Friderik je ljubljanskemu županu izročil za mestne uboge znesek 400 kron.

Ij **Koncert.** »Slovenska Filharmonija« koncertira, pod vodstvom g. kapelnika Teplya, na binkoštni ponedeljek, dne 27. t. m. v Grand hotelu »Union«. — Spored: 1. Lehar: »Zdaj prične«, koračnica. 2. Strauss: »Jutranji listi«, valček. 3. Foerster: »Obletnica« iz opere »Gorenjski slavček«. 4. Bizet: prizori iz opere »Carmen«. 5. Bellini: »Norma«, ouvertura. 6. Nachéz: »Ciganski ples«, solo za gosli (g. koncertni mojster Černý). 7. Mascagni: »Cavalleria rusticana«. 8. Suppé: »Lahka konjenica«, ouvertura. 9. Kollar: »Monte Kristo«, valček. 10. Zajc: Dvospev iz opere »Zrinski«. 11. Ziehrer: »Polkovni oče«, pesem. — Začetek koncerta ob 8. uri zvečer. Vstopnina 60 vin.

Ij **»Dan«** je napisal dne 22. maja sledečo notico: »Mesar na Starem trgu, Putrich, je kupil te dni za nizko ceno bolnega vola, ki ga je hotel prodajati v mesnici. Mislil je, da bo imel pri njem masten za-služek, a so mu v klavnici prepovedali prodajati meso. Po vola lahko pride kmet, ki ga je prodal, ali ga pa odpelje konjač. Postopanje tega mesarja se mora obsojati s strani strank kakor tudi drugih mesarjev, s katerimi lahko glede cen konkurira.« Ta notica nima drugega namena, kakor tega, da bi Putrihu škodovala na njegovi časti in njegovi dobrodohodi obrti doma in v mesnici. Ko se je uredništvo prijelo, kdo je to v svet spravil, so se zgovarjali, da so dobili pismo, pa ne vedo ne kdo je pisal in odkod je prišlo. Kaj so morebiti mesarji živinozdravniki, da bodo na koži poznali, če je žival zdrava? Ali morebiti more mesar prej meso živali videti, če je zdravo, predno je žival zaklana? Koliko mesarjem se je že zgodilo, da so kupili ži-

vali, katerih meso niso mogli prodajati, ker so spoznali v klavnici, da ni za prodajo. Ampak tega ni »Dan« še nikdar videl pri drugih mesarjih, pač pa je videl pri g. Putrihu zato, ker lista ne mara. G. Putrih ni še nikdar nobenega blaga prodal, da bi se ne bilo preje v klavnici ogledalo.

Ij **Deželni muzej »Rudolfinum«** je za prosti poset odprt binkoštni ponedeljek od 10. do 12. ure popoldne, — jutri, binkoštno nedeljo pa ostane zaprt.

Ij **Društvo zdravnikov na Kranjskem.** Slavnost 50 letnice zaključil je banket, ki se je vršil v četrtek ob 7. uri zvečer v dvorani hotela Tivoli. Prvo napitnico govoril je predsednik na njegovo Veličanstvo cesarja, spominjajoč na njegovo dolgo vladanje, pod katerim se je v Avstriji mogočno razvila medicinska veda. Med živahnimi »Živio«-klici sklenilo se je odposlati udanostno brzojavko slovenskih zdravnikov na kabineto pisarno. Hrvaškim gostom nazdravil je primarij dr. Jenko, srbskim dr. Oražen. V vznesenih besedah slavil je državni poslanec dr. Jankovič skupno kulturno delo. Mestni fizik dr. Krajec tolmačil je pozdrav ljubljanskega župana, mestni fizik zagrebški dr. Rihtarič pa je napil častnemu predsedniku, prof. dr. Alojziju pl. Valenti kot vzor-zdravniku, ki se je kljub svoji visoki starosti z mladeniškim veseljem udeležil slavlja društva, za kojega se je žrtvoval vse svoje življenje. Predsednik kluba štajerskih slovenskih zdravnikov, dr. Rakež naglašal je zasluge odbora, ki si jih je ta stekel z lepo prireditvijo 50 letnice in z urejevanjem slavnostne številke »Liječniškega Vijesnika«. Po oficijelnem delu banketa sledil je zabavni, ki ga je spretno vodil gospod dr. Rakež. Po mnogih letih smo zopet enkrat čuli krasni bariton dr. Stuhca iz Ptuja. Banket je restavrater Eder izvrstno priredil, za godbo je skrbela ciganska kapela Sarkösi.

Ij **Izplačevanje za tranzenalno nastanjevanje** gg. častnikov v hotelih in v privatnih stanovanjih — povodom tekmovalnega streljanja gorskih polkov v Ljubljani — se bode pričelo, od torka, dne 28. maja 1912 naprej ob navadnih uradnih urah v mestni posvetovalnici na mestnem magistratu (Mestni trg št. 2/I).

Ij **Gremij trgovcev** naznanja svojim članom, da smejo biti 26. t. m., to je na binkoštno nedeljo odprte trgovine od 7. do 12. ure popoldne ter od 3. do 6. ure popoldne.

Ij **Iz seje magistratnega gremija.** Koncesije. Melhioru Ravterju se dovoli točiti pivo in vino ter prodajati mrzla jedila v zvezi s trgovino; Emilu Kržišniku se podeli gostilniška koncesija, ki je ugasnila po Habiču; Avgust Eder, najemnik hotela Tivoli, bo smel v baraki v Lattermannovem drevoredu točiti pivo, vino in prodajati mrzla jedila; Leopoldu Simončiču se odkloni prošnja za gostilniško koncesijo na Sv. Petra nasipu št. 43. — Dr. Zajčev predlog, da se mu koncesija pogojno dovoli, je propadel. — Odbije se prošnja Neže Klembas, da bi smela prodajati v svoji izkuhi vino in pivo, češ, da je na Dolenski cesti že preveč gostiln in ker se upira koncesiji Gostilničarska zadruga. — Ustanova za vojaške invalide za 11 prostih ustanov je prosila 50 prosilcev. Od teh je upravičenih samo 17 prosilcev. Sklene se predlagati občinskemu svetu, da podeli te ustanove 11 prosilcem, ki se po mnenju gremija najpotrebnejši.

Ij **Stavbna dovoljenja.** Ivan Strus sme zgraditi pritlično hišo na Poljski cesti št. 17, Matej in Marija Struzzi zgradita enonadstropno vilo na Poti na Rožnik, Fran Poljšak na Martinovi cesti 32, napravi verando na dvorišču, Maks Zaloker preuredi sušilnico v konjski hlev, baron Schwegel zgradi na dvorišču svoje hiše na Bleiweisovi cesti št. 11 hišo; pritlično hišo bo smel graditi Andrej Selan v Orlovi ulici; Štefan Zvan sme zgraditi vilo v Mar-montovi ulici, Anton Keržič na Rakitni pa si postavi kozolec. Jezuitska cerkev se bo smela postaviti le 8 m od stavbne črte. — Dr. Zajec predlaga premembo tarifa za rabo rešilnega voza. Knjigovodstvu se naroči, da izdela tarif, vpoštevajoč, da se za prevažanje delavcev iz občin Vič, Sp. in Zg. Šiška, Rudnik ter Moste ne sme nastaviti višja vsota kakor pet kron.

Ij **Za rokodelski dom v Ljubljani** je daroval g. Avgust Agnola, stavbni in umetni steklarski mojster v Ljubljani 35 K 60 vin. Bog povrni!

Ij **Škrlatinka** v tednu od 12. do 18. majnika bila je prijavljena le v enem slučaju, ko je bil neki tujec pripeljan v deželno bolnico. Tekoči teden je zbolelo v Ljubljani troje otrok in eden je bil pripeljan iz dežele v bolnišnico.

Ij **Stavka pri Samassi.** Livarji pri Samassi, ki jih je osem, so v ponedeljek pri-

čeli stavkati, ker niso bili z akordom zadovoljni. Trije so pričeli že v torek delati, drugi še stavkajo. Nerednosti ni bilo nobenih.

Ij **Našel se je zavitek obleke** na Samotni ulici.

Telefonska in brzojavna poročila.

RAZPRAVA KREGAR.

Celje, 25. maja. (Ob 12. uri popoldne.) Zdaj govori državni pravdnik. Erženov zagovornik dr. Kukovec je predlagal dodatno vprašanje, da je Eržen ravnal pod vtisom nepremagljive sile. Glede na po Erženu pridržane zneske je pa predlagal oprostilno vprašanje, češ da je dan oprostilni razlog dejanskega kesanja. Sodišče je zavrnilo vse predloge dr. Kukovca, razven zneska 8 K. Razprava se že danes zvečer konča.

† DR. BRENČIČ ALOJZIJ.

Celje, 25. maja. V Šmarju pri Jelšah je umrl odvetnik dr. Alojzij Brenčič. Pogreb bo v ponedeljek ob pol peti uri s celjskega kolodvora.

ODLIKOVANI AVSTRIJSKI ZUNANJ MINISTRI.

Berolin, 25. maja. »Nordd. Allgem. Ztg.« poroča, da podeli nemški cesar Viljem avstrijskemu zunanjemu ministru visoki red Črnega Orla.

NADOMESTNE VOLITVE NA OGRSKEM.

Budimpešta, 25. maja. Pri nadomestnih volitvah v državni zbor je bil včeraj izvoljen kandidat Justhove stranke z 1071 glasovi. Vladni kandidat ogrski finančni minister je propadel z 975 glasovi. Prej je bil okraj v rokah vladne stranke.

V BUDIMPEŠTI MIRNO.

Budimpešta, 25. maja. V Budimpešti je danes popolnoma mirno. Sodijo, da se nemiri ne bodo obnovili.

VSTAJA NA KUBI.

Havana, 25. maja. Vstaja zamorcev se strašno širi. Vlada je ukazala zapreti vse tvornice, ki izdelujejo sladkor, ker se boji, da jih vstaški zamorci napadejo in izkušajo zažgati.

20 MILIJONOV ZA ŠOLE.

Melbourne, 25. maja. Vdova milijonarja Russla je darovala za ustanovitev šol v Avstraliji 20 milijonov dolarja.

NAPAD NA LAŠKEGA KRALJA.

Rim, 25. maja. Policija je prišla po raznih pokrajinskih mestih več oseb, osumljenih, da so udeležene pri atentatu D'Albe na italijanskega kralja.

NOV SULTAN V MAROKU.

London, 25. maja. »Morningpost« poroča, da so v Tarudantu oklicali Muley el Hajbo za sultana. Novi sultan ima 4000 dobro oboroženih Mavrov.

STAVKA V LONDONU.

London, 25. maja. Stavka v london-skem pristanišču se še ni razvila popolnoma. Stavkajočih delavcev je 80 do 140.000. Natančno število še ni dognano. Živila se draže.

PREDRZNOST PARIŠKIH APAŠEV.

Pariz, 25. maja. Policijski ravnatelj Heunion se je peljal dne 23. t. mes. v avtomobilu. Nenadoma so ga ustavili trije banditi, potegnili ga iz avtomobila ter ga hoteli oropati. Napadanec je potegnil še pravočasno iz žepa revolver ter s par streli pregal roparje.

NOVO VSEUČILIŠČE V NEMČIJI.

Berolin, 25. maja. Nemški cesar je dovolil, da se v Frankfurtu ob Meni ustanovi nova univerza.

VOJAK USTRELJEN PRED CELIM POLKOM.

Pariz, 25. maja. Včeraj so v Amiensu ustrelili na dvorišču vojašnice kirazirja Aufraya v navzočnosti celega polka. Povzročil je roparski napad na nekega podčastnika. Njegov sokrivec je bil obsojen na dosmrtno prisilno delo. Predno so ga usmrtili, so ga na dvorišču vojašnice degradirali.

Darovi.

Za »Ljudski sklad« so darovali v mesecu aprilu sledeči: Preč. g. knezoškof Jeglič 20 K; g. dr. J. Ev. Krek 110 K; g. poslanec Gostinčar 30 K; g. dr. E. Lampe, g. dr. Pegan, g. dr. Iv. Zajc in g. Josip Lončarič po 20 K; Neimenovan 100 K; g. dr. Gregorič in dr. Pečjak in Neimenovan po 10 K; g. kanonik Šiška, gosp. stolni vikar Smolnikar, g. prelat Kalan, Neimenovan, g. ravnatelj Traven, g. Rašica, gg. župnika Barle in Petrič, g. prof. Dermastia in Ne-

Vaše zdravje

dosežete! Vaša slabost in bolečine izginejo. Vaše oči, živci, mišice, krite se ojačajo. Vaše spanje postane zdravo. Vaše zdravje se zopet vrne, ako uporabljate pristni Feller-jev fluid z znamko »Elsafluid«. Dvanaestorica za poskušnjo 5 kron franko. Izdeluje

le lekarnar E. V. Feller v Stubici, Elsatrg 285 (Hrvatsko).

imenovan po 5 K; Neimenovan 4 K; g. urednik Krhne 4 K; g. Tušar 2 K; gosp. J. Ložar in Neimenovan po 1 K. — Prispevke sprejema tajništvo S. L. S., Miklošičeva cesta 6/II.

CERKVENI VESTNIK.

+ **Evharistični kongres.** Obrok za prigrisavanje se podaljša do 15. julija. To pa definitivno. — Potrebno je v tem času misel na kongres in misel evharistično sploh na primeren način buditi in poživljati. K temu je posebno pripravljen mesec junij s svojimi evharističnimi prazniki. V Ljubljani bo na praznik sv. Rešnjega Telesa ob 5. uri popoldne v »Unionu« predavanje z zanimivimi skriptičnimi slikami o preteklih evharističnih kongresih.

+ **Sestanek Cordis Jesu za dekanat Koper—Pirano—Kerkavce,** se vrši dne 30. maja ob deseti uri zjutraj v Lazaretu pri Kopru.

Musica sacra. V cerkvi nemškega viteškega reda v Križankih. V nedeljo, dne 26. t. m. Binkošti in patrocinij zavetnice te cerkve Marije pomočnice kristjanov. Ob 10. uri kratka pridiga, potem slovesna sv. maša, pri kateri se bode izvajalo: Missa solemnis in A za mešani zbor, orglje in orkester zložil Ant. Foerster; graduale emitte Spiritum in sekvenca veni sancte Spiritus, zložil Ant. Foerster; po ofertoriju »Salve Mater« (proza), zložil Don Pothier; tantum ergo — genitori, zložil Anton Foerster.

Na binkoštno nedeljo ob pol deseti: Ece sacerdos magnus, zl. dr. Fr. Kimovec, Missa seraphica, zl. P. Hug. Sattner, Aleluja z verziki in sekvenca »Veni sancta Spiritus«, zl. Ant. Foerster, pri ofertoriju: »Veni sancte Spiritus«, zl. Mor. Brosig.

Na binkoštni ponedeljek ob deseti: Missa in hon. B. M. V. de Loreto, zl. V. Goller, Aleluja z verziki in sekvenca »Veni s. Spiritus«, zl. Ant. Foerster, ofertorij »Intonuit«, zl. Pet. Griesbacher.

Štajerske novice.

š **Shod Orlov.** Celjsko okrožje Orlov napravi na Binkoštni ponedeljek dopoldne izlet na Dobrno. Tam bo skupna sveta maša, po maši slavnostni obhod. Popoldne po večernicah bo najprej občni zbor bralnega društva na Dobrni. Takoj nato bo javen nastop Orlov celjskega okrožja in nekaterih sosednih odsekov. Pri celi prireditvi svira znana godba, tudi nastopi pevski zbor.

š **Kap je zadela** ženo gostilničarja g. Zagodeta na Ostrožnem pri Celju. Umrla je zapustila šest malih otrok.

š **Izpred celske porote.** Po žig. Kakor smo v včerajši številki »Slovenca« poročali, je bil Štefan Krenn, pekovski mojster v Spodnji Hudinji pri Celju, obtožen, da je napeljal k požigu svojega hlapca Založnika in pekovskega učenca Verdeva ter jima obljubil, v slučaju, da poslopie zgori, za to 50 kron. Poslopie je nato res dne 3. marca pogorelo. Porotniki so stavljeni vprašanja glede Krenna in hlapca Založnika zanikali, nakar sta bila oproščena, potrdili pa so vprašanje glede lahkomišljenega zažiga pri Krennovem učencu Verdevu, nakar je bil isti obsojen na pet mesecev ječe. — Po paragrafu 125. kaz. zak. se je imel pred celskimi porotniki zagovarjati neki Janez Uršič. Porotniki so ga spoznali krivim, nakar je bil obsojen na osem mesecev težke, poostrene ječe. — Dalje se je vršila obravnava proti članu družbe železniških roparjev in tatov, Ivanu Frigelnu. Ta družba je izvrševala svojo »obrt« posebno na proгах Zidani most—Zagreb in Celje—Trst. Obravnava pa se je vsled pomanjkanja dokazilnih dokazov preložila na poznejši čas.

š **Sedemdesetletnico rojstva** je praznoval g. Ivan Kryl, profesor na realni in posestnik v Ljutomeru. Službuje že 42 let na ljubotemski realki.

š **Slovenski zdravnik!** Piše se nam: Za zdravnika v Zgornji Poljskavi je jako ugodno mesto. Daleč naokoli ni nobenega spretnega zdravnika. Tudi distriktno mesto. Treba se je hitro pobrigati, ker se boče vsilili Nemec, a ugodno bi bilo tu le za Slovenca.

š **Volitev župana** se je vršila te dni v občini Bežini pri Konjicah. Županom je izvoljen vrl in ugledni posestnik gospod Jurij Klančnik.

š **Poročil se je** v Gor. Radgoni učitelj Janko Furet z gđc. Marico Roš, učiteljico pri Negovi.

š **Smrtna kosa.** Umrl je na Humu pri Ormožu tamošnji posestnik in občan Anton Zadravec, star 90 let. — Pri Sv. Florjanu ob Boču je umrl po kratki, mučni bolni šolski načelnik in bivši župan g. Juraj Dolšak. — Na Lopati pri Celju je umrl posestnik Bl. Krajnc.

š **Vsled zastrupljenja krvi** je umrl v konjiški okolici mladenič Jernej Brglez, star šele 18 let. Bil je vnet član naših mladeniških organizacij.

š **Smrtno ponesrečeni rudar.** Rudar Nikolaj Bolaj v rudniku v Trbovljah je v prostoru, kjer stoji motor, zasedel, kakor se sumi, namenoma med transmissijsko jermenje, katero ga je zgrabilo za glavo in ga treščilo ob zid. Bolaj je takoj z razbito glavo mrtev obležal. Ljudje pravijo, da je najbrž izvršil samoumor. Zapušča ženo in šest nepreskrbljenih otrok.

š **Vsled brezdelnosti šel v smrt.** 72-letni strojarski pomočnik Lovrenc Tišler je bil 33 let zaposlen v mariborski usnjarni. Pred kratkim pa je bil vsled pomanjkanja dela odpuščen. To si je vzel tako k srcu, da je 23. t. m. zvečer zapustil stanovanje in tekkel k Dravi, v katero je skočil in utonil. Trupla dose-daj še niso dobili.

š **Poizkušen samoumor.** Iz Ptuj. Tukaj se je hotel ustreliti pijonir V. Pölzl. Mož pa se je slabo zadell in se samo težko rani. Spravili so ga v vojaško bolnišnico.

š **Roparski umor.** Iz Maribora. V noči od četrtka na petek je vlomila v vasi Obšine pri Mariboru močno oborožena tolpa vlomilcev pri posestniku Raču. Hišo so popolnoma oropali. Šest domačih ljudi se je krepko branilo pred roparji, vendar pa so nasprotni premoči podlegli. Enega sina so roparji ubili, drugih pet pa je zadobilo smrtno nevarne poškodbe. Orožništvu se kljub pridnemu iskanju roparjev še ni posrečilo prijati.

š **Ponesrečen tovarniški delavec.** 17letnemu Janezu Paradižu, delavcu za posodo v tovarni v Celju, je butnil težki stroj s tako silo v glavo, da so ga nezavestnega prepeljali v celjsko bolnišnico, kjer je čez dva dni na poškodbah umrl.

Za prezgodnje otroke.

Na prehranitev in razvoj prezgodaj rojenih otrok se mora prav posebno in skrbno paziti. Tukaj se maščuje vsaka napaka in vsaka zamuda. Ravno takim otrokom se izkaže Scott-ova ribjeoljna-emulzija, redno zaužita v primerni množini, kot pravi blagoslov. Razvoj takih prezgodnjih otrok se s

SCOTT^{ovo} 2 EMULZIJO

večkrat tako poviša, da se po kratkem času niti po cvetočem obrazu, niti po čvrstem telesnem razvoju in ojačenju kosti nikakor ne razločujejo od drugih otrok. Scott-ova emulzija je popolnoma lahka prebavna in tako prijetno dišeča, da jo celo dojenček brez vsakega obotavljanja zaužije in lahko prebavi. Pri nakupu naj se zahteva izrecno Scott-ovo emulzijo. Znamka »Scott«, ki je že nad 35 let vpeljana, jamči za dobroto in učinek. Cena izvirni stek. 250 K. — Dobi se po vseh lekarnah.

„NUISOL“ 441
od Bergmann & Co., Tešín (Tetschen) ob Labi je in ostane, pozneje kot doslej nedosežen v svojem presenečenim naravnem pobarvanju las in brade. — Dobiha se v svetli, rujav in črni barvi steklenica po K 250 v vseh lekarnah, drogerijah, parfumerijah in brivnicah.

Zobna krema
KALODONT
Usna voda

**AUTOMOBILI
LAURIN & KLEMENT**
deln. družba, Mlada Boleslava.

1407/II.

SUKNA in modno blago za gospode in gospe priporoča izv. hiša Prokop Skorkovský in sin v Humpolcu na Češkem.

Vzroci na zahtevo franco. Zelo zmerno cene. Na željo dam tukaj izgotoviti gospod. obleke.

CEFIRI

Sredstvo za štedenje

so praktične
MAGGI-JEVE kocke

à 5 h

za četrt litra
najboljše goveje juhe.

Ime **MAGGI** jamči za skrbno izdelovanje in izvrstno kakovost.

**MATTONIJEV
GIESSSHÜBLER**
naravna
alkalična kislina

najboljša dijetična in osvežujoča pijača

preizkušena pri žledodčnih in črevesnih ka-farih, obilnih in mehurnih boleznih, katero priporočajo najveljavnejši zdravniki kot bistveno

podpiralno sredstvo

pri karlovovarijskem in drugih kopeliških zdrav-ljenjih in kot **poznejše zdravilo** po kopeljih 24 38 in trajno porabo. (VII.)

Izvirek: **Giesshübl Sauerbrunn**, železniška postaja, zdravilno kopališče pri Karlovih varih Prospekti zastoj in franko.

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih specerijskih prodajalnicah in trgovinah z jestvinami in vinom.

Zalozge pri Mihael Kasfner-u, Peter Lass-niku in Andrej Šarabonu, Ljubljana. 3997

1309
Glupec! Ali si še sedaj nisi zapomnil, da kadim samo
JACOBIJEVE ANTIKOTINSKE
cigaretnne stročnice!

763 **Računajte sami!** VII.
Ceno je samo dobro. To velja posebno pri milu. Pri nobeni drugi reči ne bolj kot pri tej pazimo pred vsem na kakovost (čistost, izdatnost).

Sunlight milo

čisti hitro in temeljito. Varuje naj-nežnejše barve in tkanino.
Dvojni kos 30 v, osmokraten 16 v.

Trideset oralov lepo zaraščenega gozda 1346
z lepo, eno- z 8 sobami in 2 kuhinjama nadstropno **vilo** tik deželne ceste v št. Mar-tinu pri Rožku se takoj proda. Cena 13.000 K. Več pri J. Vospertniku, v Podravljah, Koroško.

500 kron

Vam plačam, ako Vaših kurjih očes, bradavic in trde kože tekom 3 dni brez bolečin ne od-pravi moj uničevalec korepin Ria-mazilo. Cena lončku z jamstvenim pismom 1 krono. 1479

Klemenj, (Kaschau) l. Pošt. predal 12/160 Ogr

Notar dr. Jos. Barle v Kozjem sprejme

uradnika

(uradnico), veččega strojepisja in zmož-nega obeh deželnih jezikov. Stenografi imajo prednost. 1676

Proda se nova hiša

na **BLEDU**, pripravna za penzioniste. Poizve se pri **Anton Marolt** na Gradu št. 88, Bled, Gorenjsko. 1678

Naprodaj je

1633

nova hiša

deset let davka prosta, s štirimi stanovanji, kletjo, vrtom za zele-njavo in vodovodom poleg hiše. Od-daljena je od kolodvora, tovarne in farne cerkve 5 min., od šole 3 min. in pripravna za vsako obrt.

Več se izve pri lastnici na **Koroški Beli 106**, postaja Javornik, Gorenjsko.

Prodaja lepega posestva,

obstoječega iz hiše s 6 sobami, 3 kletmi, 2 kuhinjama in sob za prodajalno; smrekovega in bukovega gozda čez 14 oralov, 5 oralov travnikov, 1 oral njive, 3 vrte za zelenjavo, 3 kovačnice, katere nosijo čisto 220 K na leto. Zaslužek z živino vsak dan. Proda se radi starosti posestnice.

Vprašanje pod šifro: 1679
32, pošta Kropa, Gorenjsko.

Radi preselitve se proda 1688

posestvo v Malem Mengšu

obstoječe iz hiše, v kateri je trgovina z mešanim blagom, vinom in žganjem na drobno in debelo, gospodarskih poslopij in zemljišča. Proda se skupaj in tudi posamezno. — Naslov: **Josip Kralj**, trgo-vec, Mali Mengeš, št. 32 (okraj Kamnik),

Prodajalno

veščo trgovine z mešanim blagom se sprejme takoj. **FRANC URBAN-ČIČ**, trgovec, Knežak (Notranjsko).

Spreten 1685 3

knjigovodja, oz. korespondent

slovenskega, hrvaškega, nemškega in laškega jezika, stenograf in strojepisec, 28 let star, samec, doslej v tujini, želi primernega mesta v domo-vini. Je zmožen voditi samostojno tudi večjo pisarno. Cenjene ponudbe pod »**Domovina 1912**« na upravnishvo »Slovenca«.

Iz proste roke se proda mala 1683

nova hiša z vrtom

obstoječa iz dveh stanovanj in dveh prostornih svetlih kleti, bremen in davka prosta. Najlepša, zdrava, mirna lega sredi polja, oddaljena od Ljubljane 20 minut. Radi lepe lege posebno pri-pravna za gospoda v pokoji. Cenjena 12.500 K. Znamka za odgovor. Naslov pove upravnishvo.

POZOR!

Proda se

POZOR!

motorno kolo s cirkularno žago

(h kateri se priklapi v par minutah), jako pri-pravno za mizarje ali za žaganje drv. Obenem se proda **kolo s prostim tekom** za po-nizki ceni. Natančna pojasnila pri **IVANU LA-KOTA**, urarju, Mojstrana, Gorenjsko. 1684 3

Celje Slovenska Ivrka! Celje

Izdeluje velike 2619 8

mostne tehtnice

vseh sistemov in velikosti za tehtanje vozov in živine. Prevzame iste tudi v prenovljenje.

JVAN REBEK, stavebeni in umetni ključavničar, Hermanova ulica št. 10.

Otvoritev gostilne

Slavnemu občinstvu vljudno na-znanjam, da sem **otvoril** dobro po-znano gostilno bivšega gostilničarja g. Balija v Rožni dolini hiš. št. 97 (pri železniškem prelazu št. 643 A.). Točil bodem fino in sveže pivo, pristna bizeljska vina, na razpolago ob vsakem času narzla in gorka je-dila. — Točna postrežba, primerne nizke cene. — Za mnogobrojni obisk se priporoča z velespoštovanjem

Mihael Paulin

1695 gostilničar.

Primerne

službe išče

mladenič z dovršeno trgovsko šolo, večš slo-venskega in nemškega jezika ter strojepisja. Pismene ponudbe se prosi pošiljati pod »**Služba**« na upravo lista. 1696

Naznanilo.

Podpisana zadruga naznanja slav. občinstvu, da bodejo

Irgovine v nedeljo 26. in ponedeljek 27., ob času birmanja odprte dopoldan in popoldan tako je cenjenim botrom in botrcam prilika dana, si nakupiti potrebnih daril.

Zadruga urarjev in optikov v Ljubljani.

Milko Krapeš,
t. č. načelnik.

1675

Pozor! Pozor! Hiše na prodaj!

1. hiša v Ljubljani. Cena 29.000 K. Letni donos K 2800. Takoj treba plačati samo K 3000.
2. hiša pri Ljubljani z vrtom in kletmi za ceno K 14.000. 1570
3. enonadstropna hiša na Dolenjskem z gostilno za K 10.000.
4. istotam nova hiša z vrtom in kletjo, pripravna za rokodelca ali vpokojenca. Cena K 3200.

Več - Ivan Kerne, Hilšerjeva ulica št. 5, Ljubljana.

Razglas.

Dne 4. junija ob 10. uri dopoldne se prodaja v METLIKI na prostovoljni javni dražbi enonadstropna hiša št. 125 z vsemi gospodarskimi poslopji in z lepim vrtom — nekdanja Pezdirčeva gostilna. — V hiši, kjer se izvršuje že veliko let gostilniška obrt, je novourejena ledenica in zlasti sedaj, ko se gradi železnica, bo imela gostilna najlepšo prihodnost.

Kdor želi natančnejša pojasnila, naj se obrne na lastnico 1690

Hranilnico in posojilnico v Semiču.

Št. 12.869.

Razpis.

Za zgradbo železnobetonskega mostu čez Medijo pri Zagorju

na 35.000 K proračunjena dela in dobave se bodo oddale potom javne ponudbene obravnave.

Pismene, vsa dela zapopadajoče ponudbe z napovedjo popusta ali doplačila v odstotkih na enotne cene proračuna naj se predložijo

do 17. junija t. l. ob 12. uri opoldne podpisanemu dež. odboru.

Ponudbe, katere morajo biti kolkovane s kolkom za jedno krono, doposlati je zapečatenih z napisom: »Ponudba za prevzete gradbe mostu čez Medijo pri Zagorju«.

Ponudbi mora biti dodana izrecna izjava, da pripozna ponudnik stavbne pogoje po vsej vsebini in da se jim brezpogojno ukloni.

Razven tega je dodati kot vadij še 5% stavbnih stroškov v gotovini ali pa v pupilarnovarnih vrednostnih papirjih po kurzni ceni.

Deželni odbor si izrecno pridrži pravico, izbrati ponudnika ne glede na višino ponudbene cene, oziroma, če se mu vidi potrebno, razpisati novo ponudbeno razpravo, ali vrniti vse ponudbe.

Načrti, proračun in stavbni pogoji so na ogled v deželnem stavbnem uradu (Turjaški trg) v uradnih urah.

Od deželnega odbora kranjskega

v Ljubljani, dne 24. maja 1912.

1692

Vabilo

na

XIII. redni občni zbor

Kmetijskega društva v Sodražici, registrovane zadruge z omejeno zavezo, ki se bo vršil

dne 9. junija 1912 ob 3. uri popoldne v društvenih prostorih.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva in nadzorstva.
3. Odobritev računskega zaključka za leto 1911.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Poročilo o izvršeni reviziji.
7. Slučajnosti.

V slučaju, da bi ne bilo ob določeni uri zadostno število udeležencev se vrši pol ure pozneje drugi občni zbor, ne glede na število navzočih z istim dnevnim redom.

Načelstvo.

1673

Dekla

ki je vajena poljskih in hlevskih del,

dobi službo v župnišču blizu Ljubljane. Kje, pove upravništvo tega lista pod št. 1673. (Znamka za odgovor.)

Dve veliki sobi

primerni za pisarno v pritličju se lahko takoj oddata v najem na Dunajski cesti št. 32. — V isti hiši bo meseca avgusta oddati velika prostorna

klet in nekaj sob v pritličju

Več se poizve pri »Zadružni zvezi«, Ljubljana, Dunajska cesta 32. 1680

Advokat dr. Josip Vilfan, Trst, Nova ulica 11, išče koncipijenta

Vstop tudi takoj. 1666

Naprodaj so jako lepe

stavbne parcele

z lepim sadnim vrtom v obsegu nad pol orala, ležeče med Javornikom in Koroško Belo, tik državne ceste in železnice. le par minut od kodovora Javornik in v bližini velike železne tovarne. Oddaljene so le tri četrt ure od slapa Vintgarja. Stavbišče je na jako lepi solnčni legi in lepem razgledu. Pripravno je za letovišče, za penzionista ali za trgovino, ker je na prometnem kraju. Prodajo se posamezne parcele ali eventualno tudi s hišo in gospodarskimi poslopji po ugodni ceni. Natančna pojasnila se izvedo pri Primožu Maley-u, Koroška Bela 66, pošta Javornik, Gorenjsko. 1634

V najem se da takoj

1694

kamnoseška obrt

blizu Ljubljane pod jako ugodnimi pogoji. Več pove uprava tega lista pod št. 1694 (znamka za odgovor.)

Hiša

v okolici Ljubljane z dvema koncesijama

se prodaja

pod izredno ugodnimi pogoji vsled bolezni. — Pojasnila daje PETER MATELIČ, posredovalec v Ljubljani, Škofja ulica št. 10. (Telefon št. 155.)

Kralj redilnih sredstev je Nutrigen.

ki si je vsled svoje izvrstne sestave resnično pridobil prvo mesto. Nutrigen vsebuje glasom potrjene kemične analize najboljše redilne soli, ki služijo v ojačenje organizma in njegove odporne sile.

Redilno sredstvo Nutrigen

zaradi svojega prijetnega okusa, lahke prebave in zaradi svoje izvanredne velike redilne moči. En sam poskus vas bo že prepričal o nedosegljivi vrednosti Nutrigena.

Cena NUTRIGENA je tako nizka, da si tudi najrevnejši lahko privoščijo to naše redilno sredstvo.

1 škatlica stane 4 krone
3 škatlice stanejo 10 kron

Tudi najmanjše naročilo se bo izvedlo z največjo vestnostjo. —

Pošiljatev proti povzetju ali predplačilu.

Svari se pred ponarejanji.

Vsaki pošiljavi se pridene popolnoma zastoj poljudno uporabno navodilo, ki vsebuje temeljna pravila koristne prehranitbe.

Na željo pošljemo zastoj in poštne prosto zanimiv popis redilnega sredstva Nutrigena. 1667

Nutrigen-podjetje, Budapest VII, Elisabethring 16, odd. 177.

Št. 12.868.

Razpis.

Za zgradbo

železnobetonskega mostu čez Krko pri Siraži

na 92.000 K proračunjena dela in dobave se bodo oddale potom javne ponudbene obravnave.

Pismene, vsa dela zapopadajoče ponudbe z napovedjo popusta ali doplačila v odstotkih na enotne cene proračuna naj se predložijo

do 17. junija t. l.

do 12 ure dopoldne podpisanemu deželnemu odboru.

Ponudbe, katere morajo biti kolkovane s kolkom za eno krono, doposlati je zapečatenih z napisom: »Ponudba za prevzete gradbe mostu čez Krko pri Siraži«.

Ponudbi mora biti dodana izrecna izjava, da pripozna ponudnik stavbne pogoje po vsej vsebini in da se jim brezpogojno ukloni.

Razventega je dodati kot vadij še 5% stavbnih stroškov v gotovini ali pa v pupilarnovarnih vrednostnih papirjih po kurzni ceni.

Deželni odbor si izrecno pridrži pravico, izbrati ponudnika ne glede na višino ponudbene cene, oziroma, če se mu vidi potrebno, razpisati novo ponudbeno razpravo, ali vrniti vse ponudbe.

Načrti, proračun in stavbni pogoji so na ogled v deželnem stavbnem uradu (Turjaški trg) v uradnih urah.

Od deželnega odbora kranjskega,

v Ljubljani, dne 24. maja 1912.

Naznanilo otvoritve specialne trgovine za pogrebe.

Usojam si slavnemu občinstvu vljudno naznaniti, da sem v Florjanski ulici št. 23 (nasproti šentjakobskega župnišča) v Ljubljani otvoril

ново trgovino z mrliškimi krstami

nagrobni venci, svečami, mrliškimi oblačili in sploh z vsemi potrebščinami za mrtvaški oder, oziroma vsakovrstne pogrebe.

V zalogi imam bogato izbero vsakovrstnih mrliških krst, kovinastih in lesenih, od najcenejše do najfinejše izdelave, kakor tudi vseh predmetov za opremo mrliških krst.

Opozarjam zlasti gg. mizarje, kateri izdeljujejo mrliške krste, na mojo veliko zalogo raznovrstnih okraskov za polepšanje in opremljenje mrliških krst, kakor: lepo izdelane pozlačene noge, zaponke in držaje za krste, različna pregrinjala, blazine, čevlje, nogavice za mrliča, križe, cvetlice, naglavne vence, naličje itd. — Cene izredno nizke; pošiljanje na deželo se izvršuje z obratno pošto ceno in solidno. — Ker sem si po večletni praksi kot poslovodja pogrebnega podjetja »Konkordia« pridobil popolno sposobnost, lahko zagotavljam najboljšo postrežbo. — Za slučaj potrebe se najvljudneje priporočam in bilježim najodličnejšim spoštovanjem

IVAN GAJŠEK,

trgovec in zastopnik »Konkordia«, pogrebno podjetje za deželno bolnico v Ljubljani.

V Ljubljani, dne 25. maja 1912.

1697 3

Vinogradniki!

Poskušnje, ki jih je lanskó leto delal sloveči učenjak profesor dr. Müller-Thurgau, ravnatelj kmetijskega poskušališča v Wädenswilu v Švici, so nedvomno dokazale, da napada bolezen, ki jo imenujemo peronospora (strupeno roso ali palež), trtne liste od spodnje strani.

Iz tega sledi, da moramo pri škropljenju trt z galico gledati zlasti na to, da poškrbimo spodnje strani listov.

To je potrebno posebno takrat, kadar imamo mokro ali megleno poletje. V takem vremenu ni samo zgornja, ampak tudi spodnja stran trtnih listov mokra in vsak tros (seme peronospora), ki ga zanese veter na spodnjo stran lista izkali, se zaraste v list in ga okuži, če ni spodnja stran lista z galico poškrbljena.

Sedaj si tudi lahko razlagamo, zakaj je leta 1910 škropljenje trt z galico tako malo izdalo, kakor tudi, zakaj napada peronospora trto posebno v mokrih, meglenih poletjih in zakaj je ob suhem vremenu, ko je spodnja stran listov redkokedaj mokra, peronospora tako prizanesljiva.

Prisvojimo si tedaj to novo izkuš-

njo in jo obrnimo sebi v korist pri borbi proti ljutemu sovražniku vinske trte zlasti letos, ko nam je spomladna pozeba itak že uničila velik del željno pričakovanega pridelka.

Vinogradniki, vpoštevajte toraj zlasti sledečih:

Deset zapovedi za vinogradnika:

1. Škropi zgodaj, prvič najpozneje, ko je trtna mladika zrastle dobro ped na dolgo, drugič 10 do 12 dni pozneje in tretjič k večjemu tri tedne za drugim škropljenjem. Ako pa je poletje deževno ali megleno, škropi rajše v krajših presledkih, večkrat, torej najmanj štirikrat na leto.

2. Za prvo škropljenje vzemi 1 kg. za naslednja škropljenja 100 l vode.

Galico stolči na drobno in jo stopi v kolikor mogoče čisti (najbolj deževni ali potočni) vodi.

3. Apno ima edino ta namen, da odvzame galici kislino, ker bi sicer galica listje opalila.

Zato vzemi apna samo toliko, kolikor je nujno potreba.

Ugašenega apna se vzame navadno za polovico več, k večjemu pa še enkrat toliko kakor galice.

Ako nimaš apna, vzemi mesto nje-ga sodo, ki jo dobiš v vsaki trgovini. Na 1 kg galice zadostuje 5 četrt kg sode.

4. Galico raztopi posebej in apno, (ali sodo) zopet posebej ter zlij oboje še-le neposredno pred škropljenjem skupaj (apno v galico).

Predno škropiš, premešaj zmes dobro z lesenim orodjem (s kolom ali z greblico) in preskusi s koščkom rdečega (lakmova) ali pa belega (fenoltaleinovega) preskusnega papirja ali ni zmes več kislja.

V dobro napravljeni zmesi postane rdeč (lakmov) papir modrikast (plavkast), oziroma bel (fenoltaleinov) papir rdečkast.

5. Napravi samo toliko škroplilne zmesi naenkrat, kolikor je moreš v 1 dnevu, k večjemu v 2 dnevih porabiti, kajti stara galična zmes nima nobenega učinka. Galico in apno, vsako zase raztopljeno in ne pomešano, hraniš lahko dlje časa brez škode.

6. Škropi — če je le mogoče — le v suhem, brezveternem vremenu, ne v rosi in ne v najhujši vročini. Le v sili, škropi tudi v rosi.

Glej, da se galica na trti, še predno pride prvi dež, dobro posuši, če ne, potem škropljenje ponovi, kakor hitro nastane lepo vreme.

7. Škropi zlasti spodnje strani listov.

Ne oblivaj trt z galico, temveč škropi tako fino, kakor da bi na trto megla ali rosa padala. Ako tako trte poškrbiš, so bolj varne proti boleznim kakor če jih oblivaš in poleg tega prihraniš še na galici.

Vzemi toraj dobro, močno škroplilnico in dobro jo goni, da fino razpršuje. Take škroplilnice se dobe lahko potem c. kr. vinarskega nadzorstva. Za škropljenje spodnjih strani listov se dobijo k škroplilnicam posebni nastavki, ki imajo obračevalne obroče.

8. Ne škropi samo listja, ampak glej, da bodo tudi ostali zeleni deli trte zlasti pa tudi grozdje, vselej dobro poškrbljeno. Ne pozabi škropiti tudi na zeleno cepljenih trti, koj ko dobro odženejo in večkrat.

9. Ako je le mogoče, poveži mladike vsaj en dan pred vsakratnim škropljenjem. Pri tem oberi vse nepotrebne mladike in zalistnike.

10. Drži vinograd čist od plevela. Čim več zraka in manj vlage pride med trte, tem manj se razvijajo trtne bolezni.

C. kr. vinarski nadzornik:
Bohuslav Skalicky.

Priporočamo hitre

drože (presgerm)

iz drožarne Josipa Košmerl, Ljubljana, Frančiškanska ulica 8. Izborno blago! Točna postrežba. Zahtevajte drože v prid »Slovenske Straže«.

159

Za birmo

dobite najcenejše, fine in precizne ure, zlatnino, srebrnino ter ure z znamko „TUP“ pri tvrdki

Lud. Černe

zlatar in trgovec
Ljubljana, Wolfova ulica 3.

Ceniki zastoj. 1236

Vodne elevatorje
(črpalnike na vrtilo) za vodnjake kakor tudi črpalnike za vodo na ročni in strojni obrat, motorje na veter, topli zrak, plin, petrolej in benzin izdeluje najceneje

I. K. Rudolf
c. kr. dvorni založnik v Plazu

1498

Ivan Slana

krojaški mojster
Ljubljana
Sv. Petra cesta št. 52

se priporoča

preč. duhovščini in sl. p. n. občinstvu.

Delo solidno.
Cene zmerne.

1426

MATE HAFNER

c. kr. notar v Ljubljani

naznanja, da je preselil svojo notarsko pisarno z Dunajske ceste št. 32, v hišo g. Josipine Kos

Sodna ulica št. 5

v pritličju, vhod z ulice.

1521

Srečke v korist „Slovenski Straži“!

Turška srečka. Šest žrebanj vsako leto. Glavni dobiček 400.000 in 200.000 frankov.

Prihodnje žrebanje 1. junija 1912.

Mesečni obrok 4 krone 75 vin.

Vsaka srečka mora zadeti najmanj 230 kron. Ze po vplačilu prvega obroka ima kupec izključno pravico do dobitkov.

Različne druge skupine srečk s 7 do 18 žrebanji vsako leto na mesečne obroke po K 3-25, K 5-50, K 11—, K 15-25 in K 23—.

Pojasnila daje in naročila sprejema za Slovensko Stražo gosp. Valentin Urbančič, Ljubljana, Kongresni trg 19.

Izredno ugodna skupina s 15 žrebanji vsako leto:

1 turška srečka.
1 srbska srečka iz l. 1888.
Glavni dobiček 100.000, 75.000 in 20.000 frank.
1 dobitni list 3 % zemlj. srečk iz l. 1830.
Glavni dobiček 90.000 kron.
1 srečka dobrega srca.
Glavni dobiček 30.000 in 20.000 kron.

Mesečni obrok za to skupino 6 kron 25 vin.

Združeni čevljarji v Ljubljani

Wolfova ulica šte. 14

1662

priporočajo za poletno sezono svojo

bogato zalogo obuval

vseh vrst moških, ženskih in otroških, domačega in tujega izdelka. — Gumi za pete, vrvce, zaponke, čistila itd. vedno v največji izbiri. — **Specialisti za nepremočljive louske in turistične čolje.** — Izdeluje se tudi po meri v lastni delavnici, ter se sprejemajo tudi popravila. — Postrežba točna, cene solidne. — Zunanja naročila proti povzetju. — Zahtevajte cenovnike!

Priporočamo
manufakturno
trgovino

J. Ciuha

Stari trg šte. 1.
»POD TRANČO«.

1203

Apno

priznано najboljšo kakovosti priporoča **FRANC WEINBERGER** posestn. apnenic, Zagorje ob Savi.

Vsakovrstne

slamnike

od priprostih do najfinejših, različne novosti, priporoča gospodom trgovcem in slavnemu občinstvu 1533

Fr. Cerar, tovarna slamniov

o Stobu, pošta Domžale. Cene primerne, točna postrežba. Cenik na zahtevo poštnine prosto. Dopisuje se slovensko, nemško.

Mlad mož, več slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi, navajen vseh pisarniških poslov, želi radi zdravja premeniti svoje bivanje mesto. V to svrhu išče mesto 1600

korespondenta

ali druge primerne službe v pisarni, najraje pri kakem zavodu, tovarni ali odvetniku. Na zahtevo položi tudi kaviro. Naslov pri upravi pod »št. 1600« (znamka za odgovor).

Brzojavke:
Prometbanka Ljubljana.

C. kr.

priv.

Telefon št. 41.

Splošna prometna banka podružnica Ljubljana, prej J. C. Mayer

Centrala na Dunaju. — Ustanovljena 1864. — 30 podružnic. Vogal Marijin trg — Sv. Petra cesta. Dejniški kapital in reserve 52.000.000 kron.

Preskrbovanje vseh bankovnih transakcij, n. pr.: Prevzemanje denarnih vlog na hranilne knjižice brez rentnega davka, kontovne knjige ter na konto-korent z vsakodnevnim vedno ugodnim obrestovanjem — Denar se lahko dviga vsak dan brez odpovedi. — Kupovanje in prodajanje vrednostnih papirjev strogo v okviru uradnih kurznih poročil. — Shranjevanje in upravljanje (depoti) vrednostnih papirjev in posojila nanje. 3999

Najkulantnejše izvrševanje borznih naročil na vseh tuzemskih in inozemskih mestih. — Izplačevanje kuponov in izžrebanje vrednostnih papirjev. — Kupovanje in prodajanje deviz, valut in tujih novcev. — Najemodajna varnih predalov samoshrambe (safes) za ognjevarno shranjevanje vrednostnih papirjev, listin, dragotin itd. pod lastnim zaklepom stranke. — Brezplačna revizija izžrebanih vrednostnih papirjev. — Promese za vsa žrebanja.

Ustmena in pismena pojasnila in nasveti o vseh v bančno stroko spadajočih transakcijah vsekdar brezplačno. Stanje dnarnih vlog na hranilne knjižice dne 30. aprila 1911. K 74.589.916.

Baška

morsko kopališče na krasni peščeni obali,
dolgo 1650 m.

—(otok Krk, Istra)—

----- Dnevna zveza z Reko. -----
Prospekte na zahtevo pošilja Uprava kopališča.
Solne kopelji. 1578 Solne kopelji.

Zdravljenje predpisuje zdravnik! Svetovnoznana arzen.-železnata voda.

LEVICO
LEVICO
LEVICO

izboljšuje kri,
krepi spanje,
pomirja živce.

1096

Glavna zaloga: Mihael Kastner in A. Šarabon, v Ljubljani dobiva se tudi v vseh lekarnah in drožerijah.
Glavna razpošiljalna Rosanie & Winter, Dunaj, III., Marxergasse 8.

I. kranjska mizar. zadruga v Št. Vidu nad Ljubljano

vpisana zadruga z omejenim jamstvom

740

nasproti Železniške postaje Vižmarje, v lastni hiši

Velika zaloga spalnih, jedilnih in salonskih oprav, vseh vrst in slogov od preprostih do najnovejših, po najnižjih cenah, brez konkurence! — Izdeluje vsa pohištvena in stavbena dela, oprave za hotele, sanatorije in druge javne zgradbe. Nadalje se priporoča prečistiti duhovščini za vsa cerkvena mirarska dela, kakor spovednice, cerkvene klopi itd., itd.

Zaloga v Št. Vidu nad Ljubljano.
Prodajalna v Ljubljani, Dunajska
cesta 18, hiša Kmetijske posojilnice.

Mizarska delavnica s strojnim obra-
tom na parno silo. Ceniki na razpola-
go. Proračuni in načrti brezplačno.

Popolna

gostilniška in krčmarska koncesija

s pravico prenočevanja tujcev in eventualno tudi s fljakersko koncesijo
se da v najem na Bledu (Zagorice)

za letno zakupnino 300 K. — Na razpolago so tudi vsi gostilniški prostori z
vrtom, hlevi in sobami za prenočevanje tujcev.

Reflektanti naj se oglasijo oziroma stavijo svoje ponudbe na **odvetniško**
pisarno dr. Vladislava Pegana v Ljubljani.

1655

Spomnite se

pri nakupu staroznane in solidne **tvrške**

T. EGER

Ljubljana, Su. Petra cesta št. 2

katera ima vedno veliko zalogo vseh **potrebščin**
za šivilje in krojače. □ Velika izbira **perila** za
gospode, **kravat**, **nogavic** i. t. d. □ Otročje **perilo**
lastnega izdelka. □ Modererji v vseh najnovejših vrstah.
□ Prijazna in točna postrežba. □

1324

Morsko kopališče

SELCE PRI CRKVENICI

Hrvaško Primorje.

Podpisana naznanja veleslavnemu občinstvu, da je prevzela v Selcih pri
Crkvenici, Hrvaško primorje, od g. gradbenega podjetnika Jos. Lončarića
novo sezidani hotel „Rokan“ v svojo upravo in da otvarja hotel, kateri
leži v neposredni bližini morske obale, dne 26. maja t. l. Pred hotelom se
nahaja krasno kopališče z 80 kabinami in nudi kopališče vse udobnosti
moderne konfora, kakor tudi peščene in solnčnate kopeli. Za izborni
kuhinjo jamči moj dober glas kot bivša lastnica pensiona Villa Vera v
Lovranu. Točila se bodo med drugimi bela in rdeča dojenjska in belo-
kranjska vina. Pension s celo oskrbo, s sobo in postrežbo od 7 do 9 K
dnevno. V Selcih se nahaja tudi nekoliko privatnih stanovanj in dam
na tozadevna vprašanja takojšnje odgovore. Postrežba slovenska, hrvaška
in nemška. Slovenski časopisi na razpolago.

Velespoštovanjem

1520

Dragica pl. Striga.

Zahtevajte zastoj

ilustrovani cenik
št. 283 a za

mlatilnice

s tečajem z obročnim mazi-
lom za ročni obrat, obrat
z vitli in motorji.

vitle (gepeljne)

za vprežne živali, kosilne stroje za seno, deteljo
in žito, stroje za obračanje sena, za grabljenje
seni in žita, za čiščenje žita, trilerje, za ru-
šenje koruze, slamozeznice, reporeznice, mi-
ne za debelo moko, kakor tudi vse druge kme-
tijske stroje najnovejšega z darili odlikov. sestava

1636

Ph. Mayfarth & Co.

tovarne kmetijskih strojev, železo-
livarne in fužine na paro.

DUNAJ II/1, Taborstrasse 71.

Ustanovljena 1872. 1500 delavcev.
Zelo povečana, najmodernejše opremljena tovarna.
Odlikovana z čez 700 darili.
Razprodajalci in zastopniki se iščejo.

DUNAJ

LONDON

PARIS

RIM

3390

MASTIN

ki se dobi pri vsakem trgovcu. Svetovnoznani doktorja pl. Trnkóczyja kranjski redilni in
varstveni prašek za živino. Na razstavi je dobil prve medaje, od živinorejcev na tisoče
zahvalnih pisem. Dobiva se po pošti, najmanj pet zavojev za 2 K 70 v.

Olimpija krema brez maščobe, lepilo prve vrste, je najboljša in najuspešnejša
sredstvo za odstranjenje vsakovrstnih kožnih napak, kakor so pege,
izpuščaji, lišaji, mozoli itd. Mali lonček K 1-20, veliki lonček K 2-—.

Olimpija puder rožnat, bel in creme, daje licu svežo in posebno sijajno mladostno
polt, in je popolnoma neškodljiv. Skafulja 1 K 50 v.

Pomada za rast las krepi lasišče in zabranjuje izpadanje las. Lonček 1 K 20 v.

Osipalo prašek za otroke in odrasle, vojake, turiste. — Karton 30 vin.

Mazilo zoper ozeblino. Sredstvo zoper ozeblino. — Lonček z navodilom o rabi
80 vin, tucat 8 K.

Otroško mazilo je za otroke z ožuljenimi mesti. — Lonček z navodilom 40 vinarjev,
tucat 4 K.

Lekarna Trnkóczy, zraven rotovža, v Ljubljani.

Razpošiljanje po pošti. — Prva največja eksportna tvrdka. — Preizkušeno lekarniško blago
Drogerijske cene. — Mastin za živinorejce. — Telefon 190 3481

Zastopstvo le prvovrstnih to-
varen in priznano najboljših
koles „KINTA“ modeli 1912

Karel Čamernik & Ko.

Ljubljana, Dunajska cesta 9—12.

Specialna trgovina s kolesi, motorji, avto-
mobili in posameznimi deli.

Mehanična delavnica prvega razreda za vsa v
to stroko spadajoča dela in popravila.

Garaža za avtomobile. Zaloga pnev-
matikov za avtomobile, motorje in kolesa. —
Popravila pnevmatikov potom vulkaniziranja.
— Bencin in olje za vse vporabe. — Izposo-
jevalnica koles. — Sola za vožnje z vsemi
vozili. — Interesantom smo s strokovnimi po-
jasnili brezplačno na razpolago.

1144

Elektrotehniška delniška družba

prej

1018

Kolben in dr. Praga-Vysočany.

Dinamo stroji, elektriški motorji. Naprave za elektriško **razsvet-**
ljavo in **prevajanje** elektriške sile. Električni **obrat** vseh
vrst. **Ventilatorji**. **Turbo-generatorji**, elektriške železnice
in lokomotive, žerjavi in dvigala. **Obločnice** in **žarnice**
vseh vrst.

Vodne turbine vseh sestav, (Francis, Pelton). Točna, cena in
hitra popravila vseh elektriških strojev od drugih tvrdk. Vse
potrebe za **inštaliranje**.

Po svetu.

Jetnik na »počitnicah«. V državnih zaporih v Atlanta, Ga., je zaprt že 16 let zamorec John Huddleson, ki je bil obsojen radi umora v dosmrtno ječo. Te dni je pa dobil 30 dni »dopusta«, ker se je ves čas uzorno vedel. Odšel je domov, da obiše svojo postarno mati.

Človeška kri na prodaj. Več kakor 150 siromašno oblečenih mož je oblegalo nedavno Lebanon bolnico v New Yorku, da si dajo proti plačilu odškodnine v znesku 25 dolarjev nastavit kri. Brali so oznanilo v listih, da se išče zdrav mož, ki bi dal proti plačilu 25 dolarjev svojo kri za prenos na drugo osebo. Zdravniki so potrebovali kri za neko Mrs. Ystande Herman, 32 let staro, ki je izgubila pri neki nesreči preveč krvi.

Desetletje se je poročil v Little Rock, Ark., Samuel J. Killow iz Imbodenova t. dni z mrs. Frankie Crawford. To je že njegova deseta žena. Od petih je ločen. Junaški mož je bil rojen dne 29. junija 1844 v Tennessee ter se je tudi udeležil ameriške državljanske vojne.

Nenavadna kazen urednika. V Pascu, Wash., je bil obsojen Roe, urednik lista »Washteen Enterprise« radi krivice priča v 30dnevno ječo. Da pa more list iziti, mu je dovoljeno delati podnevi v uredništvu, ponoči je zaprt.

Kako se dela denar? V poslovnem letu, ki se je končalo z 31. januarjem t. l., je imela družba podzemskih železnic pod reko Hudson v New Yorku 50,279.34 dolarjev čistega dobička.

Francozi v jugoslovanskih deželah. Združena francoska in angleška železniška in parobrodna društva nameravajo letos prirediti dva društvena potovanja v Dalmacijo, Črno goro, Albanijo, Bosno in Hercegovino ter na Hrvaško. Posetili bodo tudi Zagreb in Plitvička jezera.

Pomanjkanje ženskih poslov v Ameriki. Newyorški župan je nedavno prejel od mestnega posredovalnega urada naslednje poročilo: Sedaj je prostih 100.000 mest za služkinje, ki bi hotele služiti za mesečno plačo 120 K. Toda služkinj ni. Neka gospa v predmestju Mount Vernon ima v svoji tovarni za obleke zaposlenih več sto deklet, ki jim daje povprečno po 25 kron plače na teden; toda za svoje gospodinjstvo pa ne more dobiti služkinje za 30 K tedenske plače, da bi dobila seveda še prosto stanovanje in hrano. Med 100 gospodinjami srednjih stanov jih je 99 prisiljenih opravljati tudi najtežja dela v gospodinjstvu, ker ne dobe služkinj. Dekleta nočejo več služiti niti za 35 in 40 kron na teden. Tudi doseljena dekleta se upirajo »kuhinjski sužnosti« in gredo raje za manjšo plačo delat v tovarne. Na vprašanje, zakaj ne marajo služiti, pripovedujejo: »Služkinja ali sploh ne sme sprejemati obiskov, ali pa jih gospodarji grdo gledajo. Poselsko delo ni nikdar končano, nikoli nima svobode in prostega časa zase. Tovarniška dekleta lahko pri delu skupaj pojo, zvečer se lahko prijateljsko shajajo, služkinja pa je vedno osamljena in prepriščena sama sebi. Kakor hitro je delo v tovarni končano, je delavka gospa kakor vsaka druga; v gospodinjstvu je pa le ena gospa — gospodinja, in služkinja je vedno le služkinja.« Poročilo omenja, da pomanjkanje služkinj ne bo poenotilo dotlej, dokler gospodinjstva s služkinjami ne bodo postopale tako, kakor z drugimi uslužbenci in jim določile gotov čas za delo in za počitek. — Iz tega poročila izhaja, da se s služkinjami v Ameriki jako slabo postopa, ker bi se drugače vsaj tiste, ki nanovo pridejo v Ameriko, polakomnile res lepe plače. Seveda je pa treba pri teh plačah vpoštevati, da pri sedanjih tamošnjih razmerah 25 dolarjev (tolika je povprečna mesečna plača služkinj) ne pomenja dosti več kakor 50 kron, kar razmeroma ni veliko. Za priproste dekleta, ki ni vajeno ameriškega gospodinjstva, je pa služba v Ameriki sploh pravo peklo in bi vsaka jokala krvave solze za skromnejšo pa dobrostnejšo in obzirnejšo domovino. Zato naj si naše dekletke premisli iti za kruhom v Ameriko.

Steklost v Bosni. V Drventi in okolici je med domačimi živalmi zavladala splošna steklost. Ne le psi in mačke so bili stekli, marveč tudi krave, voli itd. Najbrže je najprej steklo nekaj psov, ki so nato ogrižli druge živali in te so zopet okužile druge. Tudi veliko ljudi je bilo ogriženih; več od njih je že umrlo, drugi iščejo pomoči v Pasteurjevem zavodu v Pešti. Zadnji čas steklost ponehuje.

Prva vilita hiša na Francoskem. Kakor znano je sloviti ameriški iznajditelj Edison prvi sprožil misel, da naj bi se hiše vlivale iz betona. Te vilita hiše imajo to prednost, da so jako poceni in da se jih more zgraditi v najkrajšem času. Kakor poroča list »Matin«, delajo v Saint Denisu, v bližini Pariza, prve poizkuse, postaviti tako vilito hišo.

Proda se hiša

z vrtom, pri kapeli Srca Jezusovega v Rožni dolini št. 126. Prijazna in mirna lega 15 min. od Ljubljane. 1619

Restavracija „Toplice“

Medija-Izlake pri Zagorju ob Savi priporočava prav dobra dolenska in dalmatinska vina, sveže pivo, dobro kuhinjo po primernih cenah. Prijazna postrežba.

Ježef in Marija Zupini 1630 restavraterja.

Prodajam enonadstropno vilo

z velikim, dobro urejenim vrtom pod smrečjim gozdom na lepem prostoru pod Rožnikom, kamor zahajajo na počitnice tuji; oddaljeno od Ljubljane 10 minut, davka prosto še 12 let. Vse ugodnosti kakor v mestu. Cena po pogojih. Naslov pove upravništvo »Slovenca«. 1383

Zdravilišče Toplice

na Kranjskem, dolenska železniška postaja Straža-Toplice. Akuratov vrelec 38° C. Voda za pijačo in kopanje. Izredno uspešno proti trganju, revmi, ishiji, nevralgiji, kožnim in ženskim boleznim. Velike kopeli, separata kopališča in močvirna kopališča. Bogato urejene sobe za tuje, igralne in družabne sobe. Zdravo podnebje. Gozdov bogata okolica. Dobre in cene restavracije. Sezona od 1. maja do 1. oktobra. Prospekti in pojasnila daje brezplačno.

1483 zdraviliška uprava.

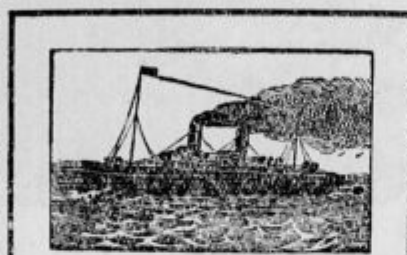
Blagajna

2 m visoka, 1-10 m široka pripravna za denarne zavode, je po nizki ceni na prodaj. — Vpraša se pri tvrdki J. C. Mayer, Ljubljana. 1512

Spretna prodajalka

špecerijske stroke, večša slovenskega in nemškega jezika se sprejme za takojšnji vstop pri tvrdki J. & A. Majdič v Kranju. 1632

Samo 6 dni!!

brzoparniki
»La Provence«, »La Savoie«,
»La Lorraine«, »La Touraine«,
»Rochambeau«, »Le Cikago«.

Vozni listek (Schiffkarte) iz Amerike in nazaj v staro domovino, po najnižji ceni. Izdaja vozni listkov po vseh železnicah, prirejanje zabavnih in romarskih vlakov.

Vsa pojasnila istotam radovoljno in brezplačno.

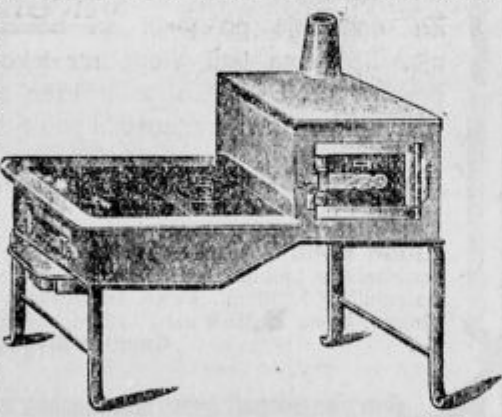
z brzoparniki Francoske družbe. Edina najkrajša vožnja čez

Havre New-York

Veljavni vozni listek ali šifkarto za vse razrede francoske linije, dobiš edino le pri

Ed. Smarda

oblastveno potrjena pisarna v Ljubljani, Dunajska cesta 18 nasproti gostilne »Pri Figovcu«.

Najcenejši nakup! Najcenejši nakup! Trgovina z železnino

ŠTEFAN NAGY, Ljubljana

Vodnikov trg št. 5, blizu stolne cerkve

priporoča za sezono svojo veliko zalogo železa, železnega blaga, okovov, cementa in štukaturnega blaga, strošnega papirja s karbolinjem, dalje kompletnih štedilnikov, kakor tudi oprave za vrtove ter omarice za led. Kuhinjska oprava, železne postelje, umivalniki, keglji in krogle za kegljanje, žima in morska trava, kakor tudi vsi v to stroko spadajoči predmeti po najnižjih cenah, 1650

M. DRENIK Ljubljana,

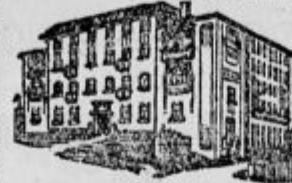
Kongresni trg št. 7

Največja zaloga ženskih ročnih del

in pripadajoče potrebščine. — Vezanje na roko. — Tamburiranje. — Montiranje. — Plisiranje. — Predtiskarija. — Bogata zaloga telovadske obleke. — Naročila se izvršujejo točno in vestno.

Žepleno zdravilišče

Železniška, poštna, telefonska in brzojavna postaja. Nov zdraviliški hotel z električno razsvetljavo staroznana radioaktivna žeplena kopel 53° C

1427 priporočljiva za trganje, revmo, ishijo itd. Pitna zdravilišča za bolezni v vratu, krilih, prsih, jetrah, želodcu in v črevesih. Električna masaža, blatne, ogel. kisline in solne kopeli. Odprto celo leto. Moderni komfort. Novi hoteli. Kraska okolica. Vojaška godba. Prospekti zastoj od zdraviliškega ravnanstva. — Zdraviliški zdravnik dr. I. Lochert.

Modni salon Stuchly-Maschke

Ljubljana, Židovska ulica št. 3

Priporoča svojo bogato zalogo vseh vrst slamnikov in čepic zaradi pozne sezijske po znatno znižanih cenah. Popravila točno in ceno.

Žalni klobuki vedno v zalogi.

1612

Cene brez konkurence.

Razpisuje se

služba organista

pri sv. Petru v Ljubljani. Prošnje do 6. junija t. l. Plača po ustresem dogovoru. Nastop s 1. novembrom t. l.

Župni urad sv. Petra

dne 20. maja 1912.

1656

Janko Petrič, župnik.

1912 Modni cefiri 1912

laneni in bombažni kanafasi, inleti, platno, rjuhe, damasti, krileti, brisače, robci, za poletno sezono batisti, atlas, delni, svila, visjeva tkanina, blago za damsko in moške obleke, kupite najceneje pri izdelovalcu

JAROSLAV MAREK ročna tkalnica in razposiljalnica

v Bistri št. 45 pri Novem Mestu ob M. (Gosko).

Vzorec se pošilja zastoj in poštne prosto!

V zalogi imam tudi veliko množico ostankov cefirja, kanafasa, delena itd. in razposiljam v zavojih po 40 m za 16 K, prvo vrsto za 20 K franko po povzetju. Od ostankov se vzorec ne pošilja.

Dopisuje se slovensko. 1311

V enem letu nad 300 priznanic iz Slovenije.

Proda se, šele pet let stara in še 13 let

prosta davka

VILA

1591

s sadnim in zelenjavnim vrtom v zelo mirnem kraju blizu nove obrtne šole v Ljubljani, zlasti pripravno za onega, ki ljubi mir. — Vila je enonadstropna in ima dve stanovanji po tri sobe in pritlikline, z ugodnimi plačilnimi pogoji. — Ponudbe sprejema upravništvo »Slovenca« pod šifro »MIRNI DOM«.

Sanatorij „Mirni dom“

priporočen od zdravnikov, sprejema bolnike na živcih, tudi nevarne slučaje,

histerične, bolne na srcu, želodcu, pa take, ki so samo okrepčanja potrebni. — Cene so zmerne.

Vpraša naj se pri Dr. Fran. Čeh, Gornja sv. Kungota pri Mariboru. 1161

Razpisuje se

služba organista in cerkvenika v Mošnjah

Plača nad 600 K, oženjeni rokodełci imajo prednost. Nastop službe vsaj v teku dveh mescev. Natančnejša pojasnila daje župnijski urad v Mošnjah, p. Radoljica. 1625

Ivan Buggenig, sodarski mojster, Ljubljana

Cesta na Rudolfovo železnico št. 5. Priporoča svojo veliko zalogo vsakovrstnih

sodov.

Prevzema tudi vsa v njegovo stroko spadajoča dela po najnižjih cenah.

Solidno delo. 3412

Točna postrežba.

Iz proste roke se proda v Kamniku

z 9 sobami in pritliklino, lepim sadnim vrtom, parkom in kopališčem, eventualno se odda

VILA STANOVANJE za poletje

s 3 sobami, popolno opremljeno. Poizve se Ana Soss-dedič, Ljubljana. 1607

Pokrite vsako rano

skrbno, ker se lahko po okuženju znatno poveča. 2

Ze 40 let se je izkazalo mečino vlačno mazilo takozvano praško domače mazilo, kot zanesljivo sredstvo za obvezo. To obvaruje rane, olajšuje vnetja in bolečine, hladi in pospešuje zaceljenje.

Razpošilja se vsak dan. 24 13

1 pušica 70 vin. Proti predplačilu K 3-16 se pošlje 4 pušice, za K 7-16 pa 10 pušic poštne prosto na vsako postajo avstro-ogrsko monarhije.

Vsi deli embalaže imajo postavno depozitarno varstveno znamko.

Glavna zaloga 3120

B. FRAGNER, c. in kr. dvorni dobavitelj

lekarna »Pri črnem orlu«

Praga, Mala strana, vogal Nerudove ulice št. 203.

Zaloga v lekarnah Avstro-Ogrske. V Ljubljani: Dr. G. Piccoli, Jos. Čizmar, Rih. Sušnik.

Modna trgovina

v Ljubljani

Stritarjeva ulica šte. 7.

Solidno blago. Nizke cene. Vzorci poštne prosto.

Ant. Schuster

Novosti konfekcije za dame in deklice, bluze, modno blago za dame in gospode, pristni tirolski loden, parhent, platno, šifon, gradl, preproge, zavese, garniture, odeje, pleti, šerpe, rute in žepni robci. 2912

A. Hauptmann^a nasledniki A. ZANKL sinovi Ljubljana.

Tvornica kemičnih barv, lakov in firnežev

priporoča:

Oljnat
barve

Suhe
barve

Emajlne
barve

Fasadne
barve

Marijin trg št. 1.

priporoča:

vse vrste: firnežev,
čopičev, lakov

Mavec
(Gips)

Olje za pode
in stroje

Karbolinej

Naslov zadostuje:

A. Zankl sinovi v Ljubljani.

Ceniki zastojl

213

Ceniki zastojl

Podjetje betonskih stavb!

BRATJE SERAVALLI & PONTELLO

Ljubljana, Slomškova ulica št. 19.

Kiparstvo in tvornica umetnega kamna.

Različna kamnoseška dela iz umetnega kamna, izvrševanje cementnih cevij, stopnic, postamentov, balustrad, strešnih plošč, raznovrstnih plošč za tikanje, vodometrov, korit in vodovodnih mušjev, korit za konje in govedo, ornamentov, kipov, fasad, plošč in desk iz mavca za stene in strope. — Zaloga kamnatega blaga in samotne opeke.

Vsa dela so solidno in strokovnjaksko izvedena. Cena najnižja. Jamstvo. Zastopstvo svodov patent „Thru“

Tovarna pohištva J. J. Naglas

Ljubljana

Turjaški trg št. 7

Ljubljana

Največja zaloga pohištva

za spalne in jedilne sobe, salone in gosposke sobe. Preproge, zastorji, modroci na vzmeti, žimnati modroci, otroški vozički itd.

Ustanovljena 1847.

Najnižje cene.

3292

Najsolidnejše blago.

Ustanovljena 1847.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje!

Denarni promet do 31. dec. 1911
čez 82 milijonov kron

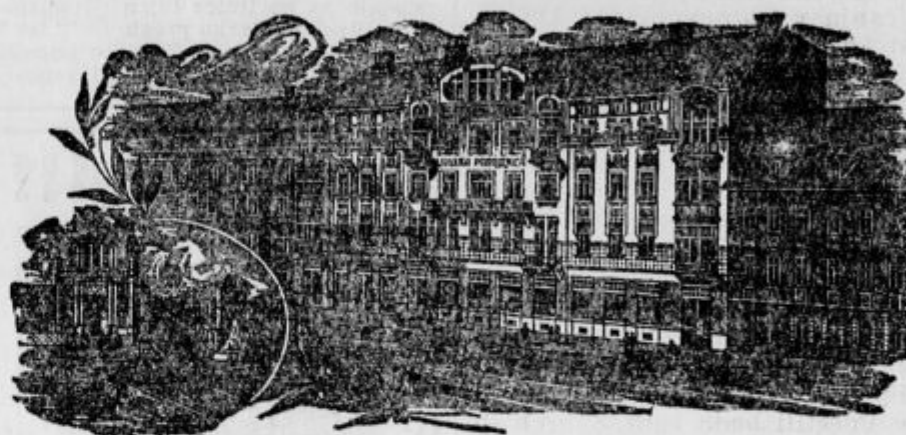
Lastna glavica K 704-939-27

Stanje vlog dne 31. decemb. 1911
čez 22 milijonov kron

Ljudska Posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Ljubljana, Miklošičeva cesta šte. 6, pritličje, v lastni hiši nasproti hotela „Union“ za frančiškansko cerkvi

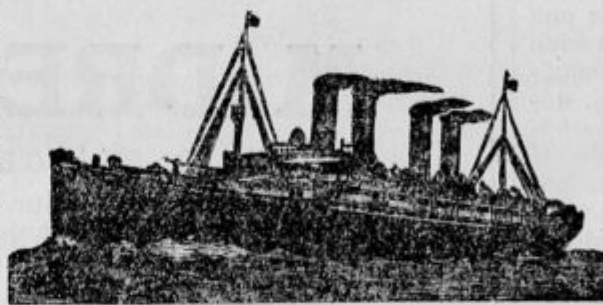
sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. ure zjutraj do 1. ure popoldan ter jih obrestuje po

4 1/2 %

brez kakega odbitka, tako da prejme vložnik od vsakih vloženih 100 kron čistih 4.50 kron na leto.

Za nalaganje po pošti so poštne - hranilnične položnice na razpolaganje. Sprejema tudi vloge na tekoči račun ter daje svojim zadrugnikom posojila proti vknjižbi z in brez amortizacije, na osebni kredit (proti poroštvi) in zastavi vrednostnih papirjev. Menjice se najkulantneje eskomptujejo

Fran Povše, komercialni svetnik, vodja, graščak, državni in deželni poslanec, predsednik. — **Josip Siška**, stolni kanonik, podpredsednik. — Odborniki: **Anton Belec**, posestnik, podjetnik in trgovec v St. Vidu nad Ljubljano. **Dr. Josip Dermastja**, **Anton Kobl**, posestnik in trgovec, Breg pri Borovnici. **Karol Kauschegg**, veleposestnik v Ljubljani. **Matija Kolar**, stolni dekan v Ljubljani. **Ivan Kregar**, hišni posestnik v Ljubljani. **Fran Leskovic**, hišni posestnik in blagajnik „Ljudske posojilnice“. **Ivan Pollak ml.**, tovarnar. **Karol Pollak**, tovarnar in posestnik v Ljubljani. **Gregor Šlibar**, župnik na Rudniku.

Najcenejša in najhitrejša vožnja v Ameriko je s parniki „Severonemškega Lloyd“ iz Bremena v New-York

s cesarsk. brzojarniki Kronprinzessin Cecilie, Kaiser Wilhelm II, Kronprinz Wilhelm, Kaiser Wilhelm der Große, Georg Washington, Prinz Friedrich Wilhelm.

Prekomorska vožnja traja samo 5—6 dni

Natančen in zanesljiv poduk in veljavne vožne listke za parnike gori navedenega parobrodnega društva kakor tudi listke za vse proge ameriških železnic dobite v Ljubljani edino-le pri

Eduard Tavčarju, Kolodvorska ulica šte. 35. nasproti občeznane gostilne „Pri starem Tišlerju“.

Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in soboto. Vsa potovanja se ukajoča pojasnita točno in brezplačno. Poštežna poština, recina in solidna. — Potnikov namenjenim v z. padne države kakor: Colorado, Mexiko, California, Arizono, Utah, Wyoming, Nevada, Oregon in Washington nudi naše društvo posebno ugodno in varno eno čez Galveston. Odhod na tej progi iz Bremena nakraji mesečno. — Tu se dobivajo pa tudi listki preko Baltimore in na vse ostale dele sveta, kakor: Brazilija, Kuba, Buenos Aires, Colombo, Singapur, v Avstralijo itd. itd.

Daje po

4 3/4 %

UZAJEMNO PODPORNO DRUŠTVO V LJUBLJANI

KONGRESNI TRG 19 registrovana zadruga z omejenim poroštvom KONGRESNI TRG 19

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje po **4 3/4 %** brez odbitka, tako da dobi vlagatelj od vsakih vloženih 100 K čistih 4 K 75 v na leto. Rent davek plačuje društvo samo. Druge hranilnične knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje prekinilo. Daje tudi svojim članom predumje na osebni kredit, vračljive v 7 1/2 letih (90 mesecih ali 390 tednih) v tedenskih, ozir. mesečnih obrokih, kakor tudi posojila na zadolžnice in menice

Dr. Fr. Dolšak l. r.,
zdravnik v Ljubljani, podpredsednik.

Prelat A. Kalan l. r.,
predsednik.

Kanonik I. Sušnik l. r.,
podpredsednik.

5